

Guvernul României

**HOTĂRÂRE Nr. 1.050
din 1 iulie 2004**

**pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței
Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală**

Publicată în: Monitorul Oficial Nr. 651 din 20 iulie 2004

În temeiul art. 108 din Constituție, republicată, și al art. 196 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1 - Se aprobă Normele metodologice de aplicare a Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2 - Pe data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 1.168/2003 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 70/1997 privind controlul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 726 din 17 octombrie 2003.

**PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE**

Contrasemnează:
p. Ministrul finanțelor publice,
Maria Manolescu,
secretar de stat

Anexă

**NORME METODOLOGICE
de aplicare a Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală**

Codul de procedură fiscală:

**Titlul I
Dispoziții generale**

**Cap. I
Domeniul de aplicare a Codului de procedură fiscală**

Art. 1 - Sfera de aplicare a Codului de procedură fiscală

(1) Prezentul cod reglementează drepturile și obligațiile părților din raporturile juridice fiscale privind administrarea impozitelor și taxelor datorate bugetului de stat și bugetelor locale, prevăzute de Codul fiscal.

(2) Prezentul cod se aplică și pentru administrarea drepturilor vamale, precum și pentru administrarea creanțelor provenind din contribuții, amenzi și alte sume ce constituie venituri ale bugetului general consolidat, potrivit legii, în măsura în care prin lege nu se prevede altfel.

(3) Prin *administrarea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat* se înțelege ansamblul activităților desfășurate de organele fiscale în legătură cu:

- a) înregistrarea fiscală;
- b) declararea, stabilirea, verificarea și colectarea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat;
- c) soluționarea contestațiilor împotriva actelor administrative fiscale.

Art. 2 - Raportul Codului de procedură fiscală cu alte acte normative

(1) Administrarea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat, prevăzute la art. 1, se îndeplinește potrivit dispozițiilor Codului de procedură fiscală, ale Codului fiscal, precum și ale altor reglementări date în aplicarea acestora.

(2) Prezentul cod constituie procedura de drept comun pentru administrarea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat.

(3) Unde prezentul cod nu dispune se aplică prevederile Codului de procedură civilă.

Art. 3 - Modificarea și completarea Codului de procedură fiscală

(1) Prezentul cod se modifică și se completează numai prin lege, promovată, de regulă, cu 6 luni înainte de data intrării în vigoare a acesteia.

(2) Orice modificare sau completare la prezentul cod intră în vigoare cu începere din prima zi a anului următor celui în care a fost adoptată prin lege.

Art. 4 - Funcționarea Comisiei fiscale centrale

Comisia fiscală centrală constituită potrivit art. 6 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal are responsabilități de elaborare a deciziilor cu privire la aplicarea unitară a prezentului cod.

Cap. II

Principii generale de conduită în administrarea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat

Art. 5 - Aplicarea unitară a legislației

Organul fiscal este obligat să aplice unitar prevederile legislației fiscale pe teritoriul României, urmărind stabilirea corectă a impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat.

Norme metodologice:

5.1. În scopul aplicării unitare a prevederilor legislației fiscale, Ministerul Finanțelor Publice și Ministerul Administrației și Internelor pot elabora ghiduri practice pentru îndrumarea funcționarilor din domeniul fiscal.

Codul de procedură fiscală:

Art. 6 - Exercițarea dreptului de apreciere

Organul fiscal este îndreptățit să aprecieze, în limitele atribuțiilor și competențelor ce îi revin, relevanța stărilor de fapt fiscale și să adopte soluția admisă de lege, întemeiată pe constatări complete asupra tuturor împrejurărilor edificatoare în cauză.

Norme metodologice:

6.1. În aprecierea unei situații fiscale asupra căreia urmează a lua o decizie, organul fiscal va determina stările de fapt relevante din punct de vedere fiscal prin utilizarea mijloacelor de probă prevăzute de lege.

Codul de procedură fiscală:

Art. 7 - Rolul activ

(1) Organul fiscal înștiințează contribuabilul asupra drepturilor și obligațiilor ce îi revin în desfășurarea procedurii potrivit legii fiscale.

(2) Organul fiscal este îndreptățit să examineze, din oficiu, starea de fapt, să obțină și să utilizeze toate informațiile și documentele necesare pentru determinarea corectă a situației fiscale a contribuabilului. În analiza efectuată organul fiscal va identifica și va avea în vedere toate circumstanțele edificatoare ale fiecărui caz.

(3) Organul fiscal are obligația să examineze în mod obiectiv starea de fapt, precum și să îndrume contribuabilii pentru depunerea declarațiilor și a altor documente, pentru corectarea declarațiilor sau a documentelor, ori de câte ori este cazul.

(4) Organul fiscal decide asupra felului și volumului examinărilor, în funcție de circumstanțele fiecărui caz în parte și de limitele prevăzute de lege.

(5) Organul fiscal îndrumă contribuabilul în aplicarea prevederilor legislației fiscale. Îndrumarea se face fie ca urmare a solicitării contribuabililor, fie din inițiativa organului fiscal.

Norme metodologice:

7.1. Înștiințarea contribuabililor asupra drepturilor și obligațiilor în cadrul procedurii în desfășurare se face verbal sau în scris. Dacă informarea se face verbal, organul fiscal va întocmi o notă în care va consemna îndeplinirea obligației și orice alte detalii legate de aceasta pe care le consideră relevante. Nota se va atașa la dosarul cazului.

7.2. Îndrumarea ca urmare a solicitării contribuabililor se face de către organul fiscal prin asistență directă la sediul acestuia, precum și prin corespondență scrisă, e-mail, telefon și altele asemenea.

7.3. Îndrumarea contribuabililor din inițiativa organului fiscal se face prin furnizarea de servicii menite să le faciliteze acestora îndeplinirea obligațiilor fiscale, precum și prin acțiuni de educare în domeniul fiscal. Această îndrumare se poate realiza atât la nivel central, cât și la nivel local, prin orice instrument aflat la dispoziția organului fiscal, cum ar fi: transmiterea formularelor de declarații, furnizarea de programe informatice pentru

completarea acestora, elaborarea și distribuirea de materiale publicitare (ghiduri, broșuri, pliante, afișe și altele asemenea), difuzarea în presa scrisă de articole, comunicate și materiale de presă, întâlniri de lucru cu grupuri de contribuabili, furnizarea de informații în cadrul emisiunilor informative ale posturilor de radio și televiziune, introducerea în programele de învățământ a unor lecții cu subiect de fiscalitate și altele asemenea.

Codul de procedură fiscală:

Art. 8 - Limba oficială în administrația fiscală

(1) Limba oficială în administrația fiscală este limba română.

(2) Dacă la organele fiscale se depun petiții, documente justificative, certificate sau alte înscrisuri într-o limbă străină, organele fiscale vor solicita ca acestea să fie însoțite de traduceri în limba română certificate de traducători autorizați.

(3) Dispozițiile legale cu privire la folosirea limbii minorităților naționale se aplică în mod corespunzător.

Norme metodologice:

8.1. Potrivit dispozițiilor Legii administrației publice locale nr. 215/2001, cu modificările și completările ulterioare, în unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând minorităților naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor organele fiscale vor aplica prevederile legale privind dreptul cetățenilor aparținând unei minorități naționale de a se adresa oral sau în scris și în limba maternă, precum și comunicarea către aceștia a răspunsurilor atât în limba română, cât și în limba maternă. Actele administrative fiscale emise în astfel de situații se întocmesc în mod obligatoriu în limba română.

8.2. Organele fiscale competente teritorial sunt obligate să asigure condițiile pentru folosirea limbii materne în toate situațiile prevăzute de lege, potrivit pct. 8.1.

Codul de procedură fiscală:

Art. 9 - Dreptul de a fi ascultat

(1) Înaintea luării deciziei organul fiscal este obligat să asigure contribuabilului posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere cu privire la faptele și împrejurările relevante în luarea deciziei.

(2) Organul fiscal nu este obligat să aplice prevederile alin. (1) când:

a) întârzierea în luarea deciziei determină un pericol pentru constatarea situației fiscale reale privind executarea obligațiilor contribuabilului sau pentru luarea altor măsuri prevăzute de lege;

b) situația de fapt prezentată urmează să se modifice nesemnificativ cu privire la cuantumul creanțelor fiscale;

c) se acceptă informațiile prezentate de contribuabil, pe care acesta le-a dat într-o declarație sau într-o cerere;

d) urmează să se ia măsuri de executare silită.

Art. 10 - Obligația de cooperare

(1) Contribuabilul este obligat să coopereze cu organele fiscale în vederea determinării stării de fapt fiscale, prin prezentarea faptelor cunoscute de către acesta,

în întregime, conform realității, și prin indicarea mijloacelor doveditoare care îi sunt cunoscute.

(2) Contribuabilul este obligat să întreprindă măsurile în vederea procurării mijloacelor doveditoare necesare, prin utilizarea tuturor posibilităților juridice și efective ce îi stau la dispoziție.

Art. 11 - Secretul fiscal

(1) Funcționarii publici din cadrul organului fiscal, inclusiv persoanele care nu mai dețin această calitate, sunt obligați, în condițiile legii, să păstreze secretul asupra informațiilor pe care le dețin ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu.

(2) Informațiile referitoare la impozite, taxe, contribuții și alte sume datorate bugetului general consolidat pot fi transmise numai:

- a) autorităților publice, în scopul îndeplinirii obligațiilor prevăzute de lege;
- b) autorităților fiscale ale altor țări, în condiții de reciprocitate în baza unor convenții;
- c) autorităților judiciare competente, potrivit legii;
- d) în alte cazuri prevăzute de lege.

(3) Autoritatea care primește informații fiscale este obligată să păstreze secretul asupra informațiilor primite.

(4) Este permisă transmiterea de informații cu caracter fiscal în alte situații decât cele prevăzute la alin. (2), în condițiile în care se asigură că din acestea nu reiese identitatea vreunei persoane fizice sau juridice.

(5) Nerespectarea obligației de păstrare a secretului fiscal atrage răspunderea potrivit legii.

Norme metodologice:

11.1. În categoria informațiilor de natura celor considerate a fi secret fiscal intră datele referitoare la identitatea contribuabililor, natura și quantumul obligațiilor fiscale, natura, sursa și suma veniturilor debitorului, plăți, conturi, rulaje, transferuri de numerar, solduri, încasări, deduceri, credite, datorii, valoarea patrimoniului net sau orice fel de informații obținute din declarații ori documente prezentate de către contribuabili sau orice alte informații cunoscute de organul fiscal ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu.

Codul de procedură fiscală:

Art. 12 - Buna-credință

Relațiile dintre contribuabili și organele fiscale trebuie să fie fundamentate pe bună-credință, în scopul realizării cerințelor legii.

Cap. III

Aplicarea prevederilor legislației fiscale

Art. 13 - Interpretarea legii

Interpretarea reglementărilor fiscale trebuie să respecte voința legiuitorului așa cum este exprimată în lege.

Art. 14 - Criteriile economice

Veniturile, alte beneficii și valori patrimoniale sunt supuse legii fiscale indiferent dacă sunt obținute din activități ce îndeplinesc sau nu cerințele altor dispoziții legale.

Art. 15 - Eludarea legislației fiscale

(1) În cazul în care, eludându-se scopul legii fiscale, obligația fiscală nu a fost stabilită ori nu a fost raportată la baza de impunere reală, obligația datorată și, respectiv, creanța fiscală corelativă sunt cele legal determinate.

(2) Pentru situațiile prevăzute la alin. (1) sunt aplicabile prevederile art. 23.

Cap. IV

Raportul juridic fiscal

Art. 16 - Conținutul raportului de drept procedural fiscal

Raportul de drept procedural fiscal cuprinde drepturile și obligațiile ce revin părților, potrivit legii, pentru îndeplinirea modalităților prevăzute pentru stabilirea, exercitarea și stingerea drepturilor și obligațiilor părților din raportul de drept material fiscal.

Art. 17 - Subiectele raportului juridic fiscal

(1) Subiecte ale raportului juridic fiscal sunt statul, unitățile administrativ-teritoriale, contribuabilul, precum și alte persoane care dobândesc drepturi și obligații în cadrul acestui raport.

(2) *Contribuabilul* este orice persoană fizică ori juridică sau orice altă entitate fără personalitate juridică ce datorează impozite, taxe, contribuții și alte sume bugetului general consolidat, în condițiile legii.

(3) Statul este reprezentat de Ministerul Finanțelor Publice prin Agenția Națională de Administrare Fiscală și unitățile sale teritoriale.

(4) Unitățile administrativ-teritoriale sunt reprezentate de autoritățile administrației publice locale, precum și de compartimentele de specialitate ale acestora, în limita atribuțiilor delegate de către autoritățile respective.

(5) Agenția Națională de Administrare Fiscală, unitățile sale teritoriale, precum și compartimentele de specialitate ale autorităților administrației publice locale sunt denumite în prezentul cod *organe fiscale*.

Art. 18 - Împuternicirii

(1) În relațiile cu organul fiscal contribuabilul poate fi reprezentat printr-un împuternicit. Conținutul și limitele reprezentării sunt cele cuprinse în împuternicire sau stabilite de lege, după caz.

(2) Împuternicitul este obligat să înregistreze la organul fiscal actul de împuternicire, în formă autentică și în condițiile prevăzute de lege. Revocarea împuternicirii operează față de organul fiscal de la data înregistrării actului de revocare.

(3) În cazul reprezentării contribuabililor în relațiile cu organele fiscale prin avocat, forma și conținutul împuternicirii sunt cele prevăzute de dispozițiile legale privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat.

(4) Contribuabilul fără domiciliu fiscal în România, care are obligația de a depune declarații la organele fiscale, trebuie să desemneze un împuternicit, cu domiciliul fiscal în România, care să îndeplinească obligațiile acestuia față de organul fiscal.

(5) Prevederile prezentului articol sunt aplicabile și reprezentanților fiscali desemnați potrivit Codului fiscal, dacă legea nu prevede altfel.

Norme metodologice:

18.1. Desemnarea reprezentantului fiscal de către persoanele impozabile stabilite în străinătate, care realizează operațiuni supuse taxei pe valoarea adăugată pe teritoriul României, se face potrivit art. 151 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările ulterioare, denumită în continuare *Codul fiscal*.

Codul de procedură fiscală:

Art. 19 - Numirea curatorului fiscal

(1) Dacă nu există un împuternicit potrivit art. 18, organul fiscal, în condițiile legii, va solicita instanței judecătorești competente numirea unui curator fiscal pentru contribuabilul absent, al cărui domiciliu fiscal este necunoscut ori care, din cauza bolii, unei infirmități, bătrâneții sau unui handicap de orice fel, nu poate să își exercite și să își îndeplinească personal drepturile și obligațiile ce îi revin potrivit legii.

(2) Pentru activitatea sa curatorul fiscal va fi remunerat potrivit hotărârii judecătorești, toate cheltuielile legate de această reprezentare fiind suportate de cel reprezentat.

Art. 20 - Obligațiile reprezentanților legali

(1) Reprezentanții legali ai persoanelor fizice și juridice, precum și ai asocierilor fără personalitate juridică sunt obligați să îndeplinească obligațiile fiscale ale persoanelor reprezentate, în numele și din averea acestora.

(2) În cazul în care, din orice motiv, obligațiile fiscale ale asocierilor fără personalitate juridică nu sunt achitate potrivit alin. (1), asociații răspund solidar pentru îndeplinirea acestora.

Titlul II

Dispoziții generale privind raportul de drept material fiscal

Cap. I

Dispoziții generale

Art. 21 - Creanțele fiscale

(1) Creanțele fiscale reprezintă drepturi patrimoniale care, potrivit legii, rezultă din raporturile de drept material fiscal.

(2) Din raporturile de drept prevăzute la alin. (1) rezultă atât conținutul, cât și quantumul creanțelor fiscale, reprezentând drepturi determinate constând în:

a) dreptul la perceperea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume care constituie venituri ale bugetului general consolidat, dreptul la rambursarea taxei pe valoarea adăugată, dreptul la restituirea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume care constituie venituri ale bugetului general consolidat, potrivit alin. (4), denumite *creanțe fiscale principale*;

b) dreptul la perceperea dobânzilor și penalităților de întârziere, în condițiile legii, denumite *creanțe fiscale accesorii*.

(3) În cazurile prevăzute de lege, organul fiscal este îndreptățit să solicite stingerea obligației fiscale de către cel îndatorat să execute acea obligație în locul debitorului.

(4) În măsura în care plata sumelor reprezentând impozite, taxe, contribuții și alte venituri ale bugetului general consolidat se constată că a fost fără temei legal, cel care a făcut astfel plata are dreptul la restituirea sumei respective.

Art. 22 - Obligațiile fiscale

Prin *obligații fiscale*, în sensul prezentului cod, se înțelege:

- a) obligația de a declara bunurile și veniturile impozabile sau, după caz, impozitele, taxele, contribuțiile și alte sume datorate bugetului general consolidat;
- b) obligația de a calcula și de a înregistra în evidențele contabile și fiscale impozitele, taxele, contribuțiile și alte sume datorate bugetului general consolidat;
- c) obligația de a plăti la termenele legale impozitele, taxele, contribuțiile și alte sume datorate bugetului general consolidat;
- d) obligația de a plăti dobânzi și penalități de întârziere, aferente impozitelor, taxelor, contribuțiilor și altor sume datorate bugetului general consolidat, denumite *obligații de plată accesorii*;
- e) obligația de a calcula, de a reține și de a înregistra în evidențele contabile și de plată, la termenele legale, impozitele și contribuțiile care se realizează prin stopaj la sursă;
- f) orice alte obligații care revin contribuabililor, persoane fizice sau juridice, în aplicarea legilor fiscale.

Art. 23 - Nașterea creanțelor și obligațiilor fiscale

(1) Dacă legea nu prevede altfel, dreptul de creanță fiscală și obligația fiscală corelativă se nasc în momentul în care, potrivit legii, se constituie baza de impunere care le generează.

(2) Potrivit alin. (1) se naște dreptul organului fiscal de a stabili și a determina obligația fiscală datorată.

Art. 24 - Stingerea creanțelor fiscale

Creanțele fiscale se sting prin încasare, compensare, executare silită, scutire, anulare, prescripție și prin alte modalități prevăzute de lege.

Art. 25 - Creditorii și debitorii

(1) În raporturile de drept material fiscal, creditorii sunt persoanele titulare ale unor drepturi de creanță fiscală prevăzute la art. 21, iar debitorii sunt acele persoane care, potrivit legii, au obligația corelativă de plată a acestor drepturi.

(2) În cazul în care obligația de plată nu a fost îndeplinită de debitor, debitorii devin, în condițiile legii, următorii:

- a) moștenitorul care a acceptat succesiunea contribuabilului debitor;
- b) cel care preia, în tot sau în parte, drepturile și obligațiile debitorului supus divizării, fuziunii ori reorganizării judiciare, după caz;
- c) persoana căreia i s-a stabilit răspunderea în conformitate cu prevederile legale referitoare la faliment;
- d) persoana care își asumă obligația de plată a debitorului, printr-un angajament de plată sau printr-un alt act încheiat în formă autentică, cu asigurarea unei garanții reale la nivelul obligației de plată;
- e) alte persoane, în condițiile legii.

Art. 26 - Plătitorul

(1) Plătitor al obligației fiscale este debitorul sau persoana care, în numele debitorului, conform legii, are obligația de a plăti sau de a reține și de a plăti, după caz, impozite, taxe, contribuții, amenzi și alte sume datorate bugetului general consolidat.

(2) Pentru persoanele juridice cu sediul în România, care au sedii secundare, plătitor de obligații fiscale este persoana juridică, cu excepția impozitului pe venitul din salarii, pentru care plata impozitului se face, potrivit legii, de către sediile secundare ale persoanei juridice.

Art. 27 - Răspunderea solidară

(1) Pentru obligațiile de plată restante ale debitorului declarat insolvabil în condițiile prezentului cod răspund solidar cu acesta următoarele persoane:

a) persoanele fizice sau juridice care, în cei 3 ani anteriori datei declarării insolvabilității, cu rea-credință, dobândesc în orice mod active de la debitorii care își provoacă astfel insolvabilitatea;

b) administratorii, asociații, acționarii și orice alte persoane care au provocat insolvabilitatea persoanei juridice debitoare prin înstrăinarea sau ascunderea cu rea-credință, sub orice formă, a bunurilor mobile și imobile proprietatea acesteia.

(2) Răspunderea asociaților și acționarilor la societățile comerciale debitoare se stabilește potrivit Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 28 - Dispoziții speciale privind stabilirea răspunderii

(1) Răspunderea persoanelor prevăzute la art. 27 se va stabili potrivit dispozițiilor prezentului articol.

(2) În scopul prevăzut la alin. (1) organul fiscal va întocmi o decizie în care vor fi arătate motivele de fapt și de drept pentru care este angajată răspunderea persoanei în cauză. Decizia se va supune spre aprobare conducerii organului fiscal.

(3) Decizia aprobată potrivit alin. (2) constituie titlu de creanță privind obligația la plată a persoanei răspunzătoare potrivit art. 27 și va cuprinde, pe lângă elementele prevăzute la art. 42 alin. (2), și următoarele:

a) codul de identificare fiscală a persoanei răspunzătoare, obligată la plata obligației debitorului principal, precum și orice alte date de identificare;

b) numele și prenumele sau denumirea debitorului principal; codul de identificare fiscală; domiciliul sau sediul acestuia, precum și orice alte date de identificare;

c) cuantumul și natura sumelor datorate;

d) termenul în care persoana răspunzătoare trebuie să plătească obligația debitorului principal;

e) temeiul legal și motivele în fapt ale angajării răspunderii.

(4) Răspunderea va fi stabilită atât pentru obligația fiscală principală, cât și pentru accesoriile acesteia.

(5) Titlul de creanță prevăzut la alin. (3) va fi comunicat persoanei obligate la plată, menționându-se că aceasta urmează să facă plata în termenul stabilit.

(6) Titlul de creanță comunicat potrivit alin. (5) poate fi atacat în condițiile legii.

Art. 29 - Drepturile și obligațiile succesorilor

(1) Drepturile și obligațiile din raportul juridic fiscal trec asupra succesorilor debitorului în condițiile dreptului comun.

(2) Dispozițiile alin. (1) nu sunt aplicabile în cazul obligației de plată a sumelor ce reprezintă amenzi aplicate, potrivit legii, debitorului persoană fizică.

Art. 30 - Dispoziții privind cesiunea creanțelor fiscale ale contribuabililor

(1) Creanțele principale sau accesorii privind drepturi de rambursare sau de restituire ale contribuabililor, precum și sumele afectate garantării executării unei obligații fiscale pot fi cesionate numai după stabilirea lor potrivit legii.

(2) Cesiunea produce efecte față de organul fiscal competent numai de la data la care aceasta i-a fost notificată.

(3) Desființarea cesiunii sau constatarea nulității acesteia ulterior stingerii obligației fiscale nu este opozabilă organului fiscal.

Norme metodologice:

30.1. Cesiunea de creanță trebuie să îndeplinească cerințele de validitate din dreptul comun. Plățile efectuate între organul fiscal și contribuabilul cedent până la notificarea cesiunii sunt valabile.

30.2. Din momentul notificării cesiunii, creanța fiscală se transferă către cesionar cu toate drepturile pe care i le conferea cedentului, inclusiv accesoriile acesteia, în condițiile legii. Cesionarul devine creditor pentru valoarea creanței înscrisă în actul de cesiune, indiferent de prețul pe care l-a plătit și chiar dacă cesiunea s-a făcut cu titlu gratuit.

30.3. În cazul în care organul fiscal constată că aceeași creanță fiscală a fost cesionată mai multor cesionari, cesionarul care a notificat primul organul fiscal va deveni creditor al creanței cesionate.

Codul de procedură fiscală:

Cap. II

Domiciliul fiscal

Art. 31 - Domiciliul fiscal

(1) În cazul creanțelor fiscale administrate de Ministerul Finanțelor Publice prin Agenția Națională de Administrare Fiscală, prin *domiciliu fiscal* se înțelege:

a) pentru persoanele fizice, adresa unde își au domiciliul, potrivit legii, sau adresa unde locuiesc efectiv, în cazul în care aceasta este diferită de domiciliu;

b) pentru persoanele juridice, sediul social sau locul unde se exercită gestiunea administrativă și conducerea efectivă a afacerilor, în cazul în care acestea nu se realizează la sediul social declarat;

c) pentru asocierile și alte entități fără personalitate juridică, adresa persoanei care reprezintă asociera sau entitatea, iar în lipsa unei asemenea persoane, adresa domiciliului fiscal al oricărui dintre asociați.

(2) Prin *adresa unde locuiesc efectiv*, în sensul alin. (1) lit. a), se înțelege adresa locuinței pe care o persoană o folosește în mod continuu peste 183 de zile într-un an calendaristic, întreruperile de scurtă durată nefiind luate în considerare. Dacă șederea are un scop exclusiv de vizită, concediu, tratament sau alte scopuri particulare asemănătoare și nu depășește perioada unui an, nu se consideră adresa unde locuiesc efectiv.

(3) În situația în care domiciliul fiscal nu se poate stabili potrivit alin. (1) lit. b) și c), domiciliul fiscal este locul în care se află majoritatea activelor.

(4) În cazul celorlalte creanțe fiscale ale bugetului general consolidat, prin *domiciliu fiscal* se înțelege domiciliul reglementat potrivit dreptului comun sau sediul social înregistrat potrivit legii.

Norme metodologice:

31.1. Domiciliul fiscal se înregistrează la organul fiscal în toate cazurile în care acesta este diferit de domiciliul sau de sediul social.

31.2. Înregistrarea domiciliului fiscal, pentru persoanele fizice, se face prin depunerea unei cereri de înregistrare a domiciliului fiscal, însoțită, după caz, de următoarele documente:

a) copie de pe actul care face dovada titlului în temeiul căruia, potrivit legii, persoana deține spațiul destinat domiciliului fiscal (calitatea de proprietar, chiriaș, uzufructuar și altele asemenea);

b) copie de pe actul de identitate în care a fost înscrisă, potrivit legii speciale, mențiunea de stabilire a domiciliului și a reședinței la care se solicită înregistrarea domiciliului fiscal.

31.3. În cazul persoanelor juridice, cererea de înregistrare a domiciliului fiscal va fi însoțită de copii de pe actele care fac dovada deținerii legale a spațiului pentru domiciliul fiscal.

31.4. Copiile de pe documente vor fi certificate pe fiecare pagină de organul fiscal competent, pentru conformitate cu originalul.

31.5. Cererea se depune la organul fiscal în a cărui rază teritorială urmează a se stabili domiciliul fiscal.

31.6. La primirea cererii, aceasta va fi transmisă de îndată de către organul fiscal prevăzut la pct. 31.5 către organul fiscal în a cărui rază teritorială contribuabilul a avut ultimul domiciliu fiscal, în vederea întocmirii formalităților de transfer al dosarului fiscal.

31.7. Dosarul fiscal se transmite în termen de cel mult 30 de zile de la primirea cererii și va fi însoțit de certificatul de atestare fiscală, precum și de fișa de evidență pe plătitor.

31.8. La primirea dosarului fiscal, organul fiscal în a cărui rază teritorială se află noul domiciliu fiscal va emite de îndată decizia de înregistrare a noului domiciliu fiscal, care se va comunica contribuabilului potrivit art. 43 din Codul de procedură fiscală.

31.9. Înregistrarea în registrul contribuabililor de la noul organ fiscal, precum și scoaterea din registrul contribuabililor de la vechiul organ fiscal se operează cu data comunicării deciziei prevăzute la pct. 31.8. Până la data la care s-au operat modificările în registrul contribuabililor, competența pentru soluționarea oricărei probleme privind administrarea revine organului fiscal de la vechiul domiciliu fiscal.

Codul de procedură fiscală:

Titlul III

Dispoziții procedurale generale

Cap. I

Competența organului fiscal

Art. 32 - Competența generală

(1) Organele fiscale au competență generală privind administrarea creanțelor fiscale, exercitarea controlului și emiterea normelor de aplicare a prevederilor legale în materie fiscală.

(2) În cazul impozitului pe venit, prin hotărâre a Guvernului se poate stabili altă competență specială de administrare.

(3) Impozitele, taxele și alte sume care se datorează, potrivit legii, în vamă sunt administrate de către organele vamale.

Norme metodologice:

32.1. Ministerul Finanțelor Publice, prin Agenția Națională de Administrare Fiscală, și unitățile sale teritoriale au competență generală în ceea ce privește administrarea, exercitarea controlului și emiterea normelor de aplicare cu privire la creanțele fiscale ce se cuvin bugetului general consolidat, care, potrivit legii, sunt date în competența lor de administrare. În scopul administrării unitare a acestor creanțe, președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală emite instrucțiuni în condițiile legii.

32.2. Unitățile administrativ-teritoriale au competență generală în ceea ce privește administrarea creanțelor fiscale care, potrivit legii, sunt date în competența lor de administrare.

Codul de procedură fiscală:

Art. 33 - Competența teritorială

(1) Pentru administrarea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat, competența revine aceluși organ fiscal în a cărui rază teritorială se află domiciliul fiscal al contribuabilului sau al plătitorului de venit, în cazul impozitelor și contribuțiilor realizate prin stopaj la sursă, în condițiile legii.

(2) În cazul contribuabililor nerezidenți care desfășoară activități pe teritoriul României printr-un sediu permanent, competența revine organului fiscal pe al cărui teritoriu se realizează, în întregime sau cu preponderență, cifra de afaceri.

(3) Competența de administrare a impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat, datorate de marii contribuabili, poate fi stabilită în sarcina altor organe fiscale, prin ordin al ministrului finanțelor publice.

Art. 34 - Competența în cazul sediilor secundare

În cazul în care contribuabilul are, potrivit legii, obligații de plată la sedii secundare, competența teritorială pentru administrarea acestora revine organului fiscal în a cărui rază teritorială acestea se află situate.

Norme metodologice:

34.1. În cazul în care prin lege se stabilesc în sarcina contribuabililor obligații de plată la sedii secundare, inclusiv pentru obligațiile conexe acestora, cum ar fi obligații de declarare, obligații de depunere de documente, cereri, fișe fiscale, precum și orice alte obligații prevăzute de lege, competența teritorială pentru administrarea acestor obligații aparține organului fiscal în a cărui rază teritorială se află sediul secundar.

34.2. Pentru impozitul pe venitul din salarii, datorat de sediul secundar, înregistrat ca plătitor al obligației fiscale la alt organ fiscal teritorial decât al contribuabilului persoană juridică, plătitor este sediul secundar. Plata se face în acest caz la unitatea teritorială a Trezoreriei Statului în a cărei rază se află sediul secundar, documentele de plată cuprinzând obligatoriu și următoarele informații:

- a) codul de identificare fiscală și denumirea persoanei juridice;
- b) codul de identificare fiscală al sediului secundar.

Codul de procedură fiscală:

Art. 35 - Competența teritorială a compartimentelor de specialitate ale autorităților administrației publice locale

Compartimentele de specialitate ale autorităților administrației publice locale sunt competente pentru administrarea impozitelor, taxelor și a altor sume datorate bugetelor locale ale unităților administrativ-teritoriale.

Art. 36 - Competența specială

(1) În situația în care contribuabilul nu are domiciliu fiscal, competența teritorială revine organului fiscal în raza căruia se face constatarea actului sau faptului supus dispozițiilor legale fiscale.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și pentru luarea de urgență a măsurilor legale ce se impun în cazurile de dispariție a elementelor de identificare a bazei de impunere reale, precum și în caz de executare silită.

Norme metodologice:

36.1. Persoanele care nu au domiciliul fiscal pe teritoriul României își îndeplinesc obligațiile fiscale la organul fiscal în a cărui rază teritorială se obțin veniturile, alte beneficii sau valori patrimoniale care, potrivit legii, constituie baza de impunere. În cazul contribuabililor nerezidenți care desfășoară activități pe teritoriul României printr-un sediu permanent, competența revine organului fiscal în a cărui rază teritorială se realizează, în întregime sau cu preponderență, cifra de afaceri.

36.2. În cazul în care există pericol de dispariție a elementelor de identificare a bazei de impunere reale, precum și în caz de executare silită, pentru luarea de urgență a măsurilor legale ce se impun, competent este organul fiscal în a cărui rază teritorială se face constatarea actului sau faptului supus dispozițiilor legale fiscale ori în raza căruia se află bunurile supuse executării silite. În acest caz organul fiscal care a luat măsura legală are obligația de a face demersurile necesare pentru identificarea domiciliului fiscal al contribuabilului și de a transmite actul prin care s-au dispus măsurile legale organului fiscal de la domiciliul fiscal al contribuabilului.

Codul de procedură fiscală:

Art. 37 - Conflictul de competență

(1) Există conflict de competență când două sau mai multe organe fiscale se declară deopotrivă competente sau necompetente. În acest caz organul fiscal care s-a investit

primul sau care s-a declarat ultimul incompetent va continua procedura în derulare și va solicita organului ierarhic superior comun să hotărască asupra conflictului.

(2) În situația în care organele fiscale între care apare conflictul de competență nu sunt subordonate unui organ ierarhic comun, conflictul de competență ivit se soluționează de către Comisia fiscală centrală din cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

(3) În cazul bugetelor locale, Comisia fiscală centrală se completează cu câte un reprezentant al Asociației Comunelor din România, Asociației Orașelor din România, Asociației Municipiilor din România, Uniunii Naționale a Consiliilor Județene din România, precum și al Ministerului Administrației și Internelor.

Norme metodologice:

37.1. Conflictul ivit între două administrații ale finanțelor publice din raza teritorială a aceluiași județ se soluționează de către direcția generală a finanțelor publice căreia acestea îi sunt subordonate.

37.2. Conflictul ivit între două administrații ale finanțelor publice din județe diferite sau dintre o administrație a finanțelor publice și o direcție a finanțelor publice ori dintre două direcții ale finanțelor publice se soluționează de către Agenția Națională de Administrare Fiscală.

37.3. Conflictul ivit între organe fiscale care nu sunt subordonate unui organ ierarhic comun se soluționează de către Comisia fiscală centrală din cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

37.4. Conflictul ivit între două organe vamale se soluționează de către Autoritatea Națională a Vămirilor.

37.5. Organul competent să soluționeze conflictul de competență va hotărî de îndată asupra conflictului și va comunica decizia organelor fiscale aflate în conflict.

Codul de procedură fiscală:

Art. 38 - Acord asupra competenței

Cu acordul organului fiscal care, conform prevederilor prezentului cod, deține competența teritorială, precum și al contribuabilului în cauză, un alt organ fiscal poate prelua activitatea de administrare a acestuia.

Art. 39 - Conflictul de interese

Funcționarul public din cadrul organului fiscal implicat într-o procedură de administrare se află în conflict de interese, dacă:

a) în cadrul procedurii respective acesta este contribuabil, este soț/soție al/a contribuabilului, este rudă până la gradul al 3-lea inclusiv a contribuabilului, este reprezentant sau împuternicit al contribuabilului;

b) în cadrul procedurii respective poate dobândi un avantaj ori poate suporta un dezavantaj direct;

c) există un conflict între el, soțul/soția, rudele sale până la gradul al 3-lea inclusiv și una dintre părți sau soțul/soția, rudele părții până la gradul al 3-lea inclusiv;

d) în alte cazuri prevăzute de lege.

Art. 40 - Abținerea și recuzarea

(1) Funcționarul public care știe că se află în una dintre situațiile prevăzute la art. 39 este obligat să înștiințeze conducătorul organului fiscal și să se abțină de la îndeplinirea procedurii.

(2) În cazul în care conflictul de interese se referă la conducătorul organului fiscal, acesta este obligat să înștiințeze organul ierarhic superior.

(3) Abținerea se propune de funcționarul public și se decide de îndată de conducătorul organului fiscal sau de organul ierarhic superior.

(4) Contribuabilul implicat în procedura în derulare poate solicita recuzarea funcționarului public aflat în conflict de interese.

(5) Recuzarea funcționarului public se decide de îndată de către conducătorul organului fiscal sau de organul fiscal ierarhic superior. Decizia prin care se respinge cererea de recuzare poate fi atacată la instanța judecătorească competentă. Cererea de recuzare nu suspendă procedura de administrare în derulare.

Cap. II

Actele emise de organele fiscale

Art. 41 - Noțiunea de act administrativ fiscal

În înțelesul prezentului cod, *actul administrativ fiscal* este actul emis de organul fiscal competent în aplicarea legislației privind stabilirea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor fiscale.

Art. 42 - Conținutul și motivarea actului administrativ fiscal

(1) Actul administrativ fiscal se emite numai în formă scrisă.

(2) Actul administrativ fiscal cuprinde următoarele elemente:

- a) denumirea organului fiscal emitent;
- b) data la care a fost emis și data de la care își produce efectele;
- c) datele de identificare a contribuabilului sau a persoanei împuternicite de contribuabil, după caz;
- d) obiectul actului administrativ fiscal;
- e) motivele de fapt;
- f) temeiul de drept;
- g) numele și semnătura persoanelor împuternicite ale organului fiscal, potrivit legii;
- h) ștampila organului fiscal emitent;
- i) posibilitatea de a fi contestat, termenul de depunere a contestației și organul fiscal la care se depune contestația;
- j) mențiuni privind audierea contribuabilului.

(3) Actul administrativ fiscal emis în condițiile alin. (2) prin intermediul mijloacelor informatice este valabil și în cazul în care nu poartă semnătura persoanelor împuternicite ale organului fiscal, potrivit legii, și ștampila organului emitent, dacă îndeplinește cerințele legale aplicabile în materie.

(4) Prin ordin al ministrului finanțelor publice se stabilesc categoriile de acte administrative care se emit în condițiile alin. (3).

Art. 43 - Comunicarea actului administrativ fiscal

(1) Actul administrativ fiscal trebuie comunicat contribuabilului căruia îi este destinat.

(2) Actul administrativ fiscal se comunică după cum urmează:

a) prin prezentarea contribuabilului la sediul organului fiscal emitent și primirea actului administrativ fiscal de către acesta sub semnătură, data comunicării fiind data ridicării sub semnătură a actului;

b) prin persoanele împuternicite ale organului fiscal, potrivit legii;

c) prin poștă, la domiciliul fiscal al contribuabilului, cu scrisoare recomandată cu confirmare de primire, precum și prin alte mijloace, cum sunt fax, e-mail, dacă se asigură transmiterea textului actului și confirmarea primirii acestuia.

(3) În cazul în care se constată lipsa contribuabilului sau a oricărei persoane îndreptățite să primească actul administrativ fiscal de la domiciliul fiscal al acestuia sau refuzul de a primi actul administrativ fiscal, comunicarea se face prin publicarea unui anunț într-un cotidian național de largă circulație și/sau într-un cotidian local ori în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, în care se menționează că a fost emis actul pe numele contribuabilului. Actul administrativ fiscal se consideră comunicat în a cincea zi de la data publicării anunțului.

(4) Dispozițiile Codului de procedură civilă privind comunicarea actelor de procedură sunt aplicabile în mod corespunzător.

Norme metodologice:

43.1. Dispozițiile art. 90, 91 și 92 din Codul de procedură civilă sunt aplicabile, cu excepția dispozițiilor privind comunicarea prin afișare.

Codul de procedură fiscală:

Art. 44 - Opozabilitatea actului administrativ fiscal

Actul administrativ fiscal produce efecte din momentul în care este comunicat contribuabilului sau la o dată ulterioară menționată în actul administrativ comunicat, potrivit legii.

Norme metodologice:

44.1. Organul fiscal nu poate pretinde executarea obligației stabilite în sarcina contribuabilului prin actul administrativ, dacă acest act nu a fost comunicat contribuabilului, potrivit legii.

Codul de procedură fiscală:

Art. 45 - Nulitatea actului administrativ fiscal

Lipsa unuia dintre elementele actului administrativ fiscal, referitoare la numele, prenumele și calitatea persoanei împuternicite a organului fiscal, numele și prenumele ori denumirea contribuabilului, a obiectului actului administrativ sau a semnăturii persoanei împuternicite a organului fiscal, cu excepția prevăzută la art. 42 alin. (3), atrage nulitatea acestuia. Nulitatea se poate constata la cerere sau din oficiu.

Art. 46 - Desființarea sau modificarea actelor administrative fiscale

Actul administrativ fiscal poate fi modificat sau desființat în condițiile prezentului cod.

Norme metodologice:

46.1. Actele administrative fiscale se modifică sau se desființează în situații cum sunt:

- a) îndreptarea erorilor materiale potrivit art. 47 din Codul de procedură fiscală;
- b) constatarea nulității actului administrativ fiscal potrivit art. 45 din Codul de procedură fiscală;
- c) dovedirea titularului dreptului de proprietate potrivit art. 64 din Codul de procedură fiscală;
- d) desființarea sau modificarea deciziei de impunere sub rezerva verificării ulterioare potrivit art. 87 alin. (2) din Codul de procedură fiscală;
- e) anularea sau îndreptarea actului de executare ori a titlului executoriu contestat, ca urmare a soluționării de către instanța judecătorească a contestației la executarea silită, potrivit art. 170 din Codul de procedură fiscală;
- f) desființarea, potrivit art. 185 alin. (3) din Codul de procedură fiscală, totală sau parțială, a actului administrativ atacat, ca urmare a soluționării de către organul fiscal competent a contestației formulate.

Codul de procedură fiscală:

Art. 47 - Îndreptarea erorilor materiale

Organul fiscal poate îndrepta erorile materiale din cuprinsul actului administrativ fiscal, din oficiu sau la cererea contribuabilului. Actul administrativ corectat se va comunica contribuabilului, potrivit legii.

Norme metodologice:

47.1. Erorile materiale reprezintă greșelile sau omisiunile cu privire la numele, calitatea și susținerile părților din raportul juridic fiscal sau cele de calcul ori altele asemenea. Aceste erori nu pot privi fondul actului, respectiv existența sau inexistența obligațiilor fiscale stabilite prin actul administrativ fiscal.

47.2. Dacă îndreptarea erorii materiale se face prin adăugări sau ștersături operate în cuprinsul actului administrativ fiscal, acestea vor fi semnate și ștampilate de organul fiscal, în caz contrar nefiind luate în considerare. Îndreptarea erorii materiale va fi operată pe toate exemplarele originale ale actului administrativ fiscal.

47.3. După efectuarea îndreptării erorii materiale, organul fiscal are obligația de a comunica contribuabilului sau oricărei alte persoane interesate, de îndată, operațiunea efectuată.

47.4. În cazul în care îndreptarea erorii materiale nu se poate efectua direct pe actul administrativ fiscal, se emite un nou act administrativ fiscal care, de asemenea, va fi comunicat contribuabilului.

Codul de procedură fiscală:

Cap. III

Administrarea și aprecierea probelor

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Art. 48 - Mijloace de probă

(1) Pentru determinarea stării de fapt fiscale, organul fiscal, în condițiile legii, administrează mijloace de probă, putând proceda la:

- a) solicitarea informațiilor, de orice fel, din partea contribuabililor și a altor persoane;
- b) solicitarea de expertize;
- c) folosirea înscrisurilor;
- d) efectuarea de cercetări la fața locului.

(2) Probele administrate vor fi coroborate și apreciate ținându-se seama de forța lor doveditoare recunoscută de lege.

Art. 49 - Dreptul organului fiscal de a solicita prezența contribuabilului la sediul său

Organul fiscal poate solicita prezența contribuabilului la sediul său pentru a da informații și lămuriri necesare stabilirii situației sale fiscale reale. O dată cu această solicitare, când este cazul, organul fiscal va indica și documentele pe care contribuabilul este obligat să le prezinte.

Norme metodologice:

49.1. Ori de câte ori consideră necesar, organul fiscal va solicita prezența contribuabilului la sediul său pentru a da informații și lămuriri necesare stabilirii situației fiscale a acestuia. Când este cazul, solicitarea va fi făcută în scris.

49.2. În cazul în care solicitarea se face în scris, aceasta va cuprinde în mod obligatoriu:

- a) data, ora și locul la care contribuabilul este obligat să se prezinte;
- b) baza legală a solicitării;
- c) scopul solicitării;
- d) documentele pe care contribuabilul este obligat să le prezinte.

Codul de procedură fiscală:

Art. 50 - Comunicarea informațiilor între organele fiscale

Dacă într-o procedură fiscală se constată fapte care prezintă importanță pentru alte raporturi juridice fiscale, organele fiscale își vor comunica reciproc informațiile deținute.

Secțiunea a 2-a

Informații și expertize

Art. 51 - Obligația de a furniza informații

(1) Contribuabilul sau altă persoană împuternicită de acesta are obligația de a furniza organului fiscal informațiile necesare pentru determinarea stării de fapt fiscale. Organul fiscal poate solicita informații și altor persoane numai atunci când starea de fapt fiscală nu a fost clarificată de către contribuabil. Informațiile furnizate de alte persoane vor fi

luate în considerare numai în măsura în care sunt confirmate și de alte mijloace de probă.

(2) Cererea de furnizare a informațiilor se formulează în scris și va specifica natura informațiilor solicitate pentru determinarea stării de fapt fiscale și documentele care susțin informațiile furnizate.

(3) Declarația persoanelor obligate potrivit alin. (1) să furnizeze informații va fi, după caz, prezentată sau consemnată în scris.

(4) În situația în care persoana obligată să furnizeze informația în scris este, din motive independente de voința sa, în imposibilitatea de a scrie, organul fiscal întocmește un proces-verbal.

Art. 52 - Obligația băncilor de a furniza informații

(1) Băncile sunt obligate să comunice organelor fiscale lista titularilor persoane fizice, juridice sau orice alte entități fără personalitate juridică ce deschid ori închid conturi, forma juridică pe care aceștia o au și domiciliul sau sediul acestora. Această comunicare se va face în prima jumătate a fiecărei luni, cu referire la conturile deschise sau închise în luna anterioară. Comunicarea va fi adresată Ministerului Finanțelor Publice.

(2) Ministerul Finanțelor Publice împreună cu Banca Națională a României vor elabora proceduri privind transmiterea informațiilor prevăzute la alin. (1).

(3) Ministerul Finanțelor Publice, la cererea autorităților administrației publice locale, va transmite acestora informațiile deținute în baza alin. (1).

Art. 53 - Expertiza

(1) Ori de câte ori consideră necesar, organul fiscal are dreptul să apeleze la serviciile unui expert pentru întocmirea unei expertize. Organul fiscal este obligat să comunice contribuabilului numele expertului.

(2) Contribuabilul poate să numească un expert pe cheltuiala proprie.

(3) Experții au obligația să păstreze secretul fiscal asupra datelor și informațiilor pe care le dobândesc.

(4) Expertiza se întocmește în scris.

(5) Onorariile stabilite pentru expertizele prevăzute de prezentul articol vor fi plătite de la bugetele organelor fiscale care au apelat la serviciile expertului, după caz.

Norme metodologice:

53.1. Când, pentru lămurirea unor împrejurări de fapt, organul fiscal consideră necesară consultarea unor experți, poate numi unul sau mai mulți experți, stabilind obiectivele asupra cărora aceștia trebuie să se pronunțe.

53.2. Dispozițiile art. 201 alin. 3 teza I din Codul de procedură civilă se aplică în mod corespunzător.

53.3. Experții vor fi numiți prin decizie de către organul fiscal. Costul expertizei se suportă din bugetul organului fiscal care a dispus expertiza. Dacă organul fiscal nu este lămurit prin expertiza efectuată, poate dispune întregirea expertizei sau o nouă expertiză.

Codul de procedură fiscală:

Secțiunea a 3-a

Verificarea înscrisurilor și cercetarea la fața locului

Art. 54 - Prezentarea de înscrisuri

(1) În vederea stabilirii stării de fapt fiscale, contribuabilul are obligația să pună la dispoziția organului fiscal registre, evidențe, documente de afaceri și orice alte înscrisuri. Organul fiscal are dreptul de a solicita și altor persoane înscrisuri, dacă starea de fapt fiscală nu a fost clarificată pe baza înscrisurilor puse la dispoziție de către contribuabil.

(2) Organul fiscal poate solicita punerea la dispoziție a înscrisurilor la sediul său ori la domiciliul fiscal al persoanei obligate să le prezinte.

(3) Organul fiscal are dreptul să rețină, în scopul protejării împotriva înstrăinării sau distrugerii, documente, acte, înscrisuri, registre și documente financiar-contabile sau orice element material care face dovada stabilirii, înregistrării și achitării obligațiilor fiscale de către contribuabili, pe o perioadă de maximum 30 de zile. În cazuri excepționale, cu aprobarea conducătorului organului fiscal, perioada de reținere poate fi prelungită cu maximum 90 de zile.

Norme metodologice:

54.1. Dovada reținerii documentelor prevăzute la art. 54 alin. (3) din Codul de procedură fiscală o constituie actul întocmit de organul fiscal, în care sunt specificate toate elementele necesare individualizării probei sau dovezii respective, precum și mențiunea că aceasta a fost reținută, potrivit dispozițiilor legale, de către organul fiscal. Actul se întocmește în două exemplare și va fi semnat de organul fiscal și de contribuabil, un exemplar comunicându-se contribuabilului.

54.2. În cazul în care pentru stabilirea stării de fapt fiscale contribuabilul pune la dispoziția organului fiscal înscrisuri sau alte documente, în original, acestea vor fi înapoiate contribuabilului, păstrându-se în copie la dosarul fiscal numai înscrisuri relevante din punct de vedere fiscal.

Codul de procedură fiscală:

Art. 55 - Cercetarea la fața locului

(1) În condițiile legii, organul fiscal poate efectua o cercetare la fața locului, întocmind în acest sens proces-verbal.

(2) Contribuabilii au obligația să permită funcționarilor împuterniciți de organul fiscal pentru a efectua o cercetare la fața locului, precum și experților folosiți pentru această acțiune intrarea acestora pe terenuri, în încăperi și în orice alte incinte, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a face constatări în interes fiscal.

(3) Deținătorii terenurilor ori incintelor respective vor fi înștiințați în timp util despre cercetare, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 94 alin. (1) lit. b). Persoanele fizice vor fi informate asupra dreptului de a refuza intrarea în domiciliu sau reședință.

(4) În caz de refuz, intrarea în domiciliul sau în reședința persoanei fizice se face cu autorizarea instanței judecătorești competente, dispozițiile privind ordonanța președințială din Codul de procedură civilă fiind aplicabile.

(5) La cererea organului fiscal, organele de poliție, jandarmerie ori alți agenți ai forței publice sunt obligați să îi acorde sprijinul pentru aplicarea prevederilor prezentului articol.

Norme metodologice:

55.1. Despre efectuarea cercetării la fața locului se va încheia un proces-verbal care va cuprinde:

- a) data și locul unde este încheiat;
- b) numele, prenumele și calitatea funcționarului împuternicit, precum și denumirea organului fiscal din care face parte acesta;
- c) temeiul legal în baza căruia s-a efectuat cercetarea la fața locului;
- d) constatările efectuate la fața locului;
- e) susținerile contribuabilului, ale experților sau ale altor persoane care au participat la efectuarea cercetării;
- f) semnătura funcționarului și a persoanelor prevăzute la lit. e). În caz de refuz al semnării de către persoanele prevăzute la lit. e), se va face mențiune despre aceasta în procesul-verbal;
- g) alte mențiuni considerate relevante.

Codul de procedură fiscală:

Secțiunea a 4-a

Dreptul de a refuza furnizarea de dovezi

Art. 56 - Dreptul rudelor de a refuza furnizarea de informații, efectuarea de expertize și prezentarea unor înscrisuri

(1) Soțul/soția și rudele contribuabilului până la gradul al 3-lea inclusiv pot refuza furnizarea de informații, efectuarea de expertize, precum și prezentarea unor înscrisuri.

(2) Persoanele prevăzute la alin. (1) vor fi înștiințate asupra acestui drept.

Art. 57 - Dreptul altor persoane de a refuza furnizarea de informații

(1) Pot refuza să furnizeze informații cu privire la datele de care au luat cunoștință în exercitarea activității lor preoții, avocații, notarii publici, consultanții fiscali, executorii judecătorești, auditorii, experții contabili, medicii și psihoterapeuții.

(2) Sunt asimilate persoanelor prevăzute la alin. (1) asistenții, precum și persoanele care participă la activitatea profesională a acestora.

(3) Persoanele prevăzute la alin. (1), cu excepția preoților, pot furniza informații, cu acordul persoanei despre care au fost solicitate informațiile.

Secțiunea a 5-a

Colaborarea între autoritățile publice

Art. 58 - Obligația autorităților și instituțiilor publice de a furniza informații și de a prezenta acte

Autoritățile publice, instituțiile publice și de interes public, centrale și locale, precum și serviciile descentralizate ale autorităților publice centrale vor furniza informații și acte organelor fiscale, la cererea acestora.

Art. 59 - Colaborarea dintre autoritățile publice, instituțiile publice sau de interes public

(1) Autoritățile publice, instituțiile publice sau de interes public sunt obligate să colaboreze în realizarea scopului prezentului cod.

(2) Nu constituie activitate de colaborare acțiunile întreprinse de autoritățile prevăzute la alin. (1), în conformitate cu atribuțiile ce le revin potrivit legii.

(3) Organul fiscal care solicită colaborarea răspunde pentru legalitatea solicitării, iar autoritatea solicitată răspunde pentru datele furnizate.

Art. 60 - Condiții și limite ale colaborării

(1) Colaborarea dintre autoritățile publice, instituțiile publice sau de interes public se realizează în limita atribuțiilor ce le revin potrivit legii.

(2) Dacă autoritatea publică, instituția publică sau de interes public solicitată refuză colaborarea, autoritatea publică superioară ambelor organe va decide. Dacă o asemenea autoritate nu există, decizia va fi luată de autoritatea superioară celei solicitate.

Art. 61 - Colaborarea interstatală dintre autoritățile publice

(1) În baza convențiilor internaționale, organele fiscale vor colabora cu autoritățile fiscale similare din alte state.

(2) În lipsa unei convenții, organele fiscale pot acorda sau pot solicita colaborarea altei autorități fiscale din alt stat pe bază de reciprocitate.

Secțiunea a 6-a ***Sarcina probei***

Art. 62 - Forța probantă a documentelor justificative și evidențelor contabile
Documentele justificative și evidențele contabile ale contribuabilului constituie probe la stabilirea bazei de impunere. În cazul în care există și alte acte doveditoare, acestea vor fi luate în considerare la stabilirea bazei de impunere.

Art. 63 - Sarcina probei în dovedirea situației de fapt fiscale

(1) Contribuabilul are sarcina de a dovedi actele și faptele care au stat la baza declarațiilor sale și a oricăror cereri adresate organului fiscal.

(2) Organul fiscal are sarcina de a motiva decizia de impunere pe bază de probe sau constatări proprii.

Art. 64 - Dovedirea titularului dreptului de proprietate în scopul impunerii

(1) În cazul în care constată că anumite bunuri, venituri sau alte valori care, potrivit legii, constituie baza impozabilă sunt deținute de persoane care în mod continuu beneficiază de câștigurile sau de orice foloase obișnuite aduse de acestea și că persoanele respective declară în scris că nu sunt proprietarii bunurilor, veniturilor sau valorilor în cauză, fără să arate însă care sunt titularii dreptului de proprietate, organul fiscal va proceda la stabilirea provizorie a obligației fiscale corespunzătoare în sarcina acelor persoane.

(2) În condițiile legii, obligația fiscală privind baza impozabilă prevăzută la alin. (1) va putea fi stabilită în sarcina titularilor dreptului de proprietate. Tot astfel aceștia

datorează despăgubiri persoanelor care au făcut plata pentru stingerea obligației stabilite potrivit alin. (1).

Art. 65 - Estimarea bazei de impunere

(1) Dacă organul fiscal nu poate determina mărimea bazei de impunere, acesta trebuie să o estimeze. În acest caz trebuie avute în vedere toate datele și documentele care au relevanță pentru estimare. Estimarea constă în identificarea acelor elemente care sunt cele mai apropiate situației de fapt fiscale.

(2) În situațiile în care, potrivit legii, organele fiscale sunt îndreptățite să estimeze baza de impunere, acestea vor avea în vedere prețul de piață al tranzacției sau bunului impozabil, astfel cum este definit de Codul fiscal.

Norme metodologice:

65.1. Estimarea bazelor de impunere va avea loc în situații cum sunt:

- a) contribuabilul nu depune declarații fiscale sau cele prezentate nu permit stabilirea corectă a bazei de impunere;
- b) contribuabilul refuză să colaboreze la stabilirea stării de fapt fiscale, inclusiv situațiile în care contribuabilul obstrucționează sau refuză acțiunea de inspecție fiscală;
- c) contribuabilul nu conduce evidența contabilă sau fiscală;
- d) când au dispărut evidențele contabile și fiscale sau actele justificative privind operațiunile producătoare de venituri și contribuabilul nu și-a îndeplinit obligația de refacere a acestora.

65.2. Organul fiscal va identifica acele elemente care sunt cele mai apropiate situației de fapt fiscale, luând în considerare prețul de piață al tranzacției sau al bunului impozabil, precum și informații și documente existente la dosarul fiscal al contribuabilului care sunt relevante pentru impunere, iar, în lipsa acestora, organul fiscal va avea în vedere datele și informațiile deținute de acesta despre contribuabilii cu activități similare.

Codul de procedură fiscală:

Cap. IV

Termene

Art. 66 - Calcularea termenelor

Termenele de orice fel privind exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor prevăzute de Codul de procedură fiscală, precum și de alte dispoziții legale aplicabile în materie, dacă legea fiscală nu dispune altfel, se calculează potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă.

Art. 67 - Prelungirea termenelor

Termenele pentru depunerea declarațiilor fiscale și termenele stabilite în baza legii de un organ fiscal pot fi prelungite în situații temeinic justificate, potrivit competenței stabilite prin ordin al ministrului finanțelor publice.

Norme metodologice:

67.1. În situații temeinic justificate, contribuabilul poate cere în scris prelungirea termenului de depunere a declarației fiscale, înainte de expirarea acestuia.

67.2. În cazul în care, dintr-o împrejurare mai presus de voința sa, contribuabilul nu depune declarația fiscală, acesta o va depune în termen de 30 de zile de la încetarea împrejurării, înștiințând totodată în scris organul fiscal despre împrejurarea în cauză.

Codul de procedură fiscală:

Titlul IV

Înregistrarea fiscală și evidența contabilă și fiscală

Art. 68 - Obligația de înregistrare fiscală

(1) Orice persoană sau entitate care este subiect într-un raport juridic fiscal se înregistrează fiscal, primind un cod de identificare fiscală. Codul de identificare fiscală va fi:

a) pentru persoanele juridice, cu excepția comercianților, precum și pentru asocieri și alte entități fără personalitate juridică, codul de înregistrare fiscală atribuit de organul fiscal competent din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală;

b) pentru persoanele fizice, codul numeric personal atribuit potrivit legii speciale;

c) pentru persoanele fizice care nu dețin cod numeric personal, numărul de identificare fiscală atribuit de organul fiscal competent din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală;

d) pentru comercianți, inclusiv pentru sucursalele comercianților care au sediul principal al comerțului în străinătate, codul unic de înregistrare atribuit potrivit legii speciale;

e) pentru persoanele fizice plătitoare de taxă pe valoarea adăugată, codul de înregistrare fiscală atribuit de organul fiscal competent din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

(2) Persoanele prevăzute la alin. (1) lit. d) se înregistrează fiscal potrivit procedurii speciale în materie.

(3) În vederea atribuirii codului de identificare fiscală persoanele prevăzute la alin. (1) lit. a), c) și e) au obligația să depună declarație de înregistrare fiscală.

(4) Au obligația să depună o declarație de înregistrare fiscală și persoanele prevăzute la alin. (1) lit. b) care au calitatea de angajator.

(5) Contribuabilii care obțin venituri din activități independente, pentru care plățile anticipate se fac prin reținere la sursă de către plătitorii de venituri, au obligația, în vederea înregistrării, să depună la organul fiscal competent declarația de înregistrare fiscală.

(6) Declarația de înregistrare fiscală se depune în termen de 30 de zile de la:

a) data înființării potrivit legii, în cazul persoanelor juridice, asocierilor și altor entități fără personalitate juridică;

b) data eliberării actului legal de funcționare, începerii activității, data obținerii primului venit sau dobândirii calității de angajator, după caz, în cazul persoanelor fizice.

Norme metodologice:

68.1. Înregistrarea fiscală a sediilor permanente se face potrivit prevederilor art. 29 alin. (4) din Codul fiscal și ale art. 68 și următoarele din Codul de procedură fiscală.

68.2. Înregistrarea în registrul contribuabililor a persoanelor fizice care dețin cod numeric personal atribuit potrivit legii speciale, plătitoare de impozit pe venit, se face la data depunerii declarației estimative, a declarației speciale, a declarației de venit global sau a fișei fiscale, după caz, în funcție de natura venitului obținut.

68.3. Pentru persoanele prevăzute la art. 68 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură fiscală, care au calitatea de comerciant, numărul de identificare fiscală se obține conform dispozițiilor legale privind înregistrarea comercianților.

Codul de procedură fiscală:

Art. 69 - Înregistrarea și scoaterea din evidență a plătitorilor de taxă pe valoarea adăugată

(1) Orice persoană impozabilă care realizează operațiuni taxabile și/sau scutite de taxa pe valoarea adăugată cu drept de deducere trebuie să solicite înregistrarea ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată la organul fiscal competent din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală în următoarele situații:

a) la înființare, în mod obligatoriu, dacă declară că urmează să realizeze o cifră de afaceri peste plafonul de scutire prevăzut de dispozițiile Codului fiscal referitoare la taxa pe valoarea adăugată;

b) la înființare, dacă declară că urmează să realizeze o cifră de afaceri sub plafonul de scutire prevăzut de dispozițiile Codului fiscal referitoare la taxa pe valoarea adăugată, dar optează pentru aplicarea regimului normal de taxă pe valoarea adăugată;

c) după înființare, în mod obligatoriu, dacă depășește plafonul de scutire prevăzut de dispozițiile Codului fiscal referitoare la taxa pe valoarea adăugată, în termen de 10 zile de la sfârșitul lunii în care a depășit acest plafon;

d) după înființare, dacă cifra de afaceri realizată este sub plafonul de scutire prevăzut de dispozițiile Codului fiscal referitoare la taxa pe valoarea adăugată, dar dorește să opteze pentru aplicarea regimului normal de taxă pe valoarea adăugată.

(2) Persoanele care realizează în exclusivitate operațiuni scutite de taxa pe valoarea adăugată, iar potrivit Codului fiscal pot opta pentru taxarea acestora, trebuie să solicite înregistrarea ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată.

(3) Cifra de afaceri declarată organului fiscal este cea determinată conform dispozițiilor Codului fiscal privitoare la T.V.A.

(4) În cazul persoanelor înregistrate ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată, codul de identificare fiscală este precedat de litera "R".

(5) Data înregistrării ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată este:

a) data comunicării certificatului de înregistrare în situațiile prevăzute la alin. (1) lit. a) și b) și, după caz, la alin. (2);

b) data de întâi a lunii următoare celei în care persoana impozabilă face opțiunea pentru aplicarea regimului normal de taxă pe valoarea adăugată în situațiile prevăzute la alin. (1) lit. d);

c) data de întâi a lunii următoare celei în care persoana impozabilă solicită luarea în evidență ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată în situațiile prevăzute la alin. (1) lit. c) și, după caz, la alin. (2).

(6) Orice persoană impozabilă înregistrată ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată, care, ulterior înregistrării, realizează exclusiv operațiuni care nu dau drept de deducere, trebuie să solicite scoaterea din evidență ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată, în termen de 10 zile de la sfârșitul lunii în care realizează exclusiv astfel de operațiuni. Scoaterea din evidență ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată se va face începând cu data de întâi a lunii următoare celei în care persoana impozabilă are obligația să solicite această scoatere din evidență.

(7) Orice persoană impozabilă înregistrată ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată trebuie să solicite scoaterea din evidență ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată în caz de încetare a activității, în termen de 15 zile de la data actului în care se consemnează situația respectivă. Scoaterea din evidență ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată se va face începând cu data de întâi a lunii următoare depunerii declarației de mențiuni.

Norme metodologice:

69.1. Persoanele impozabile care devin plătitoare de T.V.A. potrivit legii, la înregistrare sau ulterior înregistrării fiscale, vor completa și vor depune o declarație de înregistrare fiscală sau, după caz, o declarație de mențiuni la organul fiscal în a cărui rază teritorială își au domiciliul fiscal, cu excepția comercianților care își îndeplinesc aceste obligații conform dispozițiilor legale privind înregistrarea comercianților.

69.2. Pentru înregistrarea mențiunilor privind luarea în/scoaterea din evidență ca plătitor de T.V.A., comercianții vor completa și vor depune cererea de preschimbare a certificatului de înregistrare, potrivit dispozițiilor legale privind înregistrarea comercianților, însoțită de avizul organelor fiscale competente.

69.3. În cazul persoanelor impozabile stabilite în străinătate, care realizează pe teritoriul României operațiuni taxabile din punct de vedere al taxei pe valoarea adăugată, o dată cu depunerea cererii de desemnare a reprezentantului fiscal, potrivit prevederilor Codului fiscal, se depune la organul fiscal competent și declarația de înregistrare fiscală a persoanei impozabile stabilite în străinătate. Înregistrarea fiscală a persoanei străine impozabile și atribuirea codului de identificare fiscală al acesteia se efectuează anterior transmiterii deciziei de aprobare a reprezentantului fiscal propus.

69.4. Codul de identificare fiscală atribuit potrivit pct. 69.3 este și codul de identificare fiscală atribuit reprezentantului fiscal potrivit reglementărilor speciale în materie de taxă pe valoarea adăugată și care este diferit de codul de identificare fiscală atribuit reprezentantului fiscal pentru activitatea proprie.

69.5. Modificările ulterioare referitoare la desemnarea reprezentantului fiscal se fac pe baza cererii de renunțare la reprezentare și a declarației de mențiuni. În cazul în care schimbarea reprezentantului fiscal se datorează desemnării de către persoanele impozabile străine a unui alt reprezentant fiscal, la declarația de mențiuni se anexează aprobarea de către organul fiscal competent a noului reprezentant fiscal desemnat.

69.6. În cazul în care persoana impozabilă străină își încetează activitatea sau în cazul în care este obligată să își înregistreze sediul permanent în România, prin declarația de mențiuni depusă, reprezentantul fiscal va solicita radierea din registrul contribuabililor a persoanei impozabile străine.

69.7. Orice persoană impozabilă, care, ulterior înregistrării ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată nu mai realizează decât operațiuni fără drept de deducere datorită

modificării obiectului de activitate, are obligația să solicite scoaterea din evidență ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată, în termen de 10 zile de la sfârșitul lunii în care a depus declarația de mențiuni pentru modificarea obiectului de activitate.

Codul de procedură fiscală:

Art. 70 - Obligația înscrierii codului de identificare fiscală pe documente

Plătitorii de impozite, taxe, contribuții și alte sume datorate bugetului general consolidat au obligația de a menționa pe facturi, scrisori, oferte, comenzi sau pe orice alte documente emise codul de identificare fiscală propriu.

Art. 71 - Declararea filialelor și sediilor secundare

(1) Contribuabilii au obligația de a declara organului fiscal competent din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, în termen de 30 de zile, înființarea de sedii secundare.

(2) Contribuabilii cu domiciliul fiscal în România au obligația de a declara în termen de 30 de zile înființarea de filiale și sedii secundare în străinătate.

Norme metodologice:

71.1. Prin *sediul secundar* se înțelege o sucursală, agenție, reprezentanță sau alte asemenea unități fără personalitate juridică, inclusiv de tipul celor definite de art. 8 din Codul fiscal.

71.2. Declararea sediilor secundare se face prin completarea datelor corespunzătoare din declarația privind sediile secundare. Declarația se depune la organul fiscal competent care va înregistra informațiile respective în registrul contribuabililor fără a atribui cod de identificare propriu sediilor secundare astfel declarate.

71.3. Contribuabilii care, potrivit legii, au obligații de plată la sedii secundare vor înregistra sediile secundare la organul fiscal în a cărui rază teritorială se află situate acestea, prin completarea și depunerea declarației de înregistrare fiscală. Declarația va fi însoțită de o copie de pe certificatul de înregistrare fiscală a contribuabilului de care aparține sediul secundar și de pe dovada deținerii cu titlu legal a spațiului.

Codul de procedură fiscală:

Art. 72 - Forma și conținutul declarației de înregistrare fiscală

(1) Declarația de înregistrare fiscală se întocmește prin completarea unui formular pus la dispoziție gratuit de organul fiscal din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală și va fi însoțită de acte doveditoare ale informațiilor cuprinse în aceasta.

(2) Declarația de înregistrare fiscală va cuprinde: datele de identificare a contribuabilului, categoriile de obligații de plată datorate potrivit Codului fiscal, datele privind sediile secundare, datele de identificare a împuternicitului, datele privind situația juridică a contribuabilului, precum și alte informații necesare administrării impozitelor, taxelor, contribuțiilor și altor sume datorate bugetului general consolidat.

Norme metodologice:

72.1. În cazul contribuabililor prevăzuți la art. 68 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură fiscală, actele doveditoare ale informațiilor înscrise în declarația de înregistrare fiscală sunt:

- a) copie de pe autorizația de funcționare eliberată de autoritatea competentă sau de pe actul legal de înființare, după caz;
- b) dovada deținerii sediului (act de proprietate, contract de închiriere și altele asemenea);
- c) alte acte doveditoare.

72.2. În cazul contribuabililor persoane fizice care nu au cod numeric personal, declarația de înregistrare fiscală va fi însoțită de copia de pe pașaport sau de pe alt document de identitate eliberat de organele abilitate potrivit legii. Dispozițiile art. 8 alin. (2) din Codul de procedură fiscală sunt aplicabile.

72.3. Pentru înregistrarea ca plătitori de T.V.A. a persoanelor fizice care nu au calitatea de comerciant, precum și a contribuabililor prevăzuți la art. 68 alin. (5) din Codul de procedură fiscală, declarația de înregistrare fiscală va fi însoțită, după caz, de următoarele documente:

- a) copie de pe actul de identitate;
- b) copie de pe documentul eliberat de autoritatea competentă, care atestă dreptul de exercitare a activității;
- c) copie de pe alte acte doveditoare în baza cărora se exercită activitatea.

72.4. Copiile de pe documentele prevăzute la pct. 72.1 - 72.3 se certifică pe fiecare pagină de organul fiscal competent, pentru conformitate cu originalul.

Codul de procedură fiscală:

Art. 73 - Certificatul de înregistrare fiscală

(1) Pe baza declarației de înregistrare fiscală, depusă potrivit art. 68 alin. (3), organul fiscal competent din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală eliberează certificatul de înregistrare fiscală, în termen de 15 zile de la data depunerii declarației. În certificatul de înregistrare fiscală se înscrie obligatoriu codul de identificare fiscală.

(2) Eliberarea certificatelor de înregistrare fiscală nu este supusă taxelor de timbru.

(3) Contribuabilii care realizează venituri din activitatea de comerț sau prestări de servicii către populație sunt obligați să afișeze certificatul de înregistrare fiscală în locurile unde se desfășoară activitatea.

(4) În cazul pierderii, furtului sau distrugerii certificatului de înregistrare fiscală, organul fiscal va elibera un duplicat al acestuia, în baza cererii contribuabililor și a dovezii de publicare a pierderii, furtului sau distrugerii, în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a.

Norme metodologice:

73.1. Certificatul de înregistrare fiscală se emite în două exemplare; primul exemplar se înmânează contribuabilului, iar al doilea exemplar se păstrează la dosarul fiscal al acestuia.

73.2. Certificatul de înregistrare fiscală eliberat plătitorilor de taxă pe valoarea adăugată va avea înscrise codul de identificare fiscală precedat de litera "R", precum și data luării în evidență ca plătitor de T.V.A. Această dată va rămâne neschimbată ori de câte ori plătitorul își schimbă certificatul de înregistrare, cu excepția situației în care este scos din evidență

plătitorilor de T.V.A. În acest caz, atributul fiscal "R" nu va mai fi înscris pe certificatul de înregistrare.

73.3. Certificatul de înregistrare fiscală conținând atributul fiscal "R" constituie dovada luării în evidență ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată.

Codul de procedură fiscală:

Art. 74 - Modificări ulterioare înregistrării fiscale

(1) Modificările ulterioare ale datelor din declarația de înregistrare fiscală trebuie aduse la cunoștință organului fiscal competent din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, în termen de 30 de zile de la data producerii acestora, prin completarea și depunerea declarației de mențiuni.

(2) La încetarea condițiilor care au generat înregistrarea fiscală, contribuabilii au obligația de a preda organelor fiscale, în vederea anulării, certificatul de înregistrare fiscală, o dată cu depunerea declarației de mențiuni.

Norme metodologice:

74.1. Modificările privitoare la domiciliul fiscal se înregistrează potrivit normelor metodologice de aplicare a prevederilor art. 31 din Codul de procedură fiscală.

74.2. În cazul modificărilor intervenite în datele declarate inițial și înscrise în certificatul de înregistrare fiscală, contribuabilii vor depune, o dată cu declarația de mențiuni, și certificatul de înregistrare fiscală în vederea anulării acestuia și eliberării unui nou certificat.

74.3. Declarația de mențiuni va fi însoțită de documente care atestă modificările intervenite.

74.4. În cazul comercianților, modificările intervenite în datele declarate inițial de comercianți și înscrise în certificatul de înregistrare, inclusiv cele privitoare la înregistrarea în/scoaterea din evidență ca plătitori de T.V.A., se fac prin completarea și depunerea cererii de înregistrare a mențiunilor/cererii de preschimbare a certificatului de înregistrare, potrivit dispozițiilor legale privind înregistrarea comercianților. Modificările intervenite în datele declarate inițial în vectorul fiscal vor fi declarate la organul fiscal competent.

Codul de procedură fiscală:

Art. 75 - Registrul contribuabililor

(1) Organul fiscal competent din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală organizează evidența plătitorilor de impozite, taxe, contribuții și alte sume datorate la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, bugetul asigurărilor pentru șomaj, în cadrul registrului contribuabililor, care conține:

- a) datele de identificare a contribuabilului;
- b) categoriile de obligații fiscale de plată datorate potrivit legii, denumite *vector fiscal*;
- c) alte informații necesare administrării obligațiilor fiscale.

(2) Datele prevăzute la alin. (1) se completează pe baza informațiilor comunicate de contribuabili, de oficiul registrului comerțului, de serviciul de evidență a populației, de la alte autorități și instituții, precum și din constatările proprii ale organului fiscal.

(3) Datele din registrul contribuabililor pot fi modificate din oficiu ori de câte ori se constată că acestea nu corespund stării de fapt reale și vor fi comunicate contribuabililor.

(4) Modificarea din oficiu a domiciliului fiscal pe baza constatărilor făcute potrivit alin. (3) se face prin decizie emisă de organul fiscal competent, după ascultarea prealabilă a contribuabilului, potrivit art. 9.

(5) Contribuabilii persoane juridice sau orice alte entități fără personalitate juridică care, în decurs de 12 luni consecutive, nu au depus declarații fiscale și situații financiare, nu au efectuat plăți și nu au prezentat solicitări organului fiscal vor fi trecuți într-o evidență specială a contribuabililor inactivi.

(6) Contribuabilii trecuți în evidența specială vor fi supuși inspecției fiscale, în termen de maximum 3 luni de la data trecerii în evidența specială.

(7) Pe perioada cât contribuabilul este considerat inactiv, certificatul de înregistrare fiscală se suspendă.

(8) Contribuabilii trecuți în evidență specială vor fi reactivați începând cu data la care:

- a) depun o declarație fiscală sau situație financiară;
- b) efectuează o plată voluntară;
- c) formulează o solicitare organelor fiscale;
- d) organul fiscal constată că acesta desfășoară activități supuse legii fiscale.

Art. 76 - Obligația de a conduce evidența fiscală

În vederea stabilirii stării de fapt fiscale și a obligațiilor fiscale de plată datorate, contribuabilii sunt obligați să conducă evidențe fiscale, potrivit actelor normative în vigoare.

Norme metodologice:

76.1. Sunt evidențe fiscale registrele, situațiile, precum și orice alte înscrisuri care, potrivit legislației fiscale, trebuie întocmite în mod obligatoriu în scopul stabilirii stării de fapt fiscale și a creanțelor și obligațiilor fiscale, cum ar fi: jurnal pentru vânzări, jurnal pentru cumpărări, registrul de evidență fiscală și altele asemenea.

Codul de procedură fiscală:

Art. 77 - Reguli pentru conducerea evidenței contabile și fiscale

(1) Evidențele contabile și fiscale vor fi păstrate la domiciliul fiscal al contribuabilului sau la sediile secundare, după caz.

(2) Dispozițiile legale privind păstrarea, arhivarea și limba folosită pentru evidențele contabile sunt aplicabile și pentru evidențele fiscale.

(3) În cazul în care evidențele contabile și fiscale sunt ținute cu ajutorul sistemelor electronice de gestiune, pe lângă datele arhivate în format electronic contribuabilul este obligat să păstreze și să prezinte aplicațiile informatice cu ajutorul cărora le-a generat.

(4) Contribuabilii sunt obligați să evidențieze veniturile realizate și cheltuielile efectuate din activitățile desfășurate, prin întocmirea registrelor sau a oricăror alte documente prevăzute de lege.

(5) Contribuabilii sunt obligați să utilizeze pentru activitatea desfășurată documente primare și de evidență contabilă stabilite prin lege, achiziționate numai de la unitățile stabilite prin normele legale în vigoare, și să completeze integral rubricile formularelor, corespunzător operațiunilor înregistrate.

(6) Organul fiscal poate lua în considerare orice evidențe relevante pentru impunere ținute de contribuabil.

Titlul V

Declarația fiscală

Art. 78 - Obligația de a depune declarații fiscale

(1) Declarația fiscală se depune de către persoanele obligate potrivit Codului fiscal, la termenele stabilite de acesta.

(2) În cazul în care Codul fiscal nu prevede, Ministerul Finanțelor Publice va stabili termenul de depunere a declarației fiscale.

(3) Obligația de a depune declarație fiscală se menține și în cazurile în care:

a) a fost efectuată plata obligației fiscale;

b) obligația fiscală respectivă este scutită la plată, conform reglementărilor legale;

c) organul fiscal a stabilit din oficiu baza de impunere și obligația fiscală.

(4) În caz de inactivitate temporară sau în cazul obligațiilor de declarare a unor venituri care, potrivit legii, sunt scutite la plata impozitului pe venit, organul fiscal competent poate aproba, la cererea contribuabilului, alte termene sau condiții de depunere a declarațiilor fiscale, în funcție de necesitățile administrării obligațiilor fiscale. Asupra termenelor și condițiilor va decide organul fiscal potrivit competențelor aprobate prin ordin al ministrului finanțelor publice.

Norme metodologice:

78.1. Declarațiile fiscale sunt documente prin care se declară:

a) impozitele, taxele și contribuțiile datorate, în cazul în care, potrivit legii, obligația calculării impozitelor și taxelor revine plătitorului;

b) bunurile și veniturile impozabile, în cazul în care, potrivit legii, stabilirea impozitului și a taxei se face de organul fiscal;

c) impozitele colectate prin stopaj la sursă, în cazul în care plătitorul are obligația de a calcula, de a reține și de a vărsa impozite și taxe.

Codul de procedură fiscală:

Art. 79 - Forma și conținutul declarației fiscale

(1) Declarația fiscală se întocmește prin completarea unui formular pus la dispoziție gratuit de organul fiscal.

(2) În declarația fiscală contribuabilul trebuie să calculeze cuantumul obligației fiscale, dacă acest lucru este prevăzut de lege.

(3) Contribuabilul are obligația de a completa declarațiile fiscale înscriind corect, complet și cu bună-credință informațiile prevăzute de formular, corespunzătoare situației sale fiscale. Declarația fiscală se semnează de către contribuabil sau de către împuternicit.

(4) Declarația fiscală trebuie însoțită de documentația cerută de prevederile legale.

(5) Pentru anumite categorii de obligații fiscale, stabilite prin ordin al ministrului finanțelor publice, organul fiscal poate transmite contribuabililor formularele de declarare a impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat, instrucțiunile de completare a acestora, alte informații utile, precum și plicurile preadresate. În acest caz, contravaloarea corespondenței se suportă de către organul fiscal.

Norme metodologice:

79.1. În costul corespondenței intră și costul transmiterii de către contribuabil a plicului preadresat.

Codul de procedură fiscală:

Art. 80 - Depunerea declarațiilor fiscale

(1) Declarația fiscală se depune la registratura organului fiscal competent sau la poștă prin scrisoare recomandată. Declarația fiscală poate fi transmisă prin mijloace electronice sau prin sisteme de transmitere la distanță, conform procedurii stabilite prin ordin al ministrului finanțelor publice.

(2) Declarațiile fiscale pot fi redactate de organul fiscal sub formă de proces-verbal, dacă din motive independente de voința contribuabilului acesta este în imposibilitatea de a scrie.

(3) Data depunerii declarației fiscale este data înregistrării acesteia la organul fiscal sau data depunerii la poștă, după caz.

(4) Nedepunerea declarației fiscale dă dreptul organului fiscal să procedeze la stabilirea din oficiu a obligațiilor fiscale prin estimarea bazei de impunere potrivit art. 65. Stabilirea din oficiu a obligațiilor fiscale nu se poate face înainte de împlinirea unui termen de 15 zile de la înștiințarea contribuabilului privind depășirea termenului legal de depunere a declarației fiscale.

Art. 81 - Corectarea declarațiilor fiscale

Declarațiile fiscale pot fi corectate de către contribuabil, din proprie inițiativă.

Norme metodologice:

81.1. Declarațiile fiscale pot fi corectate de către contribuabili, din proprie inițiativă, ori de câte ori constată erori în declarația inițială, prin depunerea unei declarații rectificative la organul fiscal competent.

81.2. Declarația rectificativă se întocmește pe același model de formular ca și cel care se corectează, situație în care se va înscrie "X" în căsuța prevăzută în acest scop, cu excepția situației prevăzute la pct. 81.3, precum și a impozitelor care se stabilesc de plătitori prin autoimpunere sau reținere la sursă, pentru care se completează un formular distinct.

Declarația rectificativă va fi completată înscriindu-se toate datele și informațiile prevăzute de formular, inclusiv cele care nu diferă față de declarația inițială.

81.3. În cazul taxei pe valoarea adăugată, sumele rezultate din corectarea erorilor de înregistrare în evidențele de taxă pe valoarea adăugată se înregistrează la rândurile de regularizări din decontul lunii în care au fost operate corecțiile.

Codul de procedură fiscală:

Titlul VI

Stabilirea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat

Cap. I

Dispoziții generale

Art. 82 - Stabilirea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat

(1) Impozitele, taxele, contribuțiile și alte sume datorate bugetului general consolidat se stabilesc astfel:

a) prin declarație fiscală, în condițiile art. 79 alin. (2) și art. 83 alin. (4);

b) prin decizie emisă de organul fiscal, în celelalte cazuri.

(2) Dispozițiile alin. (1) sunt aplicabile și în cazurile în care impozitele, taxele, contribuțiile și alte sume datorate bugetului general consolidat sunt scutite la plată conform reglementărilor legale, precum și în cazul unei rambursări de taxă pe valoarea adăugată.

Art. 83 - Decizia de impunere

(1) Decizia de impunere se emite de organul fiscal competent. Organul fiscal emite decizie de impunere ori de câte ori acesta modifică baza de impunere.

(2) Pentru creanțele administrate de Ministerul Finanțelor Publice prin Agenția Națională de Administrare Fiscală, prin ordin al ministrului finanțelor publice se pot stabili și alte competențe pentru emiterea deciziilor de impunere ca urmare a inspecției fiscale.

(3) Decizia de impunere se emite, dacă este necesar, și în cazul în care nu s-a emis decizie referitoare la baza de impunere potrivit art. 86.

(4) Declarația fiscală întocmită potrivit art. 79 alin. (2) este asimilată cu o decizie de impunere, sub rezerva unei verificări ulterioare.

(5) În situația în care legea nu prevede obligația de calculare a impozitului, declarația fiscală este asimilată unei decizii referitoare la baza de impunere.

(6) Decizia de impunere și decizia referitoare la obligațiile de plată accesorii constituie și înștiințări de plată, de la data comunicării acestora.

Art. 84 - Forma și conținutul deciziei de impunere

Decizia de impunere trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute la art. 42. Decizia de impunere trebuie să cuprindă, pe lângă elementele prevăzute la art. 42 alin. (2), și categoria de impozit, taxă, contribuție sau altă sumă datorată bugetului general consolidat, baza de impunere, precum și quantumul acestora, pentru fiecare perioadă impozabilă.

Art. 85 - Acte administrative fiscale asimilate deciziilor de impunere

Sunt asimilate deciziilor de impunere și următoarele acte administrative fiscale:

- a) deciziile privind rambursări de taxă pe valoarea adăugată și deciziile privind restituiri de impozite, taxe, contribuții și alte venituri ale bugetului general consolidat;
- b) deciziile referitoare la bazele de impunere;
- c) deciziile referitoare la obligațiile de plată accesorii.

Art. 86 - Deciziile referitoare la bazele de impunere

(1) Bazele de impunere se stabilesc separat, prin decizie referitoare la bazele de impunere, în următoarele situații:

a) când venitul impozabil este realizat de mai multe persoane. Decizia va cuprinde și repartizarea venitului impozabil pe fiecare persoană care a participat la realizarea venitului;

b) când sursa venitului impozabil se află pe raza altui organ fiscal decât cel competent teritorial. În acest caz competența de a stabili baza de impunere o deține organul fiscal pe raza căruia se află sursa venitului.

(2) Dacă venitul impozabil este realizat de mai multe persoane, atunci acestea pot să-și numească un împuternicit comun în relația cu organul fiscal.

Norme metodologice:

86.1. Pentru situația prevăzută la art. 86 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură fiscală, organul fiscal în a cărui rază teritorială se află sursa de venit, competent în stabilirea bazei de impunere, va transmite decizia privind bazele de impunere organului fiscal de la domiciliul fiscal, competent pentru emiterea deciziei de impunere.

Codul de procedură fiscală:

Art. 87 - Stabilirea obligațiilor fiscale sub rezerva verificării ulterioare

(1) Cuantumul obligațiilor fiscale se stabilește sub rezerva verificării ulterioare.

(2) Decizia de impunere sub rezerva verificării ulterioare poate fi desființată sau modificată, din inițiativa organului fiscal sau la solicitarea contribuabilului, pe baza constatărilor organului fiscal competent.

(3) Rezerva verificării ulterioare se anulează numai la împlinirea termenului de prescripție sau ca urmare a inspecției fiscale efectuate în cadrul termenului de prescripție.

Cap. II

Prescripția dreptului de a stabili obligații fiscale

Art. 88 - Obiectul, termenul și momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a dreptului de stabilire a obligațiilor fiscale

(1) Dreptul organului fiscal de a stabili obligații fiscale se prescrie în termen de 5 ani, cu excepția cazului în care legea dispune altfel.

(2) Termenul de prescripție a dreptului prevăzut la alin. (1) începe să curgă de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care s-a născut creanța fiscală potrivit art. 23, dacă legea nu dispune altfel.

(3) Dreptul de a stabili obligații fiscale se prescrie în termen de 10 ani în cazul în care acestea rezultă din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală.

(4) Termenul prevăzut la alin. (3) curge de la data săvârșirii faptei ce constituie infracțiune sancționată ca atare printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

Art. 89 - Întreruperea și suspendarea termenului de prescripție a dreptului de stabilire a obligației fiscale

(1) Termenele prevăzute la art. 88 se întrerup și se suspendă în cazurile și în condițiile stabilite de lege pentru întreruperea și suspendarea termenului de prescripție a dreptului la acțiune potrivit dreptului comun.

(2) Termenul de prescripție a dreptului de stabilire a obligației fiscale se suspendă pe perioada cuprinsă între momentul începerii inspecției fiscale și momentul emiterii deciziei de impunere ca urmare a efectuării inspecției fiscale.

Norme metodologice:

89.1. Dispozițiile referitoare la cazurile și condițiile de suspendare și întrerupere a termenului de prescripție sunt cele cuprinse în Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, cu modificările ulterioare.

Codul de procedură fiscală:

Art. 90 - Efectul împlinirii termenului de prescripție a dreptului de a stabili obligații fiscale

Dacă organul fiscal constată împlinirea termenului de prescripție a dreptului de stabilire a obligației fiscale, va proceda la încetarea procedurii de emiteră a titlului de creanță fiscală.

Titlul VII Inspecția fiscală

Cap. I Sfera inspecției fiscale

Art. 91 - Obiectul și funcțiile inspecției fiscale

(1) Inspecția fiscală are ca obiect verificarea bazelor de impunere, a legalității și conformității declarațiilor fiscale, corectitudinii și exactității îndeplinirii obligațiilor de către contribuabili, respectării prevederilor legislației fiscale și contabile, stabilirea diferențelor obligațiilor de plată, precum și a accesoriilor aferente acestora.

(2) Inspecția fiscală are următoarele atribuții:

a) constatarea și investigarea fiscală a tuturor actelor și faptelor rezultând din activitatea contribuabilului supus inspecției sau altor persoane privind legalitatea și conformitatea declarațiilor fiscale, corectitudinea și exactitatea îndeplinirii obligațiilor fiscale, în vederea descoperirii de elemente noi relevante pentru aplicarea legii fiscale;

b) analiza și evaluarea informațiilor fiscale, în vederea confruntării declarațiilor fiscale cu informațiile proprii sau din alte surse;

c) sancționarea potrivit legii a faptelor constatate și dispunerea de măsuri pentru prevenirea și combaterea abaterilor de la prevederile legislației fiscale.

(3) Pentru ducerea la îndeplinire a atribuțiilor prevăzute la alin. (2) organul de inspecție fiscală va proceda la:

- a) examinarea documentelor aflate în dosarul fiscal al contribuabilului;
- b) verificarea concordanței dintre datele din declarațiile fiscale cu cele din evidența contabilă a contribuabilului;
- c) discutarea constatărilor și solicitarea de explicații scrise de la reprezentanții legali ai contribuabililor sau împuterniciții acestora, după caz;
- d) solicitarea de informații de la terți;
- e) stabilirea de diferențe de obligații fiscale de plată;
- f) verificarea locurilor unde se realizează activități generatoare de venituri impozabile;
- g) dispunerea măsurilor asigurătorii în condițiile legii;
- h) efectuarea de investigații fiscale potrivit alin. (2) lit. a);
- i) aplicarea de sancțiuni potrivit prevederilor legale.

Norme metodologice:

91.1. Solicitarea de explicații scrise se va face în timpul inspecției fiscale, ori de câte ori acestea sunt necesare pentru clarificarea și definitivarea constatărilor privind situația fiscală a contribuabilului.

91.2. În cazul în care persoana în cauză refuză să furnizeze explicațiile solicitate sau să răspundă la unele întrebări, organele de inspecție fiscală vor transmite întrebările printr-o adresă scrisă, stabilind un termen util de cel puțin 5 zile lucrătoare pentru formularea răspunsului. În cazul în care nu se primește răspunsul solicitat, se va consemna refuzul în raportul privind rezultatul inspecției fiscale sau în procesul-verbal.

91.3. În toate cazurile, explicațiile la întrebările puse de organele de inspecție fiscală se vor da în scris prin "nota explicativă".

91.4. Stabilirea bazei de impunere, precum și a diferențelor de impozite, taxe și contribuții, în activitatea de inspecție fiscală, se face pe baza evidențelor contabile, fiscale sau a oricăror alte evidențe relevante pentru impunere ori folosindu-se metode de estimare în conformitate cu prevederile art. 65 din Codul de procedură fiscală.

91.5. Când organele de inspecție fiscală sunt îndreptățite potrivit legii să estimeze baza de impunere, se vor menționa în actul de inspecție motivele de fapt și temeiul legal care au determinat folosirea estimării, precum și criteriile de estimare.

Codul de procedură fiscală:

Art. 92 - Persoanele supuse inspecției fiscale

Inspecția fiscală se exercită asupra tuturor persoanelor, indiferent de forma lor de organizare, care au obligații de stabilire, reținere și plată a impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat, prevăzute de lege.

Norme metodologice:

92.1. În cazul contribuabililor care au sedii secundare, inspecția fiscală se va exercita, de regulă, concomitent la sediul principal și la sediile secundare de către organul fiscal competent.

92.2. Organul fiscal competent poate delega competența de efectuare a inspecției fiscale organelor fiscale în a căror rază teritorială se află sediile secundare, în condițiile art. 96 alin. (3) din Codul de procedură fiscală. În acest caz, coordonarea activității de inspecție fiscală se face de către organul fiscal în a cărui rază teritorială se află domiciliul fiscal al contribuabilului.

92.3. La sediile secundare se încheie, de regulă, acte de inspecție care se centralizează și se definitivează în actul de inspecție încheiat de organul fiscal în a cărui rază teritorială se află domiciliul fiscal al contribuabilului.

92.4. Pentru impozitele, taxele și contribuțiile care, potrivit legii, se datorează și se plătesc de un sediu secundar, se încheie acte de inspecție fiscală definitive de către organul de inspecție fiscală în a cărui rază teritorială se află situat sediul secundar.

92.5. Activitatea de inspecție fiscală prevăzută la pct. 92.1 - 92.4 se desfășoară cu respectarea prevederilor art. 33, 34 și 96 din Codul de procedură fiscală.

Codul de procedură fiscală:

Art. 93 - Formele și întinderea inspecției fiscale

(1) Formele de inspecție fiscală sunt:

- a) inspecția fiscală generală, care reprezintă activitatea de verificare a tuturor obligațiilor fiscale ale unui contribuabil, pentru o perioadă de timp determinată;
- b) inspecția fiscală parțială, care reprezintă activitatea de verificare a uneia sau mai multor obligații fiscale, pentru o perioadă de timp determinată.

(2) Inspecția fiscală se poate extinde asupra tuturor raporturilor relevante pentru impozitare, dacă acestea prezintă interes pentru aplicarea legii fiscale.

Norme metodologice:

93.1. Organul de inspecție fiscală decide asupra efectuării unei inspecții fiscale generale sau parțiale, în temeiul dispozițiilor art. 6 și 7 din Codul de procedură fiscală.

Codul de procedură fiscală:

Art. 94 - Proceduri de control fiscal

(1) În realizarea atribuțiilor inspecția fiscală poate aplica următoarele proceduri de control:

a) controlul prin sondaj, care constă în activitatea de verificare selectivă a documentelor și operațiunilor semnificative în care sunt reflectate modul de calcul, de evidențiere și de plată a obligațiilor fiscale datorate bugetului general consolidat;

b) controlul inopinat, care constă în activitatea de verificare faptică și documentară, în principal, ca urmare a unei sesizări cu privire la existența unor fapte de încălcare a legislației fiscale, fără anunțarea în prealabil a contribuabilului;

c) controlul încrucișat, care constă în verificarea documentelor și operațiunilor impozabile ale contribuabilului în corelație cu cele deținute de alte persoane; controlul încrucișat poate fi și inopinat.

(2) La finalizarea controlului inopinat sau încrucișat se încheie proces-verbal.

Norme metodologice:

94.1. Utilizarea procedurilor de control se poate face individual sau combinat, în funcție de scopul, obiectivele, complexitatea, dificultățile, specificul activității desfășurate și de perioada inspecției fiscale.

94.2. Selectarea documentelor și a operațiunilor semnificative se apreciază de inspector și va avea în vedere volumul, valoarea și ponderea lor în activitatea contribuabilului.

94.3. Controlul inopinat implică o verificare faptică și documentară și se desfășoară oricând, fără înștiințarea prealabilă a persoanelor supuse inspecției fiscale, indiferent de locul unde acestea desfășoară activități supuse impunerii.

94.4. Prevederile art. 55 din Codul de procedură fiscală sunt aplicabile.

Codul de procedură fiscală:

Art. 95 - Perioada supusă inspecției fiscale

(1) Inspecția fiscală se efectuează în cadrul termenului de prescripție a dreptului de a stabili obligații fiscale.

(2) La contribuabilii mari, perioada supusă inspecției fiscale începe de la sfârșitul perioadei controlate anterior, în condițiile alin. (1).

(3) La celelalte categorii de contribuabili inspecția fiscală se efectuează asupra creanțelor născute în ultimii 3 ani fiscali pentru care există obligația depunerii declarațiilor fiscale. Inspecția fiscală se poate extinde pe perioada de prescripție a dreptului de a stabili obligații fiscale, dacă:

a) există indicii privind diminuarea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat;

b) nu au fost depuse declarații fiscale;

c) nu au fost îndeplinite obligațiile de plată a impozitelor, taxelor, contribuțiilor și altor sume datorate bugetului general consolidat.

Cap. II

Realizarea inspecției fiscale

Art. 96 - Competența

(1) Inspecția fiscală se exercită exclusiv, nemijlocit și neîngrădit prin Agenția Națională de Administrare Fiscală sau, după caz, de compartimentele de specialitate ale autorităților administrației publice locale, conform dispozițiilor prezentului titlu, ori de alte autorități care sunt competente, potrivit legii, să administreze impozite, taxe, contribuții sau alte sume datorate bugetului general consolidat.

(2) În cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, competența de exercitare a inspecției fiscale se stabilește prin regulamentul de organizare și funcționare aprobat în condițiile legii.

(3) Competența privind efectuarea inspecției fiscale se poate delega altui organ fiscal.

Norme metodologice:

96.1. Agenția Națională de Administrare Fiscală are competență generală materială și teritorială în efectuarea inspecției fiscale în domeniul impozitelor, taxelor, contribuțiilor sociale și al celorlalte sume datorate bugetului general consolidat pentru a căror administrare este competentă potrivit legii.

96.2. Unitățile administrativ-teritoriale, prin compartimentele de specialitate din structura acestora, au competența materială și teritorială pentru efectuarea inspecției fiscale în domeniul impozitelor, taxelor și al altor venituri pentru a căror administrare sunt competente, potrivit legii.

96.3. Delegarea de competență se face prin emiterea unui ordin de serviciu. Potrivit art. 96 alin. (3) din Codul de procedură fiscală, competența se poate delega și în cazul controalelor încrucișate sau în alte cazuri fundamentate.

Codul de procedură fiscală:

Art. 97 - Selectarea contribuabililor pentru inspecție fiscală

(1) Selectarea contribuabililor ce urmează a fi supuși inspecției fiscale este efectuată de către organul fiscal competent.

(2) Contribuabilul nu poate face obiecții cu privire la procedura de selectare folosită.

Art. 98 - Avizul de inspecție fiscală

(1) Înaintea desfășurării inspecției fiscale, organul fiscal are obligația să înștiințeze contribuabilul în legătură cu acțiunea care urmează să se desfășoare, prin transmiterea unui aviz de inspecție fiscală.

(2) Avizul de inspecție fiscală va cuprinde:

- a) temeiul juridic al inspecției fiscale;
- b) data de începere a inspecției fiscale;
- c) obligațiile fiscale și perioadele ce urmează a fi supuse inspecției fiscale;
- d) posibilitatea de a solicita amânarea datei de începere a inspecției fiscale. Amânarea datei de începere a inspecției fiscale se poate solicita, o singură dată, pentru motive justificate.

Norme metodologice:

98.1. La cererea temeinic justificată a contribuabililor, organul de inspecție fiscală poate aproba amânarea datei începerii inspecției fiscale, comunicându-le acestora data la care a fost reprogramată inspecția fiscală.

Codul de procedură fiscală:

Art. 99 - Comunicarea avizului de inspecție fiscală

(1) Avizul de inspecție fiscală se comunică contribuabilului, în scris, înainte de începerea inspecției fiscale, astfel:

- a) cu 30 de zile pentru marii contribuabili;

b) cu 15 zile pentru ceilalți contribuabili.

(2) Comunicarea avizului de inspecție fiscală nu este necesară:

a) pentru soluționarea unor cereri ale contribuabilului;

b) în cazul unor acțiuni îndeplinite ca urmare a solicitării unor autorități, potrivit legii;

c) în cazul controlului inopinat.

Norme metodologice:

99.1. Avizul de inspecție fiscală se comunică contribuabilului în conformitate cu dispozițiile art. 43 alin. (2) din Codul de procedură fiscală.

Codul de procedură fiscală:

Art. 100 - Locul și timpul desfășurării inspecției fiscale

(1) Inspecția fiscală se desfășoară, de regulă, în spațiile de lucru ale contribuabilului. Contribuabilul trebuie să pună la dispoziție un spațiu adecvat, precum și logistica necesară desfășurării inspecției fiscale.

(2) Dacă nu există un spațiu de lucru adecvat pentru derularea inspecției fiscale, atunci activitatea de inspecție se va putea desfășura la sediul organului fiscal sau în orice alt loc stabilit de comun acord cu contribuabilul.

(3) Indiferent de locul unde se desfășoară inspecția fiscală, organul fiscal are dreptul să inspecteze locurile în care se desfășoară activitatea, în prezența contribuabilului sau a unei persoane desemnate de acesta.

(4) Inspecția fiscală se desfășoară, de regulă, în timpul programului de lucru al contribuabilului. Inspecția fiscală se poate desfășura și în afara programului de lucru al contribuabilului, cu acordul scris al acestuia și cu aprobarea conducătorului organului fiscal.

Norme metodologice:

100.1. Prin *spațiul adecvat necesar desfășurării inspecției fiscale* se înțelege asigurarea unui spațiu în limita posibilităților contribuabilului, după caz, dotat cu necesarul minim de birotică și care să permită păstrarea în siguranță a documentelor primite pentru inspecția fiscală sau elaborate de către organele de inspecție fiscală. În cazul în care contribuabilul nu poate asigura un spațiu corespunzător, va anunța în scris și motivat organul de inspecție fiscală competent.

Codul de procedură fiscală:

Art. 101 - Durata efectuării inspecției fiscale

(1) Durata efectuării inspecției fiscale este stabilită de organele de inspecție fiscală sau, după caz, de compartimentele de specialitate ale autorităților administrației publice locale, în funcție de obiectivele inspecției, și nu poate fi mai mare de 3 luni.

(2) În cazul marilor contribuabili sau al celor care au sedii secundare, durata inspecției nu poate fi mai mare de 6 luni.

Art. 102 - Reguli privind inspecția fiscală

(1) Inspecția fiscală va avea în vedere examinarea tuturor stărilor de fapt și raporturile juridice care sunt relevante pentru impunere.

(2) Inspecția fiscală va fi efectuată în așa fel încât să afecteze cât mai puțin activitatea curentă a contribuabililor și să utilizeze eficient timpul destinat inspecției fiscale.

(3) Inspecția fiscală se efectuează o singură dată pentru fiecare impozit, taxă, contribuție și alte sume datorate bugetului general consolidat și pentru fiecare perioadă supusă impozitării. Prin excepție, conducătorul inspecției fiscale competent poate decide reverificarea unei anumite perioade dacă, de la data încheierii inspecției fiscale și până la data împlinirii termenului de prescripție, apar date suplimentare necunoscute inspectorilor fiscali la data efectuării verificărilor sau erori de calcul care influențează rezultatele acestora.

(4) În situația în care din instrumentarea cauzelor penale de către organele competente nu rezultă existența prejudiciului, reverificarea dispusă în temeiul alin. (3) nu este urmată de emiterea deciziei de impunere.

(5) Inspecția fiscală se exercită pe baza principiilor independenței, unicității, autonomiei, ierarhizării, teritorialității și descentralizării.

(6) Activitatea de inspecție fiscală se organizează și se desfășoară în baza unor programe anuale, trimestriale și lunare aprobate în condițiile stabilite prin ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală, respectiv prin acte ale autorităților administrației publice locale, după caz.

(7) La începerea inspecției fiscale, inspectorul este obligat să prezinte contribuabilului legitimația de inspecție și ordinul de serviciu semnat de conducătorul organului de control. Începerea inspecției fiscale trebuie consemnată în registrul unic de control.

(8) La finalizarea inspecției fiscale, contribuabilul este obligat să dea o declarație scrisă, pe propria răspundere, din care să rezulte că au fost puse la dispoziție toate documentele și informațiile solicitate pentru inspecția fiscală. În declarație se va menționa și faptul că au fost restituite toate documentele solicitate și puse la dispoziție de contribuabil.

(9) Contribuabilul are obligația să îndeplinească măsurile prevăzute în actul întocmit cu ocazia inspecției fiscale, în termenele și condițiile stabilite de organele de inspecție fiscală.

Norme metodologice:

102.1. La examinarea stării de fapt fiscale pentru stabilirea bazei de impunere, organul fiscal competent va avea în vedere toate documentele justificative și evidențele financiar-contabile și fiscale care constituie mijloace de probă și sunt relevante pentru stabilirea drepturilor și obligațiilor fiscale.

102.2. Când este necesar, organul de inspecție fiscală va anexa la actul de inspecție fiscală copii de pe documentele care au stat la baza constatărilor efectuate cu ocazia inspecției. Dispozițiile art. 54 din Codul de procedură fiscală sunt aplicabile.

102.3. Când este necesar, organele de inspecție fiscală vor dispune măsurile asigurătorii în condițiile art. 125 din Codul de procedură fiscală.

102.4. Datele suplimentare, necunoscute organelor de inspecție fiscală la data efectuării inspecției fiscale la un contribuabil, pe care se fundamentează decizia de reverificare a unei anumite perioade, pot rezulta în situații, cum sunt:

a) efectuarea unui control încrucișat, potrivit prevederilor art. 94 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură fiscală, asupra documentelor justificative ale unui grup de contribuabili din care face parte și contribuabilul în cauză;

b) obținerea pe parcursul acțiunilor de inspecție fiscală efectuate la alți contribuabili a unor documente sau informații suplimentare referitoare la activitatea contribuabilului, într-o perioadă care a fost deja supusă inspecției fiscale;

c) solicitări ale organelor de urmărire penală sau ale altor organe ori instituții îndreptățite potrivit legii;

d) informații obținute în orice alt mod, de natură să modifice rezultatele controlului fiscal anterior.

102.5. În cazul în care, ca urmare a desființării actului administrativ conform art. 185 alin. (3) din Codul de procedură fiscală, este necesară reverificarea unei perioade impozabile, aceasta se va efectua de către o altă echipă de inspecție fiscală decât cea care a încheiat actul contestat.

102.6. Organul fiscal competent poate solicita, până la împlinirea termenului de prescripție prevăzut la art. 88 din Codul de procedură fiscală, reverificarea unei perioade impozabile, prin întocmirea unui referat în care sunt prezentate motivele solicitării. Referatul este supus aprobării conducătorului organului de inspecție fiscală competent, iar după aprobare se programează acțiunea de inspecție fiscală.

102.7. Măsurile, termenele și condițiile stabilite de organele de inspecție fiscală potrivit art. 102 alin. (9) din Codul de procedură fiscală vor fi aduse la cunoștința contribuabilului prin actul emis de organul de inspecție fiscală competent.

Codul de procedură fiscală:

Art. 103 - Obligația de colaborare a contribuabilului

(1) Contribuabilul are obligația să colaboreze la constatarea stărilor de fapt fiscale. Acesta este obligat să dea informații, să prezinte la locul de desfășurare a inspecției fiscale toate documentele, precum și orice alte date necesare clarificării situațiilor de fapt relevante din punct de vedere fiscal.

(2) La începerea inspecției fiscale, contribuabilul va fi informat că poate numi persoane care să dea informații. Dacă informațiile contribuabilului sau cele ale persoanei numite de acesta sunt insuficiente, atunci inspectorul fiscal se poate adresa și altor persoane pentru obținerea de informații.

(3) Pe toată durata exercitării inspecției fiscale contribuabilii supuși acesteia au dreptul de a beneficia de asistență de specialitate sau juridică.

Art. 104 - Dreptul contribuabilului de a fi informat

(1) Contribuabilul va fi informat pe parcursul desfășurării inspecției fiscale asupra constatărilor rezultate din inspecția fiscală.

(2) La încheierea inspecției fiscale, organul fiscal va prezenta contribuabilului constatările și consecințele lor fiscale, acordându-i acestuia posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere potrivit art. 9 alin. (1), cu excepția cazului în care bazele de

impozitare nu au suferit nici o modificare în urma inspecției fiscale sau a cazului în care contribuabilul renunță la acest drept și notifică acest fapt organelor de inspecție fiscală.

(3) Data, ora și locul prezentării concluziilor vor fi comunicate contribuabilului în timp util.

(4) Contribuabilul are dreptul să prezinte, în scris, punctul de vedere cu privire la constatările inspecției fiscale.

Art. 105 - Sesizarea organelor de urmărire penală

(1) Organele fiscale vor sesiza organele de urmărire penală în legătură cu constatările efectuate cu ocazia inspecției fiscale și care ar putea întruni elemente constitutive ale unei infracțiuni, în condițiile prevăzute de legea penală.

(2) În situațiile prevăzute la alin. (1) organele de inspecție au obligația de a întocmi proces-verbal semnat de organul de inspecție și de către contribuabilul supus inspecției, cu sau fără explicații ori obiecțiuni din partea contribuabilului. În cazul în care cel supus controlului refuză să semneze procesul-verbal, organul de inspecție fiscală va consemna despre aceasta în procesul-verbal. În toate cazurile procesul-verbal va fi comunicat contribuabilului.

Art. 106 - Raportul privind rezultatul inspecției fiscale

(1) Rezultatul inspecției fiscale va fi consemnat într-un raport scris, în care se vor prezenta constatările inspecției, din punct de vedere faptic și legal.

(2) Dacă, ca urmare a inspecției, se modifică baza de impunere, raportul întocmit va sta la baza emiterii deciziei de impunere. În cazul în care baza de impunere nu se modifică, acest fapt va fi comunicat în scris contribuabilului.

(3) În cazul în care, ca urmare a efectuării inspecției fiscale, au fost sesizate organele de urmărire penală, decizia de impunere privitoare la obiectul sesizării penale se poate emite după soluționarea cu caracter definitiv a cauzei penale.

Norme metodologice:

106.1. Rezultatul inspecției fiscale generale sau parțiale va fi consemnat într-un raport de inspecție fiscală.

106.2. La raportul privind rezultatele inspecției fiscale se vor anexa, ori de câte ori este cazul, actele privind constatările preliminare, cum sunt procesele-verbale încheiate inclusiv cu ocazia controalelor inopinate și/sau încrucișate și orice alte acte.

106.3. Raportul de inspecție fiscală se semnează de către organele de inspecție fiscală, se verifică și se avizează de șeful de serviciu. După aprobarea raportului de către conducătorul organului de inspecție fiscală, se va emite decizia de impunere de către organul fiscal competent teritorial.

106.4. Modelul și conținutul raportului privind rezultatul inspecției fiscale se aprobă prin ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Codul de procedură fiscală:

Titlul VIII

Colectarea creanțelor fiscale

Cap. I

Dispoziții generale

Art. 107 - Colectarea creanțelor fiscale

(1) În sensul prezentului titlu, colectarea constă în exercitarea acțiunilor care au ca scop stingerea creanțelor fiscale.

(2) Colectarea creanțelor fiscale se face în temeiul unui titlu de creanță sau al unui titlu executoriu, după caz.

(3) Titlul de creanță este actul prin care se stabilește și se individualizează creanța fiscală, întocmit de organele competente sau de persoanele îndreptățite, potrivit legii.

Norme metodologice:

107.1. Titlul de creanță este actul prin care, potrivit legii, se stabilește și se individualizează obligația de plată privind creanțele fiscale, întocmit de organele competente sau de alte persoane îndreptățite potrivit legii. Asemenea titluri pot fi:

- a) decizia de impunere emisă de organele competente, potrivit legii;
- b) declarația fiscală, angajamentul de plată sau documentul întocmit de plătitor prin care acesta declară obligațiile fiscale, în cazul în care acestea se stabilesc de către plătitor, potrivit legii;
- c) decizia prin care se stabilește și se individualizează suma de plată, pentru creanțele fiscale accesorii, reprezentând dobânzi și penalități de întârziere, stabilite de organele competente;
- d) declarația vamală pentru obligațiile de plată în vamă;
- e) documentul prin care se stabilește și se individualizează datoria vamală, inclusiv accesorii, potrivit legii;
- f) procesul-verbal de constatare și sancționare a contravenției, întocmit de organul prevăzut de lege, pentru obligațiile privind plata amenzilor contravenționale;
- g) ordonanța procurorului, încheierea sau dispozitivul hotărârii instanței judecătorești ori un extras certificat întocmit în baza acestor acte în cazul amenzilor, al cheltuielilor judiciare și al altor creanțe fiscale stabilite, potrivit legii, de procuror sau de instanța judecătorească.

Codul de procedură fiscală:

Art. 108 - Termenele de plată

(1) Creanțele fiscale sunt scadente la expirarea termenelor prevăzute de Codul fiscal sau de alte legi care le reglementează.

(2) Pentru diferențele de obligații fiscale principale și pentru obligațiile fiscale accesorii, stabilite potrivit legii, termenul de plată se stabilește în funcție de data comunicării acestora, astfel:

- a) dacă data comunicării este cuprinsă în intervalul 1 - 15 din lună, termenul de plată este până la data de 5 a lunii următoare;
- b) dacă data comunicării este cuprinsă în intervalul 16 - 31 din lună, termenul de plată este până la data de 20 a lunii următoare.

(3) Pentru obligațiile fiscale eșalonate sau amânate la plată, precum și pentru accesoriile acestora termenul de plată se stabilește prin documentul prin care se acordă înlesnirea respectivă.

(4) Pentru creanțele fiscale, administrate de Ministerul Finanțelor Publice, care nu au prevăzute termene de plată, acestea vor fi stabilite prin ordin al ministrului finanțelor publice.

(5) Pentru creanțele fiscale ale bugetelor locale care nu au prevăzute termene de plată, acestea se stabilesc prin ordin comun al ministrului administrației și internelor și al ministrului finanțelor publice.

(6) Contribuțiile sociale administrate de Ministerul Finanțelor Publice, după calcularea și reținerea acestora conform reglementărilor legale în materie, se virează până la data de 25 a lunii următoare celei pentru care se efectuează plata drepturilor salariale.

Cap. II

Stingerea creanțelor fiscale prin plată, compensare și restituire

Art. 109 - Dispoziții privind efectuarea plății

(1) Plățile către organele fiscale se efectuează prin intermediul băncilor, trezoreriilor și al altor instituții autorizate să deruleze operațiuni de plată.

(2) Plata obligațiilor fiscale se efectuează de către debitori, distinct, pe fiecare impozit, taxă, contribuție și alte sume datorate bugetului general consolidat, inclusiv dobânzi și penalități de întârziere.

(3) În cazul stingerii prin plată a obligațiilor fiscale, momentul plății este:

a) în cazul plăților în numerar, data înscrisă în documentul de plată eliberat de organele sau persoanele abilitate de organul fiscal;

b) în cazul plăților efectuate prin mandat poștal, data poștei, înscrisă pe mandatul poștal;

c) în cazul plăților efectuate prin decontare bancară, data la care băncile debitează contul plătitorului pe baza instrumentelor de decontare specifice, confirmate prin ștampila și semnătura autorizată a acestora, cu excepția situației prevăzute la art. 116;

d) pentru obligațiile fiscale care se sting prin anulare de timbre fiscale mobile, data înregistrării la organul competent a documentului sau a actului pentru care s-au depus și anulat timbrele datorate potrivit legii.

Norme metodologice:

109.1. În documentul de plată plătitorul definit conform art. 26 din Codul de procedură fiscală menționează în mod obligatoriu actul prin care s-a instituit obligația de plată, numărul și data acestuia, cuantumul obligației de plată, precum și organul care l-a întocmit.

Codul de procedură fiscală:

Art. 110 - Ordinea stingerii datoriilor

(1) Dacă un contribuabil datorează mai multe tipuri de impozite, taxe, contribuții și alte sume reprezentând creanțe fiscale prevăzute la art. 21 alin. (2) lit. a), iar suma

plătită nu este suficientă pentru a stinge toate datoriile, atunci se sting datoriile aceluiași tip de creanță fiscală principală pe care îl stabilește contribuabilul.

(2) În cadrul tipului de impozit, taxă, contribuție sau altă sumă reprezentând creanță fiscală stabilit de contribuabil, plata se efectuează în următoarea ordine:

a) sume datorate în contul ratelor din graficele de plată a obligațiilor fiscale, pentru care s-au aprobat eșalonări și/sau amânări la plată, precum și dobânzile datorate pe perioada eșalonării și/sau amânării la plată și calculate conform legii;

b) obligații fiscale principale cu termene de plată în anul curent, precum și accesoriile acestora, în ordinea vechimii;

c) obligații fiscale datorate și neachitate la data de 31 decembrie a anului precedent, în ordinea vechimii, până la stingerea integrală a acestora;

d) dobânzi, penalități de întârziere aferente obligațiilor fiscale prevăzute la lit. c);

e) obligații fiscale cu termene de plată viitoare, la solicitarea debitorului.

(3) Pentru creanțele bugetelor locale, din categoria obligațiilor fiscale prevăzute la alin. (2) lit. b) se sting cu prioritate obligațiile stabilite ca urmare a inspecției fiscale.

(4) În situația în care debitorul nu efectuează plata obligațiilor fiscale, conform prevederilor alin. (2), creditorul fiscal va proceda la stingerea obligațiilor fiscale pe care le administrează, în conformitate cu ordinea de plată reglementată de prezentul cod, și va înștiința despre aceasta debitorul, în termen de 10 zile de la data efectuării stingerii.

(5) Orice plată făcută după comunicarea somației în cadrul executării silite va stinge, mai întâi, obligația fiscală stabilită în titlul executoriu.

Norme metodologice:

110.1. În categoria obligațiilor fiscale cu termene de plată în anul curent, prevăzute la art. 110 alin. (2) lit. b) din Codul de procedură fiscală, intră acele obligații care la data efectuării plății sunt considerate scadente.

Codul de procedură fiscală:

Art. 111 - Compensarea

(1) Prin compensare se sting creanțele administrate de Ministerul Finanțelor Publice cu creanțele debitorului reprezentând sume de rambursat sau de restituit de la buget, până la concurența celei mai mici sume, când ambele părți dobândesc reciproc atât calitatea de creditor, cât și pe cea de debitor, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Creanțele fiscale administrate de unitățile administrativ-teritoriale se sting prin compensarea cu creanțele debitorului reprezentând sume de restituit de la bugetele locale, până la concurența celei mai mici sume, când ambele părți dobândesc reciproc atât calitatea de creditor, cât și pe cea de debitor, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Compensarea se face de organul fiscal competent la cererea debitorului sau înainte de restituirea ori rambursarea sumelor convenite acestuia, după caz, în ordinea prevăzută la art. 110 alin. (2).

(4) Organul fiscal poate efectua compensare din oficiu ori de câte ori constată existența unor creanțe reciproce.

(5) Compensarea creanțelor debitorului se va efectua cu obligații datorate aceluiași buget, urmând ca din diferența rămasă să fie compensate obligațiile datorate altor bugete, în următoarea ordine:

- a) bugetul de stat;
- b) fondul de risc pentru garanții de stat, pentru împrumuturi externe;
- c) bugetul asigurărilor sociale de stat;
- d) bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate;
- e) bugetul asigurărilor pentru șomaj.

(6) Dispozițiile alin. (5) nu se aplică în cazul creanțelor bugetelor locale.

(7) Organul competent va înștiința în scris debitorul despre măsura compensării luate potrivit alin. (3), în termen de 7 zile de la data efectuării operațiunii.

Norme metodologice:

111.1. Competent în efectuarea compensării este organul fiscal în a cărui rază teritorială debitorul își are domiciliul fiscal.

111.2. Cererea de compensare trebuie să cuprindă elementele de identificare a solicitantului, precum și suma și natura creanțelor fiscale ce fac obiectul compensării.

111.3. Cererea de compensare va fi însoțită de documente care dovedesc dreptul contribuabilului la rambursarea sau restituirea de la buget a sumelor, cum sunt: copii legalizate de pe hotărârile judecătorești definitive și irevocabile sau de pe deciziile de soluționare a contestațiilor, rămase definitive, ori de pe deciziile de impunere emise de organele fiscale, precum și copii de pe orice documente din care să rezulte că suma plătită nu reprezintă obligație fiscală.

111.4. Compensarea din oficiu prevăzută de art. 111 alin. (4) din Codul de procedură fiscală poate fi efectuată de organul fiscal în tot cursul termenului de prescripție prevăzut de lege pentru fiecare dintre obligațiile supuse compensării, începând cu momentul în care ambele obligații îndeplinesc condițiile prevăzute de art. 1145 din Codul civil, respectiv din momentul în care acestea sunt lichide și exigibile.

111.5. Rezultatul compensării la cerere sau din oficiu va fi consemnat într-o notă de compensare care va fi comunicată contribuabilului.

Codul de procedură fiscală:

Art. 112 - Restituiri de sume

(1) Se restituie, la cerere, debitorului următoarele sume:

- a) cele plătite fără existența unui titlu de creanță;
- b) cele plătite în plus față de obligația fiscală;
- c) cele plătite ca urmare a unei erori de calcul;
- d) cele plătite ca urmare a aplicării eronate a prevederilor legale;
- e) cele de rambursat de la bugetul de stat;
- f) cele stabilite prin hotărâri ale organelor judiciare sau ale altor organe competente potrivit legii;
- g) cele rămase după efectuarea distribuirii prevăzute la art. 166;

h) cele rezultate din valorificarea bunurilor sechestrate sau din reținerile prin poprire, după caz, în temeiul hotărârii judecătorești prin care se dispune desființarea executării silite.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), sumele de restituit reprezentând diferențe de impozite rezultate din regularizarea anuală a impozitului pe venit datorat de persoanele fizice se restituie din oficiu de organele fiscale competente, în termen de cel mult 60 de zile de la data comunicării deciziei de impunere.

(3) În cazul restituirii sumelor în valută confiscate, aceasta se realizează conform legii, în lei la cursul de referință al pieței valutare pentru euro, comunicat de Banca Națională a României, de la data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se dispune restituirea.

(4) Dacă debitorul înregistrează obligații fiscale restante, sumele prevăzute la alin. (1) și (2) se vor restitui numai după efectuarea compensării potrivit prezentului cod.

(5) În cazul în care suma de rambursat sau de restituit este mai mică decât obligațiile fiscale restante ale debitorului, se va efectua compensarea până la concurența sumei de rambursat sau de restituit.

(6) În cazul în care suma de rambursat sau de restituit este mai mare decât suma reprezentând obligații fiscale restante ale debitorului, se va efectua compensarea până la concurența obligațiilor fiscale restante, diferența rezultată restituindu-se debitorului.

(7) Procedura de restituire și de rambursare a sumelor de la buget, inclusiv modalitatea de acordare a dobânzilor prevăzute la art. 119, se aprobă prin ordin al ministrului finanțelor publice.

Art. 113 - Obligația băncilor supuse regimului de supraveghere specială sau de administrare specială

Băncile supuse regimului de supraveghere specială sau de administrare specială și care efectuează plățile dispuse în limita încasărilor vor deconta zilnic, cu prioritate, sumele reprezentând obligații fiscale cuprinse în ordinele de plată emise de debitori și/sau creanțe fiscale cuprinse în dispozițiile de încasare emise de organele de executare.

Cap. III

Dobânzi și penalități de întârziere

Art. 114 - Dispoziții generale privind dobânzi și penalități de întârziere

(1) Pentru neachitarea la termenul de scadență de către debitor a obligațiilor de plată, se datorează după acest termen dobânzi și penalități de întârziere.

(2) Nu se datorează dobânzi și penalități de întârziere pentru sumele datorate cu titlu de amenzi, dobânzi și penalități de întârziere stabilite potrivit legii.

(3) Dobânzile și penalitățile de întârziere se fac venit la bugetul căruia îi aparține creanța principală.

Art. 115 - Dobânzi

(1) Dobânzile se calculează pentru fiecare zi, începând cu ziua imediat următoare termenului de scadență și până la data stingerii sumei datorate inclusiv.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), se datorează dobânzi după cum urmează:
a) pentru diferențele de impozite, taxe, contribuții, precum și cele administrate de organele vamale, stabilite de organele competente, dobânzile se datorează începând cu

ziua imediat următoare scadenței impozitului, taxei sau contribuției, pentru care s-a stabilit diferența, până la data stingerii acesteia inclusiv;

b) pentru impozitele, taxele și contribuțiile stinse prin executare silită, până la data întocmirii procesului-verbal de distribuire inclusiv. În cazul plății prețului în rate, dobânzile se calculează până la data întocmirii procesului-verbal de distribuire a avansului. Pentru suma rămasă de plată dobânda este datorată de către cumpărător;

c) pentru impozitele, taxele și contribuțiile debitorului declarat insolubil, până la data încheierii procesului-verbal de constatare a insolabilității inclusiv.

(3) Modul de calcul al dobânzilor aferente sumelor reprezentând eventuale diferențe între impozitul pe profit plătit la data de 25 ianuarie a anului următor celui de impunere și impozitul pe profit datorat conform declarației de impunere întocmite pe baza situației financiare anuale va fi reglementat prin norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului finanțelor publice.

(4) Pentru obligațiile fiscale neachitate la termenul de plată, reprezentând impozitul pe venitul global, se datorează dobânzi după cum urmează:

a) pentru anul fiscal de impunere dobânzile pentru plățile anticipate stabilite de organul fiscal prin decizii de plăți anticipate se calculează până la data plății debitului sau, după caz, până la data de 31 decembrie;

b) dobânzile pentru sumele neachitate în anul de impunere, potrivit lit. a), se calculează începând cu data de 1 ianuarie a anului următor până la data stingerii acestora, inclusiv;

c) în cazul în care impozitul pe venit stabilit prin decizia de impunere anuală este mai mic decât cel stabilit prin deciziile de plăți anticipate, dobânzile se recalculază, începând cu data de 1 ianuarie a anului următor celui de impunere, la soldul neachitat în raport cu impozitul anual stabilit prin decizia de impunere anuală, urmând a se face regularizarea dobânzii în mod corespunzător.

(5) Nivelul dobânzii se stabilește prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Finanțelor Publice, corelat cu nivelul dobânzii de referință a Băncii Naționale a României, o dată pe an, în luna decembrie, pentru anul următor, sau în cursul anului, dacă aceasta se modifică cu peste 5 puncte procentuale.

Norme metodologice:

115.1. În exemplul următor se prezintă modul de calcul al dobânzilor datorate pentru neplata în termen a impozitului pe venitul global.

Exemplu:

Se consideră că un contribuabil are de achitat în cursul anului 2004, conform deciziei de plăți anticipate, următoarele sume:

Termenul de plată	Suma datorată (lei)
15 martie 2004	1.500.000
15 iunie 2004	1.500.000
15 septembrie 2004	1.500.000
15 decembrie 2004	1.500.000

Contribuabilul achită debitul în data de 25 ianuarie 2005.

Art. 116 - Dobânzi și penalități de întârziere în cazul plăților efectuate prin decontare bancară

(1) Nedecontarea de către unitățile bancare a sumelor convenite bugetului general consolidat, în termen de 3 zile lucrătoare de la data debitării contului plătitorului, nu îl exonerează pe plătitor de obligația de plată a sumelor respective și atrage pentru acesta dobânzi și penalități de întârziere la nivelul celor prevăzute la art. 115 și 120, după termenul de 3 zile.

(2) Pentru recuperarea sumelor datorate bugetului și nedecontate de unitățile bancare, precum și a dobânzilor și penalităților de întârziere prevăzute la alin. (1), plătitorul se poate îndrepta împotriva unității bancare respective.

Art. 117 - Dobânzi și penalități de întârziere în cazul compensării și în cazul deschiderii procedurii de reorganizare judiciară

(1) În cazul creanțelor fiscale stinse prin compensare, dobânzile și penalitățile de întârziere se datorează până la data stingerii inclusiv. Data stingerii este, pentru compensările la cerere, data depunerii la organul competent a cererii de compensare, iar pentru compensările efectuate înaintea restituirii sau rambursării sumei convenite debitorului, data depunerii cererii de rambursare sau restituire.

(2) În cazul în care în urma exercitării controlului sau analizării cererii de compensare s-a stabilit că suma ce urmează a se compensa este mai mică decât suma cuprinsă în cererea de compensare, dobânzile și penalitățile de întârziere se recalculează pentru diferența rămasă de la data înregistrării cererii de compensare.

(3) Pentru obligațiile fiscale stinse prin procedurile de compensare prevăzute de actele normative speciale, data stingerii este data la care se efectuează compensarea prevăzută în actul normativ care o reglementează sau în normele metodologice de aplicare a acestuia, aprobate prin ordin al ministrului finanțelor publice.

(4) Pentru obligațiile fiscale neplătite la termen, atât înainte, cât și după deschiderea procedurii de reorganizare judiciară, se datorează dobânzi și penalități de întârziere până la data deschiderii procedurii de faliment. Pentru obligațiile fiscale născute după data deschiderii procedurii de faliment și neplătite la termen nu se datorează dobânzi și penalități de întârziere.

Norme metodologice:

117.1. În cazul creanțelor fiscale stinse prin compensarea prevăzută de art. 111 alin. (4) din Codul de procedură fiscală, data stingerii este data notei de compensare întocmite de organul fiscal competent potrivit pct. 111.5.

Codul de procedură fiscală:

Art. 118 - Dobânzi în cazul înlesnirilor la plată

Pe perioada pentru care au fost acordate înlesniri la plata obligațiilor fiscale restante se datorează dobânzi.

Norme metodologice:

118.1. Pe perioada amânării și/sau eșalonării la plata obligațiilor fiscale restante se datorează dobânzi calculate începând cu data aprobării de către organul competent a înlesnirii acordate și până la data efectuării ultimei plăți datorate.

118.2. Dobânzile datorate pe perioada amânării sau eșalonării la plată a obligațiilor fiscale se calculează de către organele competente care aprobă înlesnirea la plată, urmând ca acestea să fie comunicate debitorului. Dobânzile se achită lunar, inclusiv pe perioada de grație acordată la eșalonare și pe perioada amânării la plată, conform graficelor care constituie anexă la documentul de aprobare a înlesnirilor la plată. Nu se datorează dobânzi pentru amânarea sau eșalonarea la plată a dobânzilor și a penalităților de întârziere.

118.3. Până la data aprobării de către organul competent a înlesnirii la plată debitorul datorează dobânzi conform prevederilor art. 115 din Codul de procedură fiscală.

118.4. În situația în care debitorul beneficiar al unei înlesniri la plată achită debitul integral într-o perioadă mai mică decât cea acordată prin înlesnire, organul fiscal competent va recalcula cuantumul dobânzilor în funcție de data la care a fost făcută plata.

118.5. Calculul dobânzilor datorate pe perioada amânării sau eșalonării la plată se face pentru fiecare termen de plată lunar, inclusiv pe perioada de grație sau pe perioada amânării la plată, prin înmulțirea soldului rămas de plată la termenul anterior ratei curente cu numărul de zile calendaristice ale intervalului de timp și cu nivelul cotei dobânzii, conform exemplului următor:

118.6. Se consideră, de exemplu, o înlesnire acordată în următoarele condiții:

- a) data aprobării înlesnirii: 13 ianuarie 2005;
- b) eșalonare pe 12 luni, cu o perioadă de grație de 6 luni;
- c) suma eșalonată: 12.000.000 lei;
- d) cota dobânzii: 0,06%/zi.

Termen de plată	debitului rămas de plată - lei	Nr. de zile calendaristice	cotei dobânzii - lei	datorată
15 februarie 2005	12.000.000	33	0,06%	237.600
15 martie 2005	12.000.000	28	0,06%	201.600
15 aprilie 2005	12.000.000	32	0,06%	223.200
13 mai 2005	12.000.000	30	0,06%	201.600
15 iunie 2005	12.000.000	29	0,06%	237.600

15 iulie 2005	0	12.000.000	32	0,06%	216.000
15 august 2005	2.000.000	10.000.000	31	0,06%	223.200
15 septembrie 2005	2.000.000	8.000.000	31	0,06%	186.000
14 octombrie 2005	2.000.000	6.000.000	30	0,06%	139.200
15 noiembrie 2005	2.000.000	4.000.000	30	0,06%	115.200
15 decembrie 2005	2.000.000	2.000.000	31	0,06%	72.000
12 ianuarie 2006	2.000.000	0	31	0,06%	34.800
TOTAL:	12.000.000				2.088.000

Codul de procedură fiscală:

Art. 119 - Dobânzi în cazul sumelor de restituit sau de rambursat de la buget

(1) Pentru sumele de restituit sau de rambursat de la buget contribuabilii au dreptul la dobândă din ziua următoare expirării termenului prevăzut de art. 112 alin. (2) sau art. 199, după caz. Acordarea dobânzilor se face la cererea contribuabililor.

(2) Nivelul dobânzii este cel prevăzut la art. 115 alin. (5) și se suportă din același buget și același venit bugetar din care se restituie ori se rambursează, după caz, sumele solicitate de către plătitori.

Norme metodologice:

119.1. Dobânda se calculează pentru fiecare zi, începând cu ziua imediat următoare expirării termenului prevăzut la art. 112 alin. (2) și art. 199 din Codul de procedură fiscală până la data stingerii inclusiv a obligației de plată prin compensare, restituire sau rambursare.

Codul de procedură fiscală:

Art. 120 - Penalități de întârziere

(1) Plata cu întârziere a obligațiilor fiscale se sancționează cu o penalitate de întârziere de 0,5% pentru fiecare lună și/sau pentru fiecare fracțiune de lună de întârziere, începând cu data de întâi a lunii următoare scadenței acestora până la data stingerii acestora inclusiv. Penalitatea de întârziere nu înlătură obligația de plată a dobânzilor.

(2) Pentru situațiile prevăzute la art. 115 alin. (3) și (4) penalităților de întârziere li se aplică regimul stabilit pentru dobânzi.

(3) Penalitatea de întârziere se datorează până la data începerii procedurii de executare silită.

(4) În cazul în care s-au acordat înlesniri la plată, penalitatea de întârziere se datorează până la data de întâi a lunii următoare celei în care s-au acordat înlesnirile. Nerespectarea înlesnirilor la plată, așa cum au fost acordate, conduce la calculul penalităților de întârziere de la data încetării, conform legii, a valabilității înlesnirilor.

(5) Nivelul penalității de întârziere se poate modifica anual prin legea bugetului de stat.

Norme metodologice:

120.1. Pentru obligațiile fiscale neplătite la termenul legal de plată, cu excepția dobânzilor, penalităților și a amenzilor, se datorează o penalitate de întârziere de 0,5% pe fiecare lună sau fracțiune de lună de întârziere, începând cu data de întâi a lunii următoare celei în care acestea aveau scadența și până la data stingerii acestora inclusiv. De exemplu, în cazul unei obligații fiscale cu termenul de plată scadent la data de 25 martie, dacă suma a fost achitată între 1 aprilie și 30 aprilie, se datorează penalitatea de întârziere corespunzătoare unei luni, iar dacă se achită în perioada 1 mai - 31 mai, se datorează penalitatea de întârziere corespunzătoare pentru două luni.

120.2. Penalitatea de întârziere pentru sumele neachitate la termen se datorează pentru luna în care s-a comunicat către plătitor o somație de plată prin care, conform prevederilor art. 140 din Codul de procedură fiscală, începe executarea silită.

120.3. În cazul în care s-au acordat înlesniri la plata obligațiilor fiscale pentru care nu s-a început executarea silită, penalitatea de întârziere se datorează inclusiv pentru luna în care a fost aprobată înlesnirea la plată.

Codul de procedură fiscală:

Cap. IV

Înlesniri la plată

Art. 121 - Înlesniri la plata obligațiilor fiscale

(1) La cererea temeinic justificată a contribuabililor, organul fiscal competent poate acorda pentru obligațiile fiscale restante, atât înaintea începerii executării silite, cât și în timpul efectuării acesteia, înlesniri la plată, în condițiile legii.

(2) La cererea temeinic justificată a debitorilor, persoane fizice sau juridice, creditorii bugetari locali, prin autoritățile administrației publice locale care

administrează aceste bugete, pot acorda, pentru obligațiile bugetare restante pe care le administrează, următoarele înlesniri la plată:

- a) eșalonări la plata impozitelor, taxelor, chiriilor, redevențelor, contribuțiilor și a altor obligații la bugetul local;
- b) amânări la plata impozitelor, taxelor, chiriilor, contribuțiilor și a altor obligații la bugetul local;
- c) eșalonări la plata dobânzilor și/sau a penalităților de orice fel, cu excepția dobânzilor datorate pe perioada de eșalonare;
- d) amânări și/sau scutiri ori amânări și/sau reduceri de dobânzi și/sau penalități de întârziere, cu excepția dobânzilor datorate pe perioada de amânare;
- e) scutiri sau reduceri de impozite și taxe locale, în condițiile legii.

(3) Procedura de acordare a înlesnirilor la plată pentru creanțele bugetare locale se stabilește prin acte normative speciale.

(4) Pentru acordarea înlesnirilor la plată creditorii bugetari locali vor cere debitorilor constituirea de garanții.

(5) Pentru obligațiile la bugetul local, datorate și neachitate după data de 1 iulie 2003 de către persoanele fizice, garanția este:

- a) o sumă egală cu două rate medii din eșalonare, reprezentând obligații bugetare locale eșalonate și dobânzi calculate, în cazul eșalonărilor la plată;
- b) o sumă rezultată din raportul dintre contravaloarea debitelor amânate și dobânzile calculate și numărul de luni aprobate pentru amânare la plată, în cazul amânărilor la plată.

(6) Pentru obligațiile la bugetul local, datorate și neachitate după data de 1 iulie 2003 de către persoanele juridice, garanția este de 100% din totalul creanței bugetare locale pentru care s-a acordat înlesnirea.

Cap. V

Constituirea de garanții

Art. 122 - Constituirea de garanții

Organul fiscal solicită constituirea unei garanții pentru:

- a) suspendarea executării silite în condițiile art. 143 alin. (6);
- b) ridicarea măsurilor asigurătorii;
- c) asumarea obligației de plată de către altă persoană prin angajament de plată, în condițiile art. 25 alin. (2) lit. d);
- d) în alte cazuri prevăzute de lege.

Art. 123 - Tipuri de garanții

Garanțiile pentru luarea măsurilor prevăzute la art. 122 se pot constitui, în condițiile legii, prin:

- a) consemnarea de mijloace bănești la o unitate a Trezoreriei Statului;
- b) scrisoare de garanție bancară;
- c) ipotecă asupra unor bunuri imobile din țară;
- d) gaj asupra unor bunuri mobile;
- e) fidejusiune.

Norme metodologice:

123.1. Contractele de ipotecă și/sau de gaj vor fi încheiate cu respectarea condițiilor de fond și de formă prevăzute de lege.

Codul de procedură fiscală:

Art. 124 - Valorificarea garanțiilor

Organul competent, în condițiile legii, se îndestulează din garanțiile depuse, dacă nu s-a realizat scopul pentru care acestea au fost solicitate.

Norme metodologice:

124.1. Dacă nu s-a realizat scopul pentru care s-au solicitat garanțiile prevăzute la art. 122 și 123 din Codul de procedură fiscală, organul competent va putea proceda la valorificarea garanțiilor prin modalitățile și procedura prevăzute de dispozițiile art. 154 alin. (2) - (7) și ale art. 155 - 167 din același cod, care se aplică în mod corespunzător.

Codul de procedură fiscală:

Cap. VI

Măsuri asigurătorii

Art. 125 - Poprirea și sechestrul asigurătoriu

(1) Măsurile asigurătorii prevăzute în prezentul capitol se dispun și se duc la îndeplinire, prin procedura administrativă, de organele fiscale competente.

(2) Se dispun măsuri asigurătorii sub forma popririi asigurătorii și sechestrului asigurătoriu asupra bunurilor mobile și/sau imobile proprietate a debitorului, precum și asupra veniturilor acestuia, când există pericolul ca acesta să se sustragă, să-și ascundă ori să-și risipească patrimoniul, periclitând sau îngreunând în mod considerabil colectarea, precum și în cazul suspendării executării actului administrativ prevăzute la art. 184.

(3) Aceste măsuri pot fi luate și în cazul în care creanța nu a fost încă individualizată și nu a devenit scadentă. Măsurile asigurătorii dispuse atât de organele fiscale competente, cât și de instanțele judecătorești ori de alte organe competente, dacă nu au fost desființate în condițiile legii, rămân valabile pe toată perioada executării silită, fără îndeplinirea altor formalități. O dată cu individualizarea creanței și ajungerea acesteia la scadență, în cazul neplății, măsurile asigurătorii se transformă în măsuri executorii.

(4) Măsurile asigurătorii se dispun prin decizie emisă de organul fiscal competent. În decizie organul fiscal va preciza debitorului că prin constituirea unei garanții la nivelul creanței stabilite sau estimate, după caz, măsurile asigurătorii vor fi ridicate.

(5) Decizia de instituire a măsurilor asigurătorii trebuie motivată și semnată de către conducătorul organului fiscal competent.

(6) Măsurile asigurătorii dispuse potrivit alin. (2), precum și cele dispuse de instanțele judecătorești sau de alte organe competente se duc la îndeplinire în conformitate cu dispozițiile referitoare la executarea silită, care se aplică în mod corespunzător.

(7) În cazul înființării sechestrului asiguratoriu asupra bunurilor imobile, un exemplar al procesului-verbal întocmit de organul de executare se comunică pentru înscriere Biroului de carte funciară.

(8) Înscrierea face opozabil sechestrul tuturor acelor care, după înscriere, vor dobândi vreun drept asupra imobilului respectiv. Actele de dispoziție ce ar interveni ulterior înscrierii prevăzute la alin. (7) sunt lovite de nulitate absolută.

(9) Dacă valoarea bunurilor proprii ale debitorului nu acoperă integral creanța fiscală a bugetului general consolidat, măsurile asiguratorii pot fi înființate și asupra bunurilor deținute de către debitor în proprietate comună cu terțe persoane, pentru cota-parte deținută de acesta.

(10) Împotriva actelor prin care se dispun și se duc la îndeplinire măsurile asiguratorii cel interesat poate face contestație în conformitate cu prevederile art. 168.

Norme metodologice:

125.1. Prin măsuri asiguratorii se pot indisponibiliza bunuri și/sau venituri ale debitorului în scopul asigurării colectării creanțelor fiscale.

125.2. În condițiile art. 125 alin. (2) din Codul de procedură fiscală, organele fiscale vor dispune organelor de executare competente ducerea la îndeplinire a măsurilor asiguratorii.

125.3. Organul fiscal va dispune luarea măsurilor asiguratorii printr-o decizie motivată, aprobată de conducătorul acestuia, care va fi comunicată de îndată organelor de executare competente potrivit legii.

125.4. Decizia va cuprinde, pe lângă elementele prevăzute la art. 42 alin. (2) din Codul de procedură fiscală, și următoarele mențiuni:

a) nivelul estimat sau stabilit al creanței fiscale;

b) mențiunea că prin constituirea unei garanții la nivelul creanței stabilite sau estimate, după caz, măsurile asiguratorii vor fi ridicate; garanțiile care se constituie sunt cele prevăzute la art. 123 din Codul de procedură fiscală.

125.5. Decizia va fi întocmită în două exemplare, dintre care un exemplar se va comunica organului de executare coordonator, astfel cum este prevăzut la art. 132 alin. (5) din Codul de procedură fiscală, iar un exemplar se va păstra la organul care a dispus instituirea măsurilor asiguratorii. În cazul în care debitorul are bunuri pe raza teritorială a altor organe de executare, organul de executare coordonator va comunica acestora copii certificate de pe decizie în vederea ducerii la îndeplinire a măsurilor asiguratorii. Această prevedere se aplică și în cazul terților popriți.

125.6. Măsurile asiguratorii se duc la îndeplinire de îndată de către organele de executare competente potrivit legii, care vor proceda la indisponibilizarea bunurilor mobile și/sau imobile, precum și a veniturilor urmăribile, potrivit legii.

125.7. O dată cu ducerea la îndeplinire a măsurilor asiguratorii organul de executare comunică debitorului decizia emisă de organul care a dispus instituirea măsurilor asiguratorii ori, după caz, copia certificată a actului prin care instanța judecătorească sau alte organe competente au dispus măsuri asiguratorii.

125.8. Despre ducerea la îndeplinire a măsurilor asiguratorii se va înștiința instanța judecătorească, organul fiscal sau alte organe competente interesate care au dispus aceste măsuri.

125.9. În cazul în care, cu ocazia ducerii la îndeplinire a măsurilor asigurătorii, se constată că bunurile și/sau veniturile debitorului nu sunt suficiente sau lipsesc în totalitate, organul de executare va încheia un proces-verbal în care se vor consemna cele constatate, înștiințându-se totodată organul care le-a dispus.

Codul de procedură fiscală:

Art. 126 - Ridicarea măsurilor asigurătorii

Măsurile asigurătorii instituite potrivit art. 125 se ridică, prin decizie motivată, de către creditorii fiscali, când au încetat motivele pentru care au fost dispuse sau la constituirea garanției prevăzute la art. 123, după caz.

Norme metodologice:

126.1. Măsurile asigurătorii dispuse vor fi ridicate de către organul de executare competent, în tot sau în parte, în baza deciziei motivate emise de organul care le-a dispus, care va fi comunicată tuturor celor cărora le-a fost comunicată decizia de dispunere a măsurilor sau celelalte acte de executare în legătură cu acestea.

Codul de procedură fiscală:

Cap. VII

Prescripția dreptului de a cere executarea silită și a dreptului de a cere compensarea sau restituirea

Art. 127 - Începerea termenului de prescripție

(1) Dreptul de a cere executarea silită a creanțelor fiscale se prescrie în termen de 5 ani de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care a luat naștere acest drept.

(2) Termenul de prescripție prevăzut la alin. (1) se aplică și creanțelor provenind din amenzi contravenționale.

Art. 128 - Suspendarea termenului de prescripție

Termenul de prescripție prevăzut la art. 127 se suspendă:

- a) în cazurile și în condițiile stabilite de lege pentru suspendarea termenului de prescripție a dreptului la acțiune;
- b) în cazurile și în condițiile în care suspendarea executării este prevăzută de lege ori a fost dispusă de instanța judecătorească sau de alt organ competent, potrivit legii;
- c) pe perioada valabilității înlesnirii acordate potrivit legii;
- d) cât timp debitorul își sustrage veniturile și bunurile de la executarea silită;
- e) în alte cazuri prevăzute de lege.

Art. 129 - Întreruperea termenului de prescripție

Termenul de prescripție prevăzut la art. 127 se întrerupe:

- a) în cazurile și în condițiile stabilite de lege pentru întreruperea termenului de prescripție a dreptului la acțiune;
- b) pe data îndeplinirii de către debitor, înainte de începerea executării silită sau în cursul acesteia, a unui act voluntar de plată a obligației prevăzute în titlul executoriu ori a recunoașterii în orice alt mod a datoriei;

c) pe data îndeplinirii, în cursul executării silită, a unui act de executare silită;
d) pe data întocmirii, potrivit legii, a actului de constatare a insolvabilității contribuabilului;

e) în alte cazuri prevăzute de lege.

Art. 130 - Efecte ale împlinirii termenului de prescripție

(1) Dacă organul de executare constată împlinirea termenului de prescripție a dreptului de a cere executarea silită a creanțelor fiscale, acesta va proceda la încetarea măsurilor de realizare și la scăderea acestora din evidența analitică pe plătitori.

(2) Sumele achitate de debitor în contul unor creanțe fiscale, după împlinirea termenului de prescripție, nu se restituie.

Norme metodologice:

130.1. Scăderea din evidența analitică pe plătitori a creanțelor fiscale pentru care s-a împlinit termenul de prescripție a dreptului de a cere executarea silită se va face pe baza unui proces-verbal de constatare a împlinirii termenului de prescripție, însoțit de șeful compartimentului de specialitate, avizat de compartimentul juridic din cadrul aceluiași organ fiscal sau din cadrul organului ierarhic superior, după caz, și care va fi supus spre aprobare conducătorului organului fiscal, împreună cu dosarul.

130.2. Dosarul trebuie să cuprindă toate documentele și informațiile necesare pentru constatarea împlinirii termenului de prescripție, precum și procesul-verbal de constatare.

Codul de procedură fiscală:

Art. 131 - Prescripția dreptului de a cere compensarea sau restituirea

Dreptul contribuabililor de a cere compensarea sau restituirea creanțelor fiscale se prescrie în termen de 5 ani de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care a luat naștere dreptul la compensare sau restituire.

Cap. VIII

Stingerea creanțelor fiscale prin executare silită

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Art. 132 - Organele de executare silită

(1) În cazul în care debitorul nu-și plătește de bunăvoie obligațiile fiscale datorate, organele fiscale competente, pentru stingerea acestora, vor proceda la acțiuni de executare silită, potrivit prezentului cod.

(2) Organele fiscale care administrează creanțe fiscale sunt abilitate să ducă la îndeplinire măsurile asigurătorii și să efectueze procedura de executare silită.

(3) Creanțele bugetare care se încasează, se administrează, se contabilizează și se utilizează de instituțiile publice, provenite din venituri proprii, precum și cele rezultate din raporturi juridice contractuale se execută prin organe proprii, acestea fiind abilitate să ducă la îndeplinire măsurile asigurătorii și să efectueze procedura de executare silită, potrivit prevederilor prezentului cod.

(4) Organele prevăzute la alin. (2) și (3) sunt denumite în continuare *organe de executare silită*.

(5) Pentru efectuarea procedurii de executare silită este competent organul de executare în a cărui rază teritorială se găsesc bunurile urmăribile, coordonarea întregii executări revenind organului de executare în a cărui rază teritorială își are domiciliul fiscal debitorul. În cazul în care executarea silită se face prin poprire, organul de executare coordonator poate proceda la aplicarea acestei măsuri de executare asupra terțului poprit, indiferent de locul unde își are domiciliul fiscal.

(6) Atunci când se constată că există pericolul evident de înstrăinare, substituie sau de sustragere de la executare silită a bunurilor și veniturilor urmăribile ale debitorului, organul de executare în a cărui rază teritorială se află domiciliul fiscal al debitorului poate proceda la indisponibilizarea și executarea silită a acestora, indiferent de locul în care se găsesc bunurile.

(7) Organul de executare coordonator va sesiza în scris celelalte organe prevăzute la alin. (5), comunicându-le titlul executoriu în copie certificată, situația debitorului, contul în care se vor vira sumele încasate, precum și orice alte date utile pentru identificarea debitorului și a bunurilor ori veniturilor urmăribile.

(8) În cazul în care asupra aceluiași venituri ori bunuri ale debitorului a fost pornită executarea, atât pentru realizarea titlurilor executorii privind creanțe fiscale, cât și pentru titluri ce se execută în condițiile prevăzute de alte dispoziții legale, executarea silită se va face, potrivit dispozițiilor prezentului cod, de către organele de executare prevăzute de acesta.

(9) Când se constată că domiciliul fiscal al debitorului se află în raza teritorială a altui organ de executare, titlul executoriu împreună cu dosarul executării vor fi trimise acestuia, înștiințându-se, dacă este cazul, organul de la care s-a primit titlul executoriu.

Art. 133 - Executarea silită în cazul debitorilor solidari

(1) Organul de executare coordonator, în cazul debitorilor solidari, este cel în a cărui rază teritorială își are domiciliul fiscal debitorul despre care există indicii că deține mai multe venituri sau bunuri urmăribile.

(2) Organul de executare coordonator înscrie în întregime debitul în evidențele sale și ia măsuri de executare silită, comunicând întregul debit organelor de executare în a căror rază teritorială se află domiciliile fiscale ale celorlalți codebitori, aplicându-se dispozițiile art. 132.

(3) Organele de executare sesizate, cărora li s-a comunicat debitul, după înscrierea acestuia într-o evidență nominală, vor lua măsuri de executare silită și vor comunica organului de executare coordonator sumele realizate în contul debitorului, în termen de 10 zile de la realizarea acestora.

(4) Dacă organul de executare coordonator, care ține evidența întregului debit, constată că acesta a fost realizat prin actele de executare silită făcute de el însuși și de celelalte organe sesizate potrivit alin. (3), el este obligat să ceară în scris acestora din urmă să înceteze de îndată executarea silită.

Art. 134 - Executorii fiscali

(1) Executarea silită se face de organul de executare competent prin intermediul executorilor fiscali. Aceștia trebuie să dețină o legitimație de serviciu pe care trebuie să o prezinte în exercitarea activității.

(2) Executorul fiscal este împuternicit în fața debitorului și a terților prin legitimația de executor fiscal și delegație emisă de organul de executare silită.

(3) În exercitarea atribuțiilor ce le revin, pentru aplicarea procedurilor de executare silită, executorii fiscali pot:

a) să intre în orice incintă de afaceri a debitorului, persoană juridică, sau în alte incinte unde acesta își păstrează bunurile, în scopul identificării bunurilor sau valorilor care pot fi executate silit, precum și să analizeze evidența contabilă a debitorului în scopul identificării terților care datorează sau dețin în păstrare venituri ori bunuri ale debitorului;

b) să intre în toate încăperile în care se găsesc bunuri sau valori ale debitorului, persoană fizică, precum și să cerceteze toate locurile în care acesta își păstrează bunurile;

c) să solicite și să cerceteze orice document sau element material care poate constitui o probă în determinarea bunurilor proprietate a debitorului.

(4) Executorul fiscal poate intra în încăperile ce reprezintă domiciliul sau reședința unei persoane fizice, cu consimțământul acesteia, iar în caz de refuz, organul de executare va cere autorizarea instanței judecătorești competente potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă.

(5) Accesul executorului fiscal în locuință, în incinta de afaceri sau în orice altă încăpere a debitorului, persoană fizică sau juridică, se poate efectua între orele 6,00 - 20,00, în orice zi lucrătoare. Executarea începută va putea continua în aceeași zi sau în zilele următoare. În cazuri temeinic justificate de pericolul înstrăinării unor bunuri, accesul în încăperile debitorului va avea loc și la alte ore decât cele menționate, precum și în zilele nelucrătoare, în baza autorizației prevăzute la alin. (4).

(6) În absența debitorului sau dacă acesta refuză accesul în oricare dintre încăperile prevăzute la alin. (3), executorul fiscal poate să pătrundă în acestea în prezența unui reprezentant al poliției ori al jandarmeriei sau a altui agent al forței publice și a doi martori majori, fiind aplicabile prevederile alin. (4) și (5).

Art. 135 - Executarea silită împotriva unei asocieri fără personalitate juridică

Pentru executarea silită a creanțelor fiscale datorate de o asocierie fără personalitate juridică, chiar dacă există un titlu executoriu pe numele asocierii, pot fi executate silit atât bunurile mobile și imobile ale asocierii, cât și bunurile personale ale membrilor acesteia.

Art. 136 - Titlul executoriu și condițiile pentru începerea executării silite

(1) Executarea silită a creanțelor fiscale se efectuează în temeiul unui titlu executoriu emis potrivit prevederilor prezentului cod de către organul de executare competent în a cărui rază teritorială își are domiciliul fiscal debitorul sau al unui înscris care, potrivit legii, constituie titlu executoriu.

(2) Titlul de creanță devine titlu executoriu la data la care creanța fiscală este scadentă prin expirarea termenului de plată prevăzut de lege sau stabilit de organul competent ori în alt mod prevăzut de lege.

(3) Executarea silită începe numai după ce organul fiscal a transmis debitorului înștiințarea de plată prin care i se comunică acestuia suma datorată, iar după înștiințare au trecut 15 zile de la comunicare.

(4) Înștiințarea de plată este act premergător executării silite.

(5) Titlul executoriu emis potrivit alin. (1) de organul de executare competent va conține, pe lângă elementele prevăzute la art. 42 alin. (2), următoarele: codul de identificare fiscală, domiciliul fiscal al acestuia, precum și orice alte date de identificare; quantumul și natura sumelor datorate și neachitate, temeiul legal al puterii executorii a titlului.

(6) Pentru debitorii obligați în mod solidar la plata creanțelor fiscale se va întocmi un singur titlu executoriu.

(7) Titlurile executorii emise de alte organe competente, care privesc creanțe fiscale, se transmit în termen de cel mult 30 de zile de la emitere, spre executare silită, potrivit legii, organelor prevăzute la art. 132.

(8) În cazul în care titlurile executorii emise de alte organe decât cele prevăzute la art. 33 alin. (1) nu cuprind unul dintre următoarele elemente: numele și prenumele sau denumirea debitorului, codul numeric personal, codul unic de înregistrare, domiciliul sau sediul, quantumul sumei datorate, temeiul legal, semnătura organului care l-a emis și dovada comunicării acestora, organul de executare va restitui de îndată titlurile executorii organelor emitente.

(9) În cazul în care titlul executoriu i-a fost transmis spre executare de către un alt organ, organul de executare îi va confirma primirea, în termen de 30 de zile.

(10) În cazul în care instituțiile publice transmit titluri executorii privind venituri proprii spre executare silită organelor fiscale, sumele astfel realizate se fac venit la bugetul de stat sau local, după caz.

(11) În cazul în care autoritățile administrației publice locale transmit titluri executorii privind venituri proprii spre executare silită organelor fiscale din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, sumele astfel realizate se fac venit la bugetul de stat.

Norme metodologice:

136.1. Titlul executoriu se întocmește de organul de executare pentru fiecare tip de creanță fiscală reprezentând impozite, taxe, contribuții, alte venituri bugetare, precum și accesoriile acestora.

136.2. În cazul în care există debitori care răspund solidar pentru aceeași creanță fiscală, organul de executare competent emite un singur titlu executoriu, făcând mențiune despre numele și prenumele sau denumirea tuturor debitorilor.

136.3. Titlurile executorii se transmit printr-o adresă, care trebuie să cuprindă:

- a) denumirea completă a emitentului;
- b) temeiul legal al transmiterii titlului executoriu spre executare;
- c) numele și prenumele sau denumirea debitorului;
- d) domiciliul sau sediul debitorului;
- e) alte elemente de identificare a acestuia: seria și numărul actului de identitate sau, după caz, codul de identificare fiscală etc.;
- f) natura debitului și suma de plată;
- g) alte informații necesare încasării creanțelor fiscale prin executare silită: bunuri urmăribile, surse de venituri, depozite bancare etc.

136.4. Atunci când este cazul, împreună cu titlurile executorii se vor transmite și copii certificate de pe procesele-verbale de ducere la îndeplinire a măsurilor asigurătorii.

Codul de procedură fiscală:

Art. 137 - Reguli privind executarea silită

(1) Executarea silită se poate întinde asupra tuturor veniturilor și bunurilor proprietate a debitorului, urmăribile potrivit legii, iar valorificarea acestora se efectuează numai în măsura necesară pentru realizarea creanțelor fiscale și a cheltuielilor de executare.

(2) Bunurile supuse unui regim special de circulație pot fi urmărite numai cu respectarea condițiilor prevăzute de lege.

(3) În cadrul procedurii de executare silită se pot folosi succesiv sau concomitent modalitățile de executare silită prevăzute de prezentul cod.

(4) Executarea silită a creanțelor fiscale nu se perimează.

(5) Executarea silită se desfășoară până la stingerea creanțelor fiscale înscrise în titlul executoriu, inclusiv a dobânzilor, penalităților de întârziere ori a altor sume, datorate sau acordate potrivit legii prin acesta, precum și a cheltuielilor de executare.

(6) În cazul în care prin titlul executoriu sunt prevăzute, după caz, dobânzi, penalități de întârziere sau alte sume, fără să fi fost stabilit cuantumul acestora, ele vor fi calculate de către organul de executare și consemnate într-un proces-verbal care constituie titlu executoriu, care se comunică debitorului.

(7) Față de terți, inclusiv față de stat, o garanție reală și celelalte sarcini reale asupra bunurilor au un grad de prioritate care se stabilește de la momentul în care acestea au fost făcute publice prin oricare dintre metodele prevăzute de lege.

Art. 138 - Obligația de informare

În vederea începerii executării silite, organul de executare competent se poate folosi de mijloacele de probă prevăzute la art. 48, în vederea determinării averii și a venitului debitorului. La cererea organului fiscal, debitorul este obligat să furnizeze în scris, pe propria răspundere, informațiile solicitate.

Art. 139 - Precizarea naturii debitului

În toate actele de executare silită trebuie să se indice titlul executoriu și să se arate natura și cuantumul debitului ce face obiectul executării.

Art. 140 - Somația

(1) Executarea silită începe prin comunicarea somației. Dacă în termen de 15 zile de la comunicarea somației nu se stinge debitul, se continuă măsurile de executare silită. Somația este însoțită de un exemplar al titlului executoriu.

(2) Somația cuprinde, pe lângă elementele prevăzute la art. 42 alin. (2), următoarele: numărul dosarului de executare; suma pentru care se începe executarea silită; termenul în care cel somat urmează să plătească suma prevăzută în titlul executoriu, precum și indicarea consecințelor nerespectării acesteia.

Art. 141 - Drepturi și obligații ale terțului

Terțul nu se poate opune sechestrării unui bun al debitorului, invocând un drept de gaj, drept de ipotecă sau un privilegiu. Terțul va participa la distribuirea sumelor rezultate din valorificarea bunului, potrivit legii.

Art. 142 - Evaluarea bunurilor supuse executării silite

(1) Înaintea valorificării bunurilor, acestea vor fi evaluate. În acest scop, organul de executare va apela la organe și persoane de specialitate, care sunt obligate să își

îndeplinească atribuțiile ce le revin în acest sens. Dispozițiile art. 53 se aplică în mod corespunzător.

(2) Organul de executare va actualiza prețul de evaluare ținând cont de rata inflației.

(3) Atunci când se consideră necesar, organul de executare va proceda la o nouă evaluare.

Norme metodologice:

142.1. Documentul prin care se efectuează evaluarea se anexează la procesul-verbal de sechestru. Organul de executare va transmite o copie de pe acest document debitorului.

142.2. Organul de executare va proceda la o nouă evaluare în situații cum sunt: când se constată modificări ale prețurilor de circulație pe piața liberă a bunurilor, când valoarea bunului s-a modificat prin deteriorări sau prin amenajări. Prevederile art. 142 alin. (1) din Codul de procedură fiscală se aplică în mod corespunzător.

Codul de procedură fiscală:

Art. 143 - Suspendarea, întreruperea sau încetarea executării silite

(1) Executarea silită se poate suspenda, întrerupe sau poate înceta în cazurile prevăzute de prezentul cod.

(2) Executarea silită se suspendă:

a) când suspendarea a fost dispusă de instanță sau de creditor, în condițiile legii;

b) la data comunicării aprobării înlesnirii la plată, în condițiile legii;

c) în cazul prevăzut la art. 151;

d) în alte cazuri prevăzute de lege.

(3) Executarea silită se întrerupe:

a) la data declarării stării de insolvență a debitorului;

b) în alte cazuri prevăzute de lege.

(4) Executarea silită încetează dacă:

a) s-au stins integral obligațiile fiscale prevăzute în titlul executoriu, inclusiv obligațiile de plată accesorii, cheltuielile de executare și orice alte sume stabilite în sarcina debitorului, potrivit legii;

b) a fost desființat titlul executoriu;

c) în alte cazuri prevăzute de lege.

(5) În cazul în care popririle înființate de organul de executare generează imposibilitatea debitorului de a-și continua activitatea economică, cu consecințe sociale deosebite, creditorul fiscal poate dispune, la cererea debitorului și ținând seama de motivele invocate de acesta, fie suspendarea temporară totală, fie suspendarea temporară parțială a executării silite prin poprirea conturilor bancare.

(6) O dată cu cererea de suspendare prevăzută la alin. (5) debitorul va indica bunurile libere de orice sarcini, oferite în vederea sechestrării, sau alte garanții prevăzute de lege.

Norme metodologice:

143.1. În cazul în care se constată împlinirea termenului de prescripție, se va proceda potrivit art. 130 din Codul de procedură fiscală.

143.2. În cazul prevăzut de art. 143 alin. (5) din Codul de procedură fiscală, organele competente să dispună suspendarea popririi pentru creanțele fiscale administrate de Ministerul Finanțelor Publice sunt direcțiile generale ale finanțelor publice județene, a municipiului București și Direcția generală de administrare a marilor contribuabili, după caz, cu aprobarea directorului executiv. Pentru creanțele bugetelor locale, competența de a aproba suspendarea popririi aparține reprezentantului legal al creditorului local. În cazul creanțelor administrate de organele vamale, cererile de suspendare a executării silită prin poprire sunt soluționate de către direcția regională vamală în a cărei rază teritorială își are domiciliul fiscal debitorul și sunt aprobate de conducătorul acesteia. Pentru creanțele bugetului general consolidat, administrate de alte organe sau instituții, cererile se aprobă de către conducătorul organului sau al instituției respective.

143.3. Cererea debitorului de suspendare a executării silită se depune la organul de executare în a cărui rază teritorială se află domiciliul fiscal al acestuia și trebuie să cuprindă:

- a) datele de identificare a debitorului, respectiv denumirea, domiciliul fiscal, codul de identificare fiscală, precum și alte date necesare;
- b) solicitarea expresă a suspendării popririi conturilor bancare;
- c) precizarea băncilor și a tuturor conturilor bancare deschise la acestea;
- d) indicarea expresă a bunurilor mobile/imobile libere de orice sarcini, aflate în proprietatea debitorului, în vederea sechestrării acestora, precum și orice alte garanții constituite în formele prevăzute la art. 123 din Codul de procedură fiscală, potrivit legii, de debitor sau de terțe persoane în favoarea debitorului, după caz;
- e) motivele invocate în susținerea cererii.

143.4. Cererea va fi însoțită de următoarele documente:

- a) copii legalizate de pe actele care atestă dreptul de proprietate asupra bunurilor mobile și imobile oferite de debitor drept garanție în vederea sechestrării;
- b) dovada, în original, că bunurile oferite drept garanție nu sunt grevate de sarcini, emisă în condițiile legii;
- c) când este cazul, alte documente care atestă constituirea altor garanții legale de către debitor sau terțe persoane. În cazul în care garanțiile sunt constituite, potrivit legii, de terțe persoane, acestea trebuie să facă dovada că nu au obligații fiscale restante;
- d) situația privind soldurile conturilor de disponibil și/sau de depozit în lei și în valută la data depunerii cererii;
- e) copie certificată de pe ultima balanță de verificare lunară;
- f) situația analitică a creanțelor debitorului;
- g) orice alte documente și date considerate utile pentru soluționarea cererii;
- h) declarație pe propria răspundere privind cota de participare a debitorului la capitalul social al altor societăți comerciale, capitalul social subscris și cel vărsat.

143.5. Cererea debitorului și documentele anexate se vor transmite de către organele de executare competente să aplice procedura de executare silită organelor competente să dispună suspendarea potrivit pct. 143.2, însoțite și de următoarele documente:

- a) copii certificate de pe actele de executare silită a debitorului;
- b) referatul motivat, întocmit de organul de executare competent să aplice procedura de executare silită prin poprire, împreună cu propunerile acestuia.

143.6. În baza cererii și a documentelor prezentate în susținerea acesteia, organele competente să dispună suspendarea executării silită prin poprire asupra conturilor bancare pot dispune această măsură în condițiile pct. 143.2, comunicând totodată, în scris, atât debitorului, organului de executare competent, cât și băncilor la care debitorul își are deschise conturile bancare care fac obiectul suspendării popririi, proporția în care sumele indisponibilizate sunt supuse măsurii de suspendare a popririi și termenul de valabilitate a măsurii aprobate.

De la data primirii comunicării băncile vor duce la îndeplinire măsura de suspendare a popririi, reluând procedura de executare silită prin poprire după expirarea perioadei de suspendare.

Cu 10 zile înainte de expirarea termenului de aplicare a suspendării, organul de executare competent va comunica băncii reluarea procedurii de executare silită prin poprire în situația în care creanțele fiscale nu au fost stinse în întregime prin modalitățile prevăzute de lege.

Codul de procedură fiscală:

Secțiunea a 2-a

Executarea silită prin poprire

Art. 144 - Executarea silită a sumelor ce se cuvin debitorilor

(1) Sunt supuse executării silită prin poprire orice sume urmăribile reprezentând venituri și disponibilități bănești în lei și în valută, titluri de valoare sau alte bunuri mobile necorporale, deținute și/sau datorate, cu orice titlu, debitorului de către terțe persoane sau pe care aceștia le vor datora și/sau deține în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente.

(2) În cazul sumelor urmăribile reprezentând venituri și disponibilități în valută, băncile sunt autorizate să efectueze convertirea în lei a sumelor în valută, fără consimțământul titularului de cont, la cursul de schimb afișat de acestea pentru ziua respectivă.

(3) Sumele ce reprezintă venituri bănești ale debitorului persoană fizică, realizate ca angajat, pensiile de orice fel, precum și ajutoarele sau indemnizațiile cu destinație specială sunt supuse urmării numai în condițiile prevăzute de Codul de procedură civilă.

(4) Poprirea asupra veniturilor debitorilor persoane fizice sau persoane juridice se înființează de către organul de executare printr-o adresă care va fi trimisă prin scrisoare recomandată, cu dovada de primire, terțului poprit, împreună cu o copie certificată de pe titlul executoriu. Totodată va fi înștiințat și debitorul despre înființarea popririi.

(5) Poprirea nu este supusă validării.

(6) Poprirea înființată anterior, ca măsură asigurătorie, devine executorie prin comunicarea copiei certificate de pe titlul executoriu, făcută terțului poprit, și înștiințarea despre aceasta a debitorului.

(7) Terțul poprit este obligat ca, în termen de 5 zile de la primirea comunicării ce i s-a făcut potrivit alin. (4) și (6), să înștiințeze organul de executare dacă datorează vreo sumă de bani cu orice titlu debitorului.

(8) Poprirea se consideră înființată la data la care terțul poprit, prin înștiințarea trimisă organului de executare, confirmă că datorează sume de bani debitorului sau la data expirării termenului prevăzut la alin. (7).

(9) După înființarea popririi terțul poprit este obligat să facă de îndată reținerile prevăzute de lege și să vireze sumele reținute în contul indicat de organul de executare, comunicând totodată în scris despre existența altor creditori.

(10) În cazul în care sumele datorate debitorului sunt poprite de mai mulți creditori, terțul poprit îi va anunța în scris despre aceasta pe creditori și va proceda la distribuirea sumelor potrivit ordinii de preferință prevăzute la art. 166.

(11) Pentru stingerea creanțelor fiscale debitorii deținători de conturi bancare pot fi urmăriți prin poprire asupra conturilor bancare, prevederile alin. (4) aplicându-se în mod corespunzător. În acest caz, o dată cu comunicarea somației și a titlului executoriu, făcută debitorului potrivit art. 43, o copie certificată de pe acest titlu va fi comunicată băncii la care se află deschis contul debitorului. Despre această măsură va fi înștiințat și debitorul.

(12) În măsura în care este necesar, pentru achitarea sumei datorate la data sesizării băncii potrivit alin. (11), sumele existente, precum și cele viitoare provenite din încasările zilnice în conturile în lei și în valută sunt indisponibilizate. Din momentul indisponibilizării, respectiv de la data și ora primirii adresei de înființare a popririi asupra disponibilităților bănești, băncile nu vor proceda la decontarea documentelor de plată primite, respectiv la debitarea conturilor debitorilor, și nu vor accepta alte plăți din conturile acestora până la achitarea integrală a obligațiilor fiscale, cu excepția sumelor necesare plății drepturilor salariale.

(13) Dacă debitorul face plata în termenul prevăzut în somație, organul de executare va înștiința de îndată în scris băncile pentru sistarea totală sau parțială a indisponibilizării conturilor și reținerilor. În caz contrar banca este obligată să procedeze conform dispozițiilor alin. (12).

(14) În situația în care titlurile executorii nu pot fi onorate în aceeași zi, băncile vor urmări executarea acestora din încasările zilnice realizate în contul debitorului.

(15) Dispozițiile alin. (10) se aplică în mod corespunzător.

Norme metodologice:

144.1. Când debitorii dețin titluri de valoare sau alte bunuri mobile necorporale urmăribile, organul de executare poate proceda la aplicarea măsurilor de executare silită prin poprirea veniturilor rezultate din acestea. În acest caz terțul poprit este societatea comercială și/sau autoritatea publică emitentă și/sau intermediară a titlurilor de valoare respective.

144.2. Dacă debitorul are conturi deschise la mai multe bănci sau urmează să încaseze venituri rezultate din titluri de valoare ori alte bunuri mobile necorporale de la terțe persoane juridice pentru realizarea creanței fiscale, în măsura în care este necesar, executarea silită prin poprire se poate întinde concomitent asupra mai multor conturi bancare ori asupra mai multor terți popriți.

144.3. Adresa de înființare a popririi va cuprinde:

- a) denumirea și sediul organului de executare;
- b) numărul și data emiterii;

- c) denumirea și sediul sau numele, prenumele și domiciliul terțului poprit;
- d) temeiul legal al executării silite prin poprire;
- e) datele de identificare a debitorului;
- f) numărul și data titlului executoriu, precum și organul emitent;
- g) natura creanței fiscale;
- h) cuantumul creanței fiscale pentru care s-a înființat poprirea, când acesta este mai mic decât cel evidențiat în titlul executoriu, ca urmare a stingerii parțiale a debitului;
- i) contul în care urmează a se vira suma reținută;
- j) semnătura și ștampila organului de executare.

144.4. Salariile și alte venituri periodice realizate din muncă, pensiile, precum și alte sume ce se plătesc periodic și sunt destinate asigurării mijloacelor de existență ale debitorului sunt urmăribile în condițiile prevăzute de art. 409 din Codul de procedură civilă.

144.5. În cazul în care debitorul își schimbă locul de muncă sau este pensionat, continuarea urmăririi prin poprire are loc potrivit art. 455 din Codul de procedură civilă.

Codul de procedură fiscală:

Art. 145 - Executarea silită a terțului poprit

(1) Dacă terțul poprit înștiințează organul de executare că nu datorează vreo sumă de bani debitorului urmărit sau nu respectă dispozițiile art. 144 alin. (9) - (15), precum și în cazul în care invocă alte neregularități în legătură cu drepturile și obligațiile părților privind înființarea popririi, instanța judecătorească în a cărei rază teritorială se află domiciliul sau sediul terțului poprit, la cererea organului de executare ori a altei părți interesate, pe baza probelor administrate, va pronunța menținerea sau desființarea popririi.

(2) Judecata se face de urgență și cu precădere.

(3) Pe baza hotărârii de menținere a popririi, care constituie titlu executoriu, organul de executare poate începe executarea silită a terțului poprit, în condițiile prezentului cod.

Secțiunea a 3-a

Executarea silită a bunurilor mobile

Art. 146 - Executarea silită a bunurilor mobile

(1) Sunt supuse executării silite orice bunuri mobile ale debitorului, cu excepțiile prevăzute de lege.

(2) În cazul debitorului persoană fizică nu pot fi supuse executării silite, fiind necesare vieții și muncii debitorului, precum și familiei sale:

a) bunurile mobile de orice fel care servesc la continuarea studiilor și la formarea profesională, precum și cele strict necesare exercitării profesiei sau a altei ocupații cu caracter permanent, inclusiv cele necesare desfășurării activității agricole, cum sunt uneltele, semințele, îngrășămintele, furajele și animalele de producție și de lucru;

b) bunurile strict necesare uzului personal sau casnic al debitorului și familiei sale, precum și obiectele de cult religios, dacă nu sunt mai multe de același fel;

c) alimentele necesare debitorului și familiei sale pe timp de două luni, iar dacă debitorul se ocupă exclusiv cu agricultura, alimentele strict necesare până la noua recoltă;

d) combustibilul necesar debitorului și familiei sale pentru încălzit și pentru prepararea hranei, socotit pentru 3 luni de iarnă;

e) obiectele necesare persoanelor cu handicap sau destinate îngrijirii persoanelor bolnave;

f) bunurile declarate neurmăribile prin alte dispoziții legale.

(3) Bunurile debitorului persoană fizică necesare desfășurării activității de comerț nu sunt exceptate de la executare silită.

(4) Executarea silită a bunurilor mobile se face prin sechestrarea și valorificarea acestora, chiar dacă acestea se află la un terț. Sechestrul se instituie printr-un proces-verbal.

(5) Pentru bunurile mobile anterior sechestrate ca măsură asigurătorie nu este necesară o nouă sechestrare.

(6) Executorul fiscal, la începerea executării silite, este obligat să verifice dacă bunurile prevăzute la alin. (5) se găsesc la locul aplicării sechestrului și dacă nu au fost substituite sau degradate, precum și să sechestreze alte bunuri ale debitorului, în cazul în care cele găsite la verificare nu sunt suficiente pentru stingerea creanței.

(7) Bunurile nu vor fi sechestrate dacă prin valorificarea acestora nu s-ar putea acoperi decât cheltuielile executării silite.

(8) Prin sechestrul înființat asupra bunurilor mobile, creditorul fiscal dobândește un drept de gaj care conferă acestuia în raport cu alți creditori aceleași drepturi ca și dreptul de gaj în sensul prevederilor dreptului comun.

(9) De la data întocmirii procesului-verbal de sechestr, bunurile sechestrate sunt indisponibilizate. Cât timp durează executarea silită debitorul nu poate dispune de aceste bunuri decât cu aprobarea dată, potrivit legii, de organul competent. Nerespectarea acestei interdicții atrage răspunderea, potrivit legii, a celui în culpă.

(10) Actele de dispoziție care ar interveni ulterior indisponibilizării prevăzute la alin. (9) sunt lovite de nulitate absolută.

(11) În cazurile în care nu au fost luate măsuri asigurătorii pentru realizarea integrală a creanței fiscale și la începerea executării silite se constată că există pericolul evident de înstrăinare, substituire sau sustragere de la urmărire a bunurilor urmăribile ale debitorului, sechestrarea lor va fi aplicată o dată cu comunicarea somației.

Norme metodologice:

146.1. În cazul bunurilor care au un regim special de circulație, organele de executare vor sesiza de îndată organele competente potrivit dispozițiilor art. 371³ alin. 2 din Codul de procedură civilă.

Codul de procedură fiscală:

Art. 147 - Procesul-verbal de sechestr

(1) Procesul-verbal de sechestr va cuprinde:

a) denumirea organului de executare, indicarea locului, a datei și a orei când s-a făcut sechestrul;

b) numele și prenumele executorului fiscal care aplică sechestrul, numărul legitimației și al delegației;

c) numărul dosarului de executare, data și numărul de înregistrare a somației, precum și titlul executoriu în baza căruia se face executarea silită;

d) temeiul legal în baza căruia se face executarea silită;

e) sumele datorate pentru a căror executare silită se aplică sechestrul, inclusiv cele reprezentând dobânzi și penalități de întârziere, menționându-se și cota acestora, precum și actul normativ în baza căruia a fost stabilită obligația de plată;

f) numele, prenumele și domiciliul debitorului persoană fizică ori, în lipsa acestuia, ale persoanei majore ce locuiește împreună cu debitorul sau denumirea și sediul debitorului, numele, prenumele și domiciliul altor persoane majore care au fost de față la aplicarea sechestrului, precum și alte elemente de identificare a acestor persoane;

g) descrierea bunurilor mobile sechestrate și indicarea valorii estimative a fiecăruia, după aprecierea executorului fiscal, pentru identificarea și individualizarea acestora, menționându-se starea de uzură și eventualele semne particulare ale fiecărui bun, precum și dacă s-au luat măsuri spre neschimbare, cum sunt punerea de sigilii, custodia ori ridicarea de la locul unde se află, sau de administrare ori conservare a acestora, după caz;

h) mențiunea că evaluarea se va face înaintea începerii procedurii de valorificare, în cazul în care executorul fiscal nu a putut evalua bunul deoarece acesta necesită cunoștințe de specialitate;

i) mențiunea făcută de debitor privind existența sau inexistența unui drept de gaj, ipotecă ori privilegiu, după caz, constituit în favoarea unei alte persoane pentru bunurile sechestrate;

j) numele, prenumele și adresa persoanei căreia i s-au lăsat bunurile, precum și locul de depozitare a acestora, după caz;

k) eventualele obiecții făcute de persoanele de față la aplicarea sechestrului;

l) mențiunea că, în cazul în care în termen de 15 zile de la data încheierii procesului-verbal de sechestrul debitorul nu plătește obligațiile fiscale, se va trece la valorificarea bunurilor sechestrate;

m) semnătura executorului fiscal care a aplicat sechestrul și a tuturor persoanelor care au fost de față la sechestrare. Dacă vreuna dintre aceste persoane nu poate sau nu vrea să semneze, executorul fiscal va menționa această împrejurare.

(2) Câte un exemplar al procesului-verbal de sechestrul se predă debitorului sub semnătură sau i se comunică la domiciliul ori sediul acestuia, precum și, atunci când este cazul, custodelui, acesta din urmă semnând cu mențiunea de primire a bunurilor în păstrare.

(3) În vederea valorificării organul de executare este obligat să verifice dacă bunurile sechestrate se găsesc la locul menționat în procesul-verbal de sechestrul, precum și dacă nu au fost substituite sau degradate.

(4) Când bunurile sechestrate găsite cu ocazia verificării nu sunt suficiente pentru realizarea creanței fiscale, organul de executare va face investigațiile necesare pentru identificarea și urmărirea altor bunuri ale debitorului.

(5) Dacă se constată că bunurile nu se găsesc la locul menționat în procesul-verbal de sechestru sau dacă au fost substituite sau degradate, executorul fiscal încheie proces-verbal de constatare. Pentru bunurile găsite cu prilejul investigațiilor efectuate conform alin. (4) se va încheia procesul-verbal de sechestru.

(6) Dacă se sechestrează și bunuri gajate pentru garantarea creanțelor altor creditori, organul de executare le va trimite și acestora câte un exemplar din procesul-verbal de sechestru.

(7) Executorul fiscal care constată că bunurile fac obiectul unui sechestru anterior va consemna aceasta în procesul-verbal, la care va anexa o copie de pe procesele-verbale de sechestru respective. Prin același proces-verbal executorul fiscal va declara sechestrate, când este necesar, și alte bunuri pe care le va identifica.

(8) Bunurile înscrise în procesele-verbale de sechestru încheiate anterior se consideră sechestrate și în cadrul noii executări silite.

(9) În cazul în care executorul fiscal constată că în legătură cu bunurile sechestrate s-au săvârșit fapte care pot constitui infracțiuni va consemna aceasta în procesul-verbal de sechestru și va sesiza de îndată organele de urmărire penală competente.

Art. 148 - Custodele

(1) Bunurile mobile sechestrate vor putea fi lăsate în custodia debitorului, a creditorului sau a altei persoane desemnate de organul de executare sau de executorul fiscal, după caz, ori vor fi ridicate și depozitate de către acesta. Atunci când bunurile sunt lăsate în custodia debitorului sau a altei persoane desemnate conform legii și când se constată că există pericol de substituție ori de degradare, executorul fiscal poate aplica sigiliul asupra bunurilor.

(2) În cazul în care bunurile sechestrate constau în sume de bani în lei sau în valută, titluri de valoare, obiecte din metale prețioase, pietre prețioase, obiecte de artă, colecții de valoare, acestea se ridică și se depun, cel târziu a doua zi lucrătoare, la unitățile specializate.

(3) Cel care primește bunurile în custodie va semna procesul-verbal de sechestru.

(4) În cazul în care custodele este o altă persoană decât debitorul sau creditorul, organul de executare îi va stabili acestuia o remunerație ținând seama de activitatea depusă.

Secțiunea a 4-a

Executarea silită a bunurilor imobile

Art. 149 - Executarea silită a bunurilor imobile

(1) Sunt supuse executării silite bunurile imobile proprietate a debitorului.

(2) Executarea silită imobiliară se întinde de plin drept și asupra bunurilor accesorii bunului imobil, prevăzute de Codul civil. Bunurile accesorii nu pot fi urmărite decât o dată cu imobilul.

(3) În cazul debitorului persoană fizică nu poate fi supus executării silite spațiul minim locuit de debitor și familia sa, stabilit în conformitate cu normele legale în vigoare.

(4) Dispozițiile alin. (3) nu sunt aplicabile în cazurile în care executarea silită se face pentru stingerea creanțelor fiscale rezultate din săvârșirea de infracțiuni.

(5) Executorul fiscal care aplică sechestrul încheie un proces-verbal de sechestru, dispozițiile art. 146 alin. (9) și (10) și ale art. 147 alin. (1) și (2) fiind aplicabile.

(6) Sechestrul aplicat asupra bunurilor imobile în temeiul alin. (5) constituie ipotecă legală.

(7) Dreptul de ipotecă conferă creditorului fiscal în raport cu alți creditori aceleași drepturi ca și dreptul de ipotecă, în sensul prevederilor dreptului comun.

(8) Pentru bunurile imobile sechestrate organul de executare care a instituit sechestrul va solicita de îndată biroului de carte funciară efectuarea înscripției ipotecare, anexând un exemplar al procesului-verbal de sechestrul.

(9) Biroul de carte funciară va comunica organelor de executare, la cererea acestora, în termen de 10 zile, celelalte drepturi reale și sarcini care grevează imobilul urmărit, precum și titularii acestora, care vor fi înștiințați de către organul de executare și chemați la termenele fixate pentru vânzarea bunului imobil și distribuirea prețului.

(10) Creditorii debitorului, alții decât titularii drepturilor menționate la alin. (9), sunt obligați ca, în termen de 30 de zile de la înscrierea procesului-verbal de sechestrul al bunului imobil în evidențele de publicitate imobiliară, să comunice în scris organului de executare titlurile pe care le au pentru bunul imobil respectiv.

Norme metodologice:

149.1. Dispozițiile art. 489, 491, 493 și 496 din Codul de procedură civilă sunt aplicabile în mod corespunzător.

Codul de procedură fiscală:

Art. 150 - Instituirea administratorului-sechestrul

(1) La instituirea sechestrului și în tot cursul executării silite, organul de executare poate numi un administrator-sechestrul, dacă această măsură este necesară pentru administrarea imobilului urmărit, a chiriilor, a arendeii și a altor venituri obținute din administrarea acestuia, inclusiv pentru apărarea în litigii privind imobilul respectiv.

(2) Administrator-sechestrul poate fi numit creditorul, debitorul ori altă persoană fizică sau juridică.

(3) Administrator-sechestrul va consemna veniturile încasate potrivit alin. (1) la unitățile abilitate și va depune recipisa la organul de executare.

(4) Când administrator-sechestrul este numită o altă persoană decât creditorul sau debitorul, organul de executare îi va fixa o remunerație ținând seama de activitatea depusă.

Norme metodologice:

150.1. Ori de câte ori este necesar, administrator-sechestrul este obligat să prezinte organului de executare situația veniturilor și a cheltuielilor făcute cu administrarea bunului imobil sechestrat.

150.2. Atribuțiile administratorului-sechestrul sunt cele stabilite prin art. 501, 502 și 600 din Codul de procedură civilă.

Codul de procedură fiscală:

Art. 151 - Suspendarea executării silite a bunurilor imobile

(1) După primirea procesului-verbal de sechestrul, debitorul poate solicita organului de executare, în termen de 15 zile de la comunicare, să îi aprobe ca plata integrală a creanțelor fiscale să se facă din veniturile bunului imobil urmărit sau din alte venituri ale sale pe timp de cel mult 6 luni.

(2) De la data aprobării cererii debitorului, executarea silită începută asupra bunului imobil se suspendă.

(3) Pentru motive temeinice organul de executare poate relua executarea silită imobiliară înainte de expirarea termenului de 6 luni.

(4) Dacă debitorul persoană juridică căruia i s-a aprobat suspendarea conform prevederilor alin. (2) se sustrage ulterior de la executare silită sau își provoacă insolvabilitatea, se vor aplica în mod corespunzător prevederile art. 27.

Secțiunea a 5-a

Executarea silită a altor bunuri

Art. 152 - Executarea silită a fructelor neculese și a recoltelor prinse de rădăcini

(1) Executarea silită a fructelor neculese și a recoltelor prinse de rădăcini, care sunt ale debitorului, se efectuează în conformitate cu prevederile prezentului cod privind bunurile imobile.

(2) Pentru executarea silită a recoltelor și a fructelor culese sunt aplicabile prevederile prezentului cod privind bunurile mobile.

(3) Organul de executare va hotărî, după caz, valorificarea fructelor neculese sau a recoltelor așa cum sunt prinse de rădăcini sau după ce vor fi culese.

Art. 153 - Executarea silită a unui ansamblu de bunuri

(1) Bunurile mobile și/sau imobile proprietate a debitorului pot fi valorificate în ansamblu dacă organul de executare apreciază că astfel acestea pot fi vândute în condiții mai avantajoase.

(2) Pentru executarea silită a bunurilor prevăzute la alin. (1) organul de executare va proceda la sechestrarea acestora, potrivit prevederilor prezentului cod.

(3) Prevederile secțiunii a 3-a privind executarea silită a bunurilor mobile și ale secțiunii a 4-a privind executarea silită a bunurilor imobile, precum și ale art. 160 privind plata în rate se aplică în mod corespunzător.

Secțiunea a 6-a

Valorificarea bunurilor

Art. 154 - Valorificarea bunurilor sechestrate

(1) În cazul în care creanța fiscală nu este stinsă în termen de 15 zile de la data încheierii procesului-verbal de sechestrul, se va proceda, fără efectuarea altei formalități, la valorificarea bunurilor sechestrate, cu excepția situațiilor în care, potrivit legii, s-a dispus desființarea sechestrului, suspendarea sau amânarea executării silite.

(2) Pentru a realiza executarea silită cu rezultate cât mai avantajoase, ținând seama atât de interesul legitim și imediat al creditorului, cât și de drepturile și obligațiile debitorului urmărit, organul de executare va proceda la valorificarea bunurilor

sechestrare în una dintre modalitățile prevăzute de dispozițiile legale în vigoare și care, față de datele concrete ale cauzei, se dovedește a fi mai eficientă.

(3) În sensul alin. (2) organul de executare competent va proceda la valorificarea bunurilor sechestrate prin:

- a) înțelegerea părților;
- b) vânzare în regim de consignație a bunurilor mobile;
- c) vânzare directă;
- d) vânzare la licitație;
- e) alte modalități admise de lege, inclusiv valorificarea bunurilor prin case de licitații, agenții imobiliare sau societăți de brokeraj, după caz.

(4) Dacă au fost sechestrate bunuri perisabile sau supuse degradării, acestea pot fi vândute în regim de urgență.

(5) Dacă din cauza unei contestații sau a unei învoieli între părți data, locul sau ora vânzării directe sau la licitație a fost schimbată de organul de executare, se vor face alte publicații și anunțuri, potrivit art. 157.

(6) Vânzarea bunurilor sechestrate se face numai către persoane fizice sau juridice care nu au obligații fiscale restante.

(7) În sensul alin. (6), în categoria obligațiilor fiscale restante nu se cuprind obligațiile fiscale pentru care s-au acordat, potrivit legii, reduceri, amânări sau eşalonări la plată.

Norme metodologice:

154.1. Pentru valorificarea produselor accizabile sunt aplicabile dispozițiile art. 137 alin. (2) din Codul de procedură fiscală.

154.2. În cazul vânzării în regim de consignație, organul de executare va preda bunurile mobile sechestrate unității care se ocupă cu vânzarea în regim de consignație. Predarea se face pe baza unui proces-verbal de predare-primire, întocmit în două exemplare, din care fiecare parte ia câte un exemplar.

154.3. Procesul-verbal de predare-primire va cuprinde în mod obligatoriu următoarele date:

- a) numele și prenumele persoanelor între care are loc predarea-primirea bunurilor mobile;
- b) datele de identificare a persoanelor între care are loc predarea-primirea;
- c) denumirea fiecărui bun mobil, cu descrierea caracteristicilor sale;
- d) valoarea fiecărui bun mobil;
- e) data și locul predării-primirii bunurilor mobile;
- f) semnătura executorului fiscal și a reprezentantului unității de vânzare în regim de consignație.

154.4. Dacă în perioada de expunere spre vânzare debitorul achită suma datorată, organul de executare va comunica de îndată unității de vânzare în regim de consignație să înceteze vânzarea bunurilor. Bunurile mobile nevândute vor fi ridicate de către executorul fiscal pe bază de proces-verbal de predare-primire.

Codul de procedură fiscală:

Art. 155 - Valorificarea bunurilor potrivit înțelegerii părților

(1) Valorificarea bunurilor potrivit înțelegerii părților se realizează de debitorul însuși, cu acordul organului de executare, astfel încât să se asigure o recuperare corespunzătoare a creanței fiscale. Debitorul este obligat să prezinte în scris organului de executare propunerile ce i s-au făcut și nivelul de acoperire a creanțelor fiscale, indicând numele și adresa potențialului cumpărător, precum și termenul în care acesta din urmă va achita prețul propus.

(2) Prețul propus de cumpărător și acceptat de organul de executare nu poate fi mai mic decât prețul de evaluare.

(3) Organul de executare, după analiza propunerilor prevăzute la alin. (1), va comunica aprobarea indicând termenul și contul bugetar în care prețul bunului va fi virat de cumpărător.

(4) Indisponibilizarea prevăzută la art. 146 alin. (9) și (10) se ridică după creditarea contului bugetar menționat la alin. (3).

Art. 156 - Valorificarea bunurilor prin vânzare directă

(1) Valorificarea bunurilor prin vânzare directă se poate realiza în următoarele cazuri:

a) pentru bunurile prevăzute la art. 154 alin. (4);

b) înaintea începerii procedurii de valorificare prin licitație, dacă se recuperează integral creanța fiscală;

c) pe parcursul procedurii de valorificare prin licitație sau după finalizarea ei, dacă bunul nu a fost vândut și o persoană oferă cel puțin prețul de evaluare.

(2) Vânzarea directă se realizează prin încheierea unui proces-verbal care constituie titlu de proprietate.

(3) În cazul în care organul de executare înregistrează în condițiile prevăzute la alin.

(1) mai multe cereri, va vinde bunul persoanei care oferă cel mai mare preț față de prețul de evaluare.

Norme metodologice:

156.1. Pentru valorificarea bunurilor prin vânzare directă către cumpărători, organul de executare va face anunțul privind vânzarea, prevederile art. 157 alin. (1), (2), (3) și (4) din Codul de procedură fiscală aplicându-se în mod corespunzător.

156.2. Vânzarea directă a bunurilor se face chiar dacă se prezintă un singur cumpărător.

156.3. La vânzarea directă, organul de executare va întocmi un proces-verbal, care constituie titlu de proprietate și care cuprinde pe lângă elementele prevăzute la art. 42 alin. (2) din Codul de procedură fiscală și următoarele:

a) numărul dosarului de executare silită;

b) titlul executoriu în temeiul căruia se face executarea silită;

c) numele și domiciliul sau, după caz, denumirea și sediul cumpărătorului;

d) codul de identificare fiscală a debitorului și al cumpărătorului;

e) prețul la care s-a vândut bunul și taxa pe valoarea adăugată, dacă este cazul;

f) datele de identificare a bunului;

g) mențiunea că acest document constituie titlu de proprietate și că poate fi înscris în cartea funciară;

h) semnătura cumpărătorului sau a reprezentantului său legal, după caz.

156.4. Cumpărătorul va efectua plata prețului convenit în contul bugetar indicat de organul de executare, în termenul prevăzut de art. 159 alin. (1) din Codul de procedură

fiscală. Un exemplar al procesului-verbal se eliberează cumpărătorului a doua zi după creditarea contului indicat de organul de executare.

Codul de procedură fiscală:

Art. 157 - Vânzarea bunurilor la licitație

(1) Pentru valorificarea bunurilor sechestrate prin vânzare la licitație organul de executare este obligat să efectueze publicitatea vânzării cu cel puțin 10 zile înainte de data fixată pentru desfășurarea licitației.

(2) Publicitatea vânzării se realizează prin afișarea anunțului privind vânzarea la sediul organului de executare, al primăriei în a cărei rază teritorială se află bunurile sechestrate, la sediul și domiciliul debitorului, la locul vânzării, dacă acesta este altul decât cel unde se află bunurile sechestrate, pe imobilul scos la vânzare, în cazul vânzării bunurilor imobile, și prin anunțuri într-un cotidian național de largă circulație, într-un cotidian local, în pagina de Internet sau, după caz, în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, precum și prin alte modalități prevăzute de lege.

(3) Despre data, ora și locul licitației vor fi înștiințați și debitorul, custodele, administratorul-sechestrului, precum și titularii drepturilor reale și ai sarcinilor care grevează bunul urmărit.

(4) Anunțul privind vânzarea cuprinde, pe lângă elementele prevăzute la art. 42 alin.

(2) și următoarele:

- a) numărul dosarului de executare silită;
- b) bunurile care se oferă spre vânzare și descrierea lor sumară;
- c) prețul de evaluare ori prețul de pornire a licitației, în cazul vânzării la licitație, pentru fiecare bun oferit spre vânzare;
- d) indicarea, dacă este cazul, a drepturilor reale și a privilegiilor care grevează bunurile;
- e) data, ora și locul vânzării;
- f) invitația, pentru toți cei care pretind vreun drept asupra bunurilor, să înștiințeze despre aceasta organul de executare înainte de data stabilită pentru vânzare;
- g) invitația către toți cei interesați în cumpărarea bunurilor să se prezinte la termenul de vânzare la locul fixat în acest scop și până la acel termen să prezinte oferte de cumpărare;
- h) mențiunea că ofertanții sunt obligați să depună, în cazul vânzării prin licitație, până la termenul de vânzare, o taxă de participare reprezentând 10% din prețul de pornire a licitației;
- i) mențiunea că toți cei interesați în cumpărarea bunurilor trebuie să prezinte dovada emisă de organele fiscale că nu au obligații fiscale restante;
- j) data afișării publicației de vânzare.

(5) Licitația se ține la locul unde se află bunurile sechestrate sau la locul stabilit de organul de executare, după caz.

(6) Debitorul este obligat să permită ținerea licitației în spațiile pe care le deține, dacă sunt adecvate acestui scop.

(7) Pentru participarea la licitație ofertanții depun, cu cel puțin o zi înainte de data licitației, următoarele documente:

- a) oferta de cumpărare;

- b) dovada plății taxei de participare, potrivit alin. (11);
- c) împuternicirea persoanei care îl reprezintă pe ofertant;
- d) pentru persoanele juridice de naționalitate română, copie de pe certificatul unic de înregistrare eliberat de oficiul registrului comerțului;
- e) pentru persoanele juridice străine, actul de înmatriculare tradus în limba română;
- f) pentru persoanele fizice române, copie de pe actul de identitate;
- g) pentru persoanele fizice străine, copie de pe pașaport;
- h) dovada, emisă de organele fiscale, că nu are obligații fiscale restante față de acestea.

(8) Prețul de pornire a licitației este prețul de evaluare pentru prima licitație, diminuat cu 25% pentru a doua licitație și cu 50% pentru a treia licitație.

(9) Licitația începe de la cel mai mare preț din ofertele de cumpărare scrise, dacă acesta este superior celui prevăzut la alin. (8), iar în caz contrar va începe de la acest din urmă preț.

(10) Adjudecarea se face în favoarea participantului care a oferit cel mai mare preț, dar nu mai puțin decât prețul de pornire. În cazul prezentării unui singur ofertant la licitație, comisia poate să îl declare adjudecatar dacă acesta oferă cel puțin prețul de pornire a licitației.

(11) Taxa de participare reprezintă 10% din prețul de pornire a licitației și se plătește în lei la unitatea teritorială a Trezoreriei Statului. În termen de 5 zile de la data întocmirii procesului-verbal de licitație, organul de executare va dispune în scris restituirea taxei de participare participanților care au depus oferte de cumpărare și nu au fost declarați adjudecatori, iar în cazul adjudecării taxa se reține în contul prețului. Taxa de participare nu se restituie ofertanților care nu s-au prezentat la licitație, celui care a refuzat încheierea procesului-verbal de adjudecare, precum și adjudecatarului care nu a plătit prețul, reținându-se în contul organului de executare pentru acoperirea cheltuielilor de executare silită.

Norme metodologice:

157.1. În ziua ținerii licitației pentru vânzarea bunurilor, executorul fiscal va merge la locul unde se află bunurile, va ridica, dacă este cazul, sigiliul și va primi de la custode ori de la administratorul-sechestrului, după caz, bunurile, verificând starea și numărul acestora conform procesului-verbal de sechestr.

157.2. Ofertele de cumpărare pot fi depuse direct sau transmise prin poștă. Nu se admit oferte telefonice, telegrafice, transmise prin telex sau telefax.

157.3. Persoanele înscrise la licitație se pot prezenta și prin mandatar care trebuie să își justifice calitatea prin procură specială autentică. Debitorul nu va putea licita nici personal, nici prin persoană interpusă.

157.4. În cazul plății taxei de participare la licitație prin decontare bancară sau prin mandat poștal, executorul fiscal va verifica, la data ținerii licitației, creditarea contului curent general al Trezoreriei Statului indicat de organul de executare pentru virarea acesteia.

157.5. În situația în care plata taxei de participare la licitație se efectuează în numerar, dovada plății acesteia o constituie documentul eliberat de unitatea teritorială a Trezoreriei Statului.

Codul de procedură fiscală:

Art. 158 - Comisia de licitație

(1) Vânzarea la licitație a bunurilor sechestrate este organizată de o comisie condusă de un președinte.

(2) Comisia de licitație este constituită din 3 persoane desemnate de organul de conducere al creditorului bugetar.

(3) Comisia de licitație verifică și analizează documentele de participare și afișează la locul licitației, cu cel puțin o oră înaintea începerii acesteia, lista cuprinzând ofertanții care au depus documentația completă de participare.

(4) Ofertanții se identifică după numărul de ordine de pe lista de participare, după care președintele comisiei anunță obiectul licitației, precum și modul de desfășurare a acesteia.

(5) La termenele fixate pentru ținerea licitației executorul fiscal va da citire mai întâi anunțului de vânzare și apoi ofertelor scrise primite până la data prevăzută la art. 157 alin. (7).

(6) Dacă la prima licitație nu s-au prezentat ofertanți sau nu s-a obținut cel puțin prețul de pornire a licitației conform art. 157 alin. (8), organul de executare va fixa un termen în cel mult 30 de zile, în vederea ținerii celei de-a doua licitații.

(7) În cazul în care nu s-a obținut prețul de pornire nici la a doua licitație ori nu s-au prezentat ofertanți, organul de executare va fixa un termen în cel mult 30 de zile, în vederea ținerii celei de-a treia licitații.

(8) La a treia licitație creditorii urmăritori sau intervenienți nu pot să adjudece bunurile oferite spre vânzare la un preț mai mic de 50% din prețul de evaluare.

(9) Pentru fiecare termen de licitație se va face o nouă publicitate a vânzării, conform prevederilor art. 157.

(10) După licitarea fiecărui bun se va întocmi un proces-verbal privind desfășurarea și rezultatul licitației.

(11) În procesul-verbal prevăzut la alin. (10) se vor menționa, pe lângă elementele prevăzute la art. 42 alin. (2), și următoarele: numele și prenumele sau denumirea cumpărătorului, precum și domiciliul fiscal al acestuia; numărul dosarului de executare silită; indicarea bunurilor adjudecate, a prețului la care bunul a fost adjudecat și a taxei pe valoarea adăugată, dacă este cazul; toți cei care au participat la licitație și sumele oferite de fiecare participant, precum și, dacă este cazul, menționarea situațiilor în care vânzarea nu s-a realizat.

Art. 159 - Adjudecarea

(1) După adjudecarea bunului adjudecatarul este obligat să plătească prețul, diminuat cu contravaloarea taxei de participare, în lei, în numerar la o unitate a Trezoreriei Statului sau prin decontare bancară, în cel mult 5 zile de la data adjudecării.

(2) Dacă adjudecatarul nu plătește prețul, procedura vânzării la licitație se va relua în termen de 10 zile de la data adjudecării. În acest caz, adjudecatarul este obligat să plătească cheltuielile prilejuite de noua licitație și, în cazul în care prețul obținut la noua licitație este mai mic, diferența de preț.

(3) Adjudecatarul va putea să achite la următoarea licitație prețul oferit inițial, caz în care va fi obligat numai la plata cheltuielilor cauzate de noua licitație.

(4) Dacă la următoarea licitație bunul nu a fost vândut, fostul adjudecatar este obligat să plătească toate cheltuielile prilejuite de urmărirea acestuia.

(5) Termenul prevăzut la alin. (1) se aplică și în cazul valorificării conform înțelegerii părților sau prin vânzare directă.

Art. 160 - Plata în rate

(1) În cazul vânzării la licitație a bunurilor imobile cumpărătorii pot solicita plata prețului în rate, în cel mult 12 rate lunare, cu un avans de minimum 50% din prețul de adjudecare a bunului imobil și cu plata unei dobânzi stabilite conform prezentului cod. Organul de executare va stabili condițiile și termenele de plată a prețului în rate.

(2) Cumpărătorul nu va putea înstrăina bunul imobil decât după plata prețului în întregime și a dobânzii stabilite.

(3) În cazul neplății avansului prevăzut la alin. (1), dispozițiile art. 159 se aplică în mod corespunzător.

(4) Suma reprezentând dobânda nu stinge creanțele fiscale pentru care s-a început executarea silită și constituie venit al bugetului corespunzător creanței principale.

Art. 161 - Procesul-verbal de adjudecare

(1) În cazul vânzării bunurilor imobile, organul de executare va încheia procesul-verbal de adjudecare, în termen de cel mult 5 zile de la plata în întregime a prețului sau a avansului prevăzut la art. 160 alin. (1), dacă bunul a fost vândut cu plata în rate. Procesul-verbal de adjudecare constituie titlu de proprietate, transferul dreptului de proprietate operând la data încheierii acestuia. Un exemplar al procesului-verbal de adjudecare a bunului imobil va fi trimis, în cazul vânzării cu plata în rate, biroului de carte funciară pentru a înscrie interdicția de înstrăinare și grevare a bunului până la plata integrală a prețului și a dobânzii stabilite pentru imobilul transmis, pe baza căruia se face înscrierea în cartea funciară.

(2) Procesul-verbal de adjudecare întocmit în condițiile alin. (1) va cuprinde, pe lângă elementele prevăzute la art. 42 alin. (2), și următoarele mențiuni:

- a) numărul dosarului de executare silită;
- b) numărul și data procesului-verbal de desfășurare a licitației;
- c) numele și domiciliul sau, după caz, denumirea și sediul cumpărătorului;
- d) codul de identificare fiscală a debitorului și cumpărătorului;
- e) prețul la care s-a adjudecat bunul și taxa pe valoarea adăugată, dacă este cazul;
- f) modalitatea de plată a diferenței de preț în cazul în care vânzarea s-a făcut cu plata în rate;
- g) datele de identificare a bunului;
- h) mențiunea că acest document constituie titlu de proprietate și că poate fi înscris în cartea funciară;
- i) mențiunea că pentru creditor procesul-verbal de adjudecare constituie documentul pe baza căruia se emite titlul executoriu împotriva cumpărătorului care nu plătește diferența de preț, în cazul în care vânzarea s-a făcut cu plata prețului în rate;
- j) semnătura cumpărătorului sau a reprezentantului său legal, după caz.

(3) În cazul în care cumpărătorul căruia i s-a încuviințat plata prețului în rate nu plătește restul de preț în condițiile și la termenele stabilite, el va putea fi executat silit pentru plata sumei datorate în temeiul titlului executoriu emis de organul de executare competent pe baza procesului-verbal de adjudecare.

(4) În cazul vânzării bunurilor mobile, după plata prețului, executorul fiscal întocmește în termen de 5 zile un proces-verbal de adjudecare care constituie titlu de proprietate.

(5) Procesul-verbal de adjudecare întocmit în condițiile alin. (4) va cuprinde, pe lângă elementele prevăzute la art. 42 alin. (2), și elementele prevăzute la alin. (2) din prezentul articol, cu excepția lit. f), h) și i), precum și mențiunea că acest document constituie titlu de proprietate. Câte un exemplar al procesului-verbal de adjudecare se va transmite organului de executare coordonator și cumpărătorului.

Art. 162 - Reluarea procedurii de valorificare

(1) Dacă bunurile supuse executării silită nu au putut fi valorificate prin modalitățile prevăzute la art. 154, acestea vor fi restituite debitorului cu menținerea măsurii de indisponibilizare, până la împlinirea termenului de prescripție. În cadrul acestui termen organul de executare poate relua oricând procedura de valorificare și va putea, după caz, să ia măsura numirii, menținerii ori schimbării administratorului-sechestru ori custodelui.

(2) În cazul în care debitorii cărora urma să li se restituie bunuri potrivit alin. (1) nu se mai află la domiciliul fiscal declarat și, în urma demersurilor întreprinse, nu au putut fi identificați, organul fiscal va proceda la înștiințarea acestora, cu procedura prevăzută pentru comunicarea prin publicitate potrivit art. 43 alin. (3), că bunul în cauză este păstrat la dispoziția proprietarului până la împlinirea termenului de prescripție, după care va fi valorificat potrivit dispozițiilor legale privind valorificarea bunurilor intrate în proprietatea privată a statului, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Cele arătate la alin. (2) vor fi consemnate într-un proces-verbal întocmit de organul fiscal.

(4) În cazul bunurilor imobile, în baza procesului-verbal prevăzut la alin. (3) în condițiile legii se va sesiza instanța judecătorească competentă cu acțiune în constatarea dreptului de proprietate privată a statului asupra bunului respectiv.

Art. 163 - Darea în plată

(1) În tot cursul executării silită asupra bunurilor imobile ale debitorului persoană juridică, inclusiv în perioada în care poate avea loc reluarea procedurii de valorificare în condițiile art. 162 alin. (1), creanțele fiscale administrate de Ministerul Finanțelor Publice și cele ale bugetelor locale pot fi stinse, la cererea debitorului, cu acordul creditorului fiscal, prin trecerea în proprietatea publică a statului sau, după caz, a unității administrativ-teritoriale a bunurilor imobile supuse executării silită.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și în cazul în care executarea silită este suspendată ca urmare a aprobării unei înlesniri la plata obligațiilor fiscale, potrivit art. 121.

(3) În scopul prevăzut la alin. (1) organul abilitat să efectueze procedura de executare silită, potrivit legii, va transmite cererea, împreună cu un exemplar al dosarului de executare silită și propunerile sale, comisiei numite prin ordin al ministrului finanțelor publice sau, după caz, de către unitatea administrativ-teritorială, care va decide asupra modului de soluționare a acesteia și va dispune organului abilitat să efectueze procedura de executare silită, încheierea procesului-verbal de trecere în proprietatea publică a bunului imobil și stingerea creanțelor fiscale administrate de Ministerul Finanțelor Publice sau a celor locale pentru care s-a început executarea silită.

(4) Comisia prevăzută la alin. (3) va decide stingerea creanțelor fiscale prin trecerea în proprietatea publică a unor bunuri imobile supuse executării silite, numai în condițiile existenței unor solicitări de preluare în administrare, potrivit legii, a acestor bunuri.

(5) De la data depunerii cererii de către debitor până la data întocmirii procesului-verbal de trecere în proprietatea publică, bunul imobil rămâne indisponibilizat.

(6) Procesul-verbal de trecere în proprietatea publică a bunului imobil constituie titlu de proprietate. Operațiunea de transfer al dreptului de proprietate, ca efect al dării în plată, este scutită de taxa pe valoarea adăugată.

(7) Bunurile imobile trecute în proprietatea publică conform alin. (1) pot fi date în administrare în condițiile legii.

(8) În cazul în care bunurile imobile trecute în proprietatea publică conform prezentului cod au fost revendicate și restituite, potrivit legii, terțelor persoane, debitorul persoană juridică va fi obligat la plata sumelor stinse prin această modalitate.

Norme metodologice:

163.1. Cererea debitorului va fi depusă în scris la organul de executare competent și va cuprinde în mod obligatoriu date referitoare la:

- a) denumirea și sediul debitorului;
- b) codul de identificare fiscală, precum și alte date de identificare a debitorului;
- c) structura capitalului social, a asociațiilor ori a acționariatului, după caz;
- d) volumul și natura creanțelor fiscale;
- e) bunurile imobile supuse executării silite, pentru care se solicită trecerea în proprietatea publică a statului, denumirea, datele de identificare a acestora, precum și o scurtă descriere;
- f) mențiunea cu privire la actele doveditoare ale dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile respective;
- g) titlul executoriu în temeiul căruia este urmărit prin executare silită bunul imobil în cauză;
- h) mențiunea debitorului că bunurile imobile nu sunt grevate de drepturi reale și de alte sarcini și că nu fac obiectul unor cereri privind retrocedarea proprietății, cu precizarea documentelor doveditoare;
- i) valoarea de inventar a bunurilor imobile supuse executării silite, evidențiată în contabilitate, reevaluată în conformitate cu reglementările legale în vigoare;
- j) acordul expres al debitorului privind prețul de evaluare a bunurilor imobile supuse executării silite, stabilit potrivit art. 142 din Codul de procedură fiscală;
- k) acceptul debitorului cu privire la compensarea diferenței, potrivit legii, în cazul în care valoarea bunului imobil este mai mare decât creanța fiscală pentru care s-a pornit executarea silită;
- l) semnătura reprezentantului legal al debitorului persoană juridică, precum și ștampila acestuia.

163.2. La cerere se anexează:

- a) copii legalizate de pe actele care atestă dreptul de proprietate al debitorului asupra bunurilor imobile pentru care acesta solicită trecerea în proprietatea publică a statului;
- b) extras de carte funciară, în original, emis la data depunerii cererii, din care să rezulte că bunul imobil nu este grevat de sarcini;

c) declarație pe propria răspundere din care să rezulte că bunurile imobile nu fac obiectul unor cereri privind retrocedarea proprietății sau al altor litigii;

d) copii de pe fișa mijlocului fix;

e) alte acte necesare, potrivit legii, în susținerea cererii.

163.3. Părțile stabilesc de comun acord valoarea la care se va realiza darea în plată, întocmindu-se în acest sens un înscris. La stabilirea acestei valori se poate avea în vedere valoarea de inventar a bunului imobil, precum și prețul de piață al acestuia. Prevederile art. 53 din Codul de procedură fiscală sunt aplicabile.

163.4. La data întocmirii procesului-verbal pentru trecerea în proprietatea publică a statului a bunului imobil supus executării silită, organul de executare va actualiza nivelul dobânzii aferente creanțelor fiscale înscrise în titlul executoriu sau în titlurile executării în baza cărora s-a început executarea silită, precum și nivelul cheltuielilor de executare până la această dată, cu aplicarea art. 371² alin. 3 din Codul de procedură civilă.

Codul de procedură fiscală:

Cap. IX

Cheltuieli

Art. 164 - Cheltuieli de executare silită

(1) Cheltuielile ocazionate cu efectuarea procedurii de executare silită sunt în sarcina debitorului.

(2) Suma cheltuielilor cu executarea silită se stabilește de organul de executare, prin proces-verbal, care constituie titlu executoriu potrivit prezentului cod, care are la bază documente privind cheltuielile efectuate.

(3) Cheltuielile de executare silită a creanțelor fiscale se avansează de organele de executare, din bugetul acestora.

(4) Cheltuielile de executare silită care nu au la bază documente care să ateste că au fost efectuate în scopul executării silită nu sunt în sarcina debitorului urmărit.

(5) Sumele recuperate în contul cheltuielilor de executare silită se fac venit la bugetul din care au fost avansate, cu excepția sumelor reprezentând cheltuieli de executare silită a creanțelor fiscale administrate de Ministerul Finanțelor Publice, care se fac venit la bugetul de stat, dacă legea nu prevede altfel.

Norme metodologice:

164.1. Cheltuielile de executare silită a creanțelor fiscale reprezintă totalitatea cheltuielilor necesare efectuării procedurii de executare silită, reprezentând plăți ale unor servicii, cum ar fi:

a) sumele reprezentând cheltuieli pentru comunicarea somației și a celorlalte acte procedurale;

b) sumele reprezentând cheltuieli de evaluare a bunurilor supuse executării;

c) sumele reprezentând alte cheltuieli privind sechestrarea, ridicarea, manipularea, transportul, depozitarea, conservarea, precum și culegerea fructelor etc., după caz;

d) sumele reprezentând cheltuieli efectuate pentru administrarea bunurilor imobile;

e) remunerația custodelui sau a administratorului-sechestrului;

- f) sumele reprezentând cheltuieli efectuate cu organizarea licitației;
- g) alte cheltuieli necesare îndeplinirii procedurii de executare silită a creanțelor fiscale.

Codul de procedură fiscală:

Cap. X

Eliberarea și distribuirea sumelor realizate prin executare silită

Art. 165 - Sumele realizate din executare silită

(1) Suma realizată în cursul procedurii de executare silită reprezintă totalitatea sumelor încasate după comunicarea somației prin orice modalitate prevăzută de prezentul cod.

(2) Creanțele fiscale înscrise în titlul executoriu se sting cu sumele realizate conform alin. (1), în ordinea vechimii, mai întâi creanța principală și apoi accesoriile acesteia.

(3) Dacă suma ce reprezintă atât creanța fiscală, cât și cheltuielile de executare este mai mică decât suma realizată prin executare silită, cu diferența se va proceda la compensare, potrivit art. 111, sau se restituie, la cerere, debitorului, după caz.

(4) Despre sumele de restituit debitorul va fi înștiințat de îndată.

Norme metodologice:

165.1. Potrivit titlului VI din Codul fiscal, taxa pe valoarea adăugată aferentă bunurilor valorificate se stabilește și se achită în condițiile prevăzute de Codul fiscal cu privire la taxa pe valoarea adăugată.

Codul de procedură fiscală:

Art. 166 - Ordinea de distribuire

(1) În cazul în care executarea silită a fost pornită de mai mulți creditori sau când până la eliberarea ori distribuirea sumei rezultate din executare au depus și alți creditori titlurile lor, organele prevăzute la art. 132 vor proceda la distribuirea sumei potrivit următoarei ordini de preferință, dacă legea nu prevede altfel:

a) creanțele reprezentând cheltuielile de orice fel, făcute cu urmărirea și conservarea bunurilor al căror preț se distribuie;

b) creanțele reprezentând salarii și alte datorii asimilate acestora, pensiile, sumele cuvenite șomerilor, potrivit legii, ajutoarele pentru întreținerea și îngrijirea copiilor, pentru maternitate, pentru incapacitate temporară de muncă, pentru prevenirea îmbolnăvirilor, refacerea sau întărirea sănătății, ajutoarele de deces, acordate în cadrul asigurărilor sociale de stat, precum și creanțele reprezentând obligația de reparare a pagubelor cauzate prin moarte, vătămarea integrității corporale sau a sănătății;

c) creanțele rezultând din obligații de întreținere, alocații pentru copii sau de plată a altor sume periodice destinate asigurării mijloacelor de existență;

d) creanțele fiscale provenite din impozite, taxe, contribuții și din alte sume stabilite potrivit legii, datorate bugetului de stat, bugetului trezoreriei statului, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetelor locale și bugetelor fondurilor speciale;

e) creanțele rezultând din împrumuturi acordate de stat;

f) creanțele reprezentând despăgubiri pentru repararea pagubelor pricinuite proprietății publice prin fapte ilicite;

g) creanțele rezultând din împrumuturi bancare, din livrări de produse, prestări de servicii sau executări de lucrări, precum și din chirii sau arenze;

h) creanțele reprezentând amenzi convenite bugetului de stat sau bugetelor locale;

i) alte creanțe.

(2) Pentru plata creanțelor care au aceeași ordine de preferință, dacă legea nu prevede altfel, suma realizată din executare se repartizează între creditori proporțional cu creanța fiecăruia.

Art. 167 - Reguli privind eliberarea și distribuirea

(1) Creditorii fiscali care au un privilegiu prin efectul legii și care îndeplinesc condiția de publicitate sau posesie a bunului mobil au prioritate, în condițiile prevăzute la art. 137 alin. (7), la distribuirea sumei rezultate din vânzarea față de alți creditori care au garanții reale asupra bunului respectiv.

(2) Accesorii creanței principale prevăzute în titlul executoriu vor urma ordinea de preferință a creanței principale.

(3) În cazul vânzării bunurilor grevate printr-un drept de gaj, ipotecă sau alte drepturi reale, despre care a luat cunoștință în condițiile art. 147 alin. (6) și ale art. 149 alin. (9), organul de executare este obligat să îi înștiințeze din oficiu pe creditorii în favoarea cărora au fost conservate aceste sarcini, pentru a participa la distribuirea prețului.

(4) Creditorii care nu au participat la executarea silită pot depune titlurile lor în vederea participării la distribuirea sumelor realizate prin executare silită, numai până la data întocmirii de către organele de executare a procesului-verbal privind eliberarea sau distribuirea acestor sume.

(5) Eliberarea sau distribuirea sumei rezultate din executarea silită se va face numai după trecerea unui termen de 15 zile de la data depunerii sumei, când organul de executare va proceda, după caz, la eliberarea sau distribuirea sumei, cu înștiințarea părților și a creditorilor care și-au depus titlurile.

(6) Eliberarea sau distribuirea sumei rezultate din executarea silită se va consemna de executorul fiscal de îndată într-un proces-verbal, care se va semna de toți cei îndreptățiți.

(7) Cel nemulțumit de modul în care se face eliberarea sau distribuirea sumei rezultate din executarea silită poate cere executorului fiscal să consemneze în procesul-verbal obiecțiile sale.

(8) După întocmirea procesului-verbal prevăzut la alin. (6) nici un creditor nu mai este în drept să ceară să participe la distribuirea sumelor rezultate din executarea silită.

Norme metodologice:

167.1. Când s-a aprobat plata în rate a prețului bunului imobil valorificat, eliberarea sau distribuirea sumelor se va face pentru fiecare plată efectuată.

Codul de procedură fiscală:

Cap. XI

Contestația la executare silită

Art. 168 - Contestația la executare silită

(1) Persoanele interesate pot face contestație împotriva oricărui act de executare efectuat cu încălcarea prevederilor prezentului cod de către organele de executare, precum și în cazul în care aceste organe refuză să îndeplinească un act de executare în condițiile legii.

(2) Contestația poate fi făcută și împotriva titlului executoriu în temeiul căruia a fost pornită executarea, în cazul în care acest titlu nu este o hotărâre dată de o instanță judecătorească sau de alt organ jurisdicțional și dacă pentru contestarea lui nu există o altă procedură prevăzută de lege.

(3) Contestația se introduce la instanța judecătorească competentă și se judecă în procedură de urgență.

Art. 169 - Termen de contestare

(1) Contestația se poate face în termen de 15 zile, sub sancțiunea decăderii, de la data când:

a) contestatorul a luat cunoștință de executarea ori de actul de executare pe care le contestă, din comunicarea somației sau din altă înștiințare primită ori, în lipsa acestora, cu ocazia efectuării executării silită sau în alt mod;

b) contestatorul a luat cunoștință, potrivit lit. a), de refuzul organului de executare de a îndeplini un act de executare;

c) cel interesat a luat cunoștință, potrivit lit. a), de eliberarea sau distribuirea sumelor pe care le contestă.

(2) Contestația prin care o terță persoană pretinde că are un drept de proprietate sau un alt drept real asupra bunului urmărit poate fi introdusă cel mai târziu în termen de 15 zile după efectuarea executării.

(3) Neintroducerea contestației în termenul prevăzut la alin. (2) nu îl împiedică pe cel de-al treilea să își realizeze dreptul pe calea unei cereri separate, potrivit dreptului comun.

Art. 170 - Judecarea contestației

(1) La judecarea contestației instanța va cita și organul de executare în a cărui rază teritorială se găsesc bunurile urmărite ori, în cazul executării prin poprire, își are sediul sau domiciliul terțul poprit.

(2) La cererea părții interesate instanța poate decide, în cadrul contestației la executare, asupra împărțirii bunurilor pe care debitorul le deține în proprietate comună cu alte persoane.

(3) Dacă admite contestația la executare, instanța, după caz, poate dispune anularea actului de executare contestat sau îndreptarea acestuia, anularea ori încetarea executării înseși, anularea sau lămurirea titlului executoriu ori efectuarea actului de executare a cărui îndeplinire a fost refuzată.

(4) În cazul anulării actului de executare contestat sau al încetării executării înseși și al anulării titlului executoriu, instanța poate dispune prin aceeași hotărâre să i se restituie celui îndreptățit suma ce i se cuvine din valorificarea bunurilor sau din reținerile prin poprire.

(5) În cazul respingerii contestației contestatorul poate fi obligat, la cererea organului de executare, la despăgubiri pentru pagubele cauzate prin întârzierea executării, iar

când contestația a fost exercitată cu rea-credință, el va fi obligat și la plata unei amenzi de la 500.000 lei la 10.000.000 lei.

Cap. XII

Stingerea creanțelor fiscale prin alte modalități

Art. 171 - Insolvabilitatea

(1) Creanțele fiscale urmărite de organele de executare pot fi scăzute din evidența acestora în cazul în care debitorul respectiv se găsește în stare de insolvabilitate.

(2) Procedura de insolvabilitate este aplicabilă în următoarele situații:

- a) când debitorul nu are venituri sau bunuri urmăribile;
- b) când după încetarea executării silită pornite împotriva debitorului rămân debite neachitate;
- c) când debitorul a dispărut sau a decedat fără să lase avere;
- d) când debitorul nu este găsit la ultimul domiciliu fiscal cunoscut și la acestea ori în alte locuri, unde există indicii că a avut avere, nu se găsesc venituri sau bunuri urmăribile;
- e) când, potrivit legii, debitorul persoană juridică își încetează existența și au rămas neachitate obligații fiscale.

(3) Pentru creanțele fiscale ale debitorilor declarați în stare de insolvabilitate, conducătorul organului de executare dispune scoaterea creanței din evidența curentă și trecerea ei într-o evidență separată.

(4) În cazurile în care se constată că debitorii au dobândit venituri sau bunuri urmăribile după declararea stării de insolvabilitate, organele de executare vor lua măsurile necesare de redebitare a sumelor și de executare silită.

Norme metodologice:

171.1. Pentru creanțele fiscale pentru care s-a declarat starea de insolvabilitate a debitorului, organele de executare sunt obligate să urmărească situația debitorilor pe toată perioada, până la împlinirea termenului de prescripție a dreptului de a cere executarea silită, inclusiv pe perioada în care cursul acesteia este suspendat sau întrerupt. Verificarea situației debitorului se va face cel puțin o dată pe an, repetându-se, când este necesar, investigațiile prevăzute de lege.

Codul de procedură fiscală:

Art. 172 - Deschiderea procedurii de reorganizare judiciară sau faliment

(1) Organul de executare este obligat ca pentru creanțele fiscale datorate de comercianți, societăți comerciale, cooperative de consum ori cooperative meșteșugărești sau persoane fizice să ceară instanțelor judecătorești competente începerea procedurii reorganizării judiciare sau a falimentului, în condițiile legii.

(2) Cererile organelor fiscale privind începerea procedurii reorganizării judiciare și a falimentului se vor înainta instanțelor judecătorești și sunt scutite de consemnarea vreunei cauțiuni.

Art. 173 - Anularea creanțelor fiscale

(1) În cazuri excepționale, pentru motive temeinice, Guvernul, respectiv autoritățile deliberative la nivel local, prin hotărâre, pot aproba anularea unor creanțe fiscale.

(2) În situațiile în care cheltuielile de executare, exclusiv cele privind comunicarea prin poștă, sunt mai mari decât creanțele fiscale supuse executării silite, conducătorul organului de executare poate aproba anularea debitelor respective. Cheltuielile generate de comunicarea somației prin poștă sunt suportate de organul fiscal.

(3) Creanțele fiscale restante aflate în sold la data de 31 decembrie a anului, mai mici de 100.000 lei, se anulează. Anual, prin hotărâre a Guvernului se stabilește plafonul creanțelor fiscale care pot fi anulate.

(4) În cazul creanțelor fiscale datorate bugetelor locale, suma prevăzută la alin. (3) reprezintă limita maximă până la care, prin hotărâre, autoritățile deliberative pot stabili plafonul creanțelor fiscale care pot fi anulate.

Titlul IX

Soluționarea contestațiilor formulate împotriva actelor administrative fiscale

Cap. I

Dreptul la contestație

Art. 174 - Posibilitatea de contestare

(1) Împotriva titlului de creanță, precum și împotriva altor acte administrative fiscale se poate formula contestație potrivit legii. Contestația este o cale administrativă de atac și nu înlătură dreptul la acțiune al celui care se consideră lezat în drepturile sale printr-un act administrativ fiscal sau prin lipsa acestuia, în condițiile legii.

(2) Este îndreptățit la contestație numai cel care consideră că a fost lezat în drepturile sale printr-un act administrativ fiscal sau prin lipsa acestuia.

(3) Baza de impunere și impozitul, taxa sau contribuția stabilite prin decizie de impunere se contestă numai împreună.

(4) Pot fi contestate în condițiile alin. (3) și deciziile de impunere prin care nu sunt stabilite impozite, taxe, contribuții sau alte sume datorate bugetului general consolidat.

(5) În cazul deciziilor referitoare la baza de impunere, reglementate potrivit art. 86 alin. (1), contestația se poate depune de orice persoană care participă la realizarea venitului.

(6) Bazele de impunere constatate separat într-o decizie referitoare la baza de impunere pot fi atacate numai prin contestarea acestei decizii.

Art. 175 - Forma și conținutul contestației

(1) Contestația se formulează în scris și va cuprinde:

a) datele de identificare a contestatorului;

b) obiectul contestației;

c) motivele de fapt și de drept;

d) dovezile pe care se întemeiază;

e) semnătura contestatorului sau a împuternicitului acestuia, precum și ștampila în cazul persoanelor juridice. Dovada calității de împuternicit al contestatorului, persoană fizică sau juridică, se face potrivit legii.

(2) Obiectul contestației îl constituie numai sumele și măsurile stabilite și înscrise de organul fiscal în titlul de creanță sau în actul administrativ fiscal atacat, cu excepția contestației împotriva refuzului nejustificat de emitere a actului administrativ fiscal.

(3) Contestația se depune la organul fiscal, respectiv vamal, al cărui act administrativ este atacat și nu este supusă taxelor de timbru.

Norme metodologice:

175.1. În contestațiile care au ca obiect sume se va specifica cuantumul sumei totale contestate, individualizată pe categorii de impozite, taxe, datorie vamală, contribuții, precum și accesorii ale acestora. În situația în care se constată nerespectarea acestei obligații, organele fiscale de soluționare competente vor pune în vedere contestatorului, printr-o adresă, să precizeze, în termen de 5 zile de la comunicarea acesteia, cuantumul sumei contestate, individualizată.

175.2. În situația în care contestația este formulată printr-un împuternicit al contestatorului, organele de soluționare competente vor verifica împuternicirea, care trebuie să poarte semnătura și ștampila persoanei juridice contestatoare, după caz.

Codul de procedură fiscală:

Art. 176 - Termenul de depunere a contestației

(1) Contestația se va depune în termen de 30 de zile de la data comunicării actului administrativ fiscal, sub sancțiunea decăderii.

(2) În cazul în care competența de soluționare nu aparține organului emitent al actului administrativ fiscal atacat, contestația va fi înaintată de către acesta, în termen de 5 zile de la înregistrare, organului de soluționare competent.

(3) În cazul în care contestația este depusă la un organ fiscal necompetent, aceasta va fi înaintată, în termen de 5 zile de la data primirii, organului fiscal emitent al actului administrativ atacat.

(4) Dacă actul administrativ fiscal nu conține elementele prevăzute la art. 42 alin. (2) lit. i), contestația poate fi depusă, în termen de 3 luni de la data comunicării actului administrativ fiscal, organului de soluționare competent.

Art. 177 - Retragera contestației

(1) Contestația poate fi retrasă de contestator până la soluționarea acesteia. Organul de soluționare competent va comunica contestatorului decizia prin care se ia act de renunțarea la contestație.

(2) Prin retragerea contestației nu se pierde dreptul de a se înainta o nouă contestație în interiorul termenului general de depunere a acesteia.

Cap. II

Competența de soluționare a contestațiilor. Decizia de soluționare

Art. 178 - Organul competent

(1) Contestațiile formulate împotriva deciziilor de impunere, a actelor administrative fiscale asimilate deciziilor de impunere, precum și a titlurilor de creanță privind datoria vamală se soluționează după cum urmează:

a) contestațiile care au ca obiect impozite, taxe, contribuții, datorie vamală, precum și accesorii ale acestora, al căror quantum este sub 5 miliarde lei, se soluționează de către organele competente constituite la nivelul direcțiilor generale unde contestatorii au domiciliul fiscal sau, după caz, de către organul fiscal stabilit la art. 33 alin. (3);

b) contestațiile formulate de marii contribuabili, care au ca obiect impozite, taxe, contribuții, datorie vamală, precum și accesorii ale acestora, al căror quantum este sub 5 miliarde lei, se soluționează de către organele competente constituite în cadrul respectivelor direcții generale de administrare a marilor contribuabili;

c) contestațiile care au ca obiect impozite, taxe, contribuții, datorie vamală, accesoriile acestora, al căror quantum este de 5 miliarde lei sau mai mare, precum și cele formulate împotriva actelor emise de organe centrale se soluționează de către organe competente de soluționare constituite la nivel central.

(2) Contestațiile formulate împotriva altor acte administrative fiscale se soluționează de către organele fiscale emitente.

(3) Contestațiile formulate de cei care se consideră lezați de refuzul nejustificat de emitere a actului administrativ fiscal se soluționează de către organul ierarhic superior organului fiscal competent să emită acel act.

(4) Contestațiile formulate împotriva actelor administrative fiscale emise de autoritățile administrației publice locale se soluționează de către acestea.

(5) Quantumul sumelor prevăzute la alin. (1) se actualizează prin hotărâre a Guvernului.

Norme metodologice:

178.1. Prin *organe de soluționare competente constituite la nivelul direcțiilor generale unde contestatorii au domiciliul fiscal* se înțelege serviciile/birourile de soluționare a contestațiilor din cadrul direcțiilor generale ale finanțelor publice județene, respectiv a municipiului București, sau, după caz, Direcția generală de administrare a marilor contribuabili, pentru marii contribuabili care sunt administrați de aceasta.

178.2. Prin *organe de soluționare competente constituite la nivel central* se înțelege Direcția generală de soluționare a contestațiilor din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Codul de procedură fiscală:

Art. 179 - Decizia sau dispoziția de soluționare

(1) În soluționarea contestației, organul competent se pronunță prin decizie sau dispoziție, după caz.

(2) Decizia sau dispoziția emisă în soluționarea contestației este definitivă în sistemul căilor administrative de atac.

Norme metodologice:

179.1. În soluționarea contestației organele de soluționare competente ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală se pronunță prin decizie, iar cele ale autorităților administrației publice locale se pronunță prin dispoziție.

Codul de procedură fiscală:

Art. 180 - Forma și conținutul deciziei de soluționare a contestației

(1) Decizia de soluționare a contestației se emite în formă scrisă și va cuprinde: preambulul, considerentele și dispozitivul.

(2) Preambulul cuprinde: denumirea organului investit cu soluționarea, numele sau denumirea contestatorului, domiciliul fiscal al acestuia, numărul de înregistrare a contestației la organul de soluționare competent, obiectul cauzei, precum și sinteza susținerilor părților atunci când organul competent de soluționare a contestației nu este organul emitent al actului atacat.

(3) Considerentele cuprind motivele de fapt și de drept care au format convingerea organului de soluționare competent în emiterea deciziei.

(4) Dispozitivul cuprinde soluția pronunțată, calea de atac, termenul în care aceasta poate fi exercitată și instanța competentă.

(5) Decizia se semnează de către conducătorul direcției generale, directorul general al organului competent constituit la nivel central, conducătorul organului fiscal emitent al actului administrativ atacat sau de înlocuitorii acestora, după caz.

Cap. III

Dispoziții procedurale

Art. 181 - Introducerea altor persoane în procedura de soluționare

(1) Organul de soluționare competent poate introduce, din oficiu sau la cerere, în soluționarea contestației, după caz, alte persoane ale căror interese juridice de natură fiscală sunt afectate în urma emiterii deciziei de soluționare a contestației. Înainte de introducerea altor persoane, contestatorul va fi ascultat conform art. 9.

(2) Persoanele care participă la realizarea venitului în sensul art. 174 alin. (5) și nu au înaintat contestație vor fi introduse din oficiu.

(3) Persoanei introduse în procedura de contestație i se vor comunica toate cererile și declarațiile celorlalte părți. Această persoană are drepturile și obligațiile părților rezultate din raportul de drept fiscal ce formează obiectul contestației și are dreptul să înainteze propriile sale cereri.

(4) Dispozițiile Codului de procedură civilă referitoare la intervenția forțată și voluntară sunt aplicabile.

Art. 182 - Soluționarea contestației

(1) În soluționarea contestației organul competent va verifica motivele de fapt și de drept care au stat la baza emiterii actului administrativ fiscal. Analiza contestației se face în raport de susținerile părților, de dispozițiile legale invocate de acestea și de documentele existente la dosarul cauzei. Soluționarea contestației se face în limitele sesizării.

(2) Organul de soluționare competent pentru lămurirea cauzei poate solicita punctul de vedere al direcțiilor de specialitate din minister sau al altor instituții și autorități.

(3) Prin soluționarea contestației nu se poate crea o situație mai grea contestatorului în propria cale de atac.

(4) Contestatorul, intervenienții sau împuterniciții acestora pot să depună probe noi în susținerea cauzei. În această situație, organului fiscal emitent al actului administrativ fiscal atacat sau organului care a efectuat activitatea de control, după caz, i se va oferi posibilitatea să se pronunțe asupra acestora.

(5) Organul de soluționare competent se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură și asupra celor de fond, iar când se constată că acestea sunt întemeiate, nu se va mai proceda la analiza pe fond a cauzei.

Norme metodologice:

182.1. În temeiul art. 182 alin. (4) din Codul de procedură fiscală, contestatorul, intervenienții și/sau împuterniciții acestora, în fața organelor de soluționare a contestațiilor, se pot folosi de orice probe noi relevante, chiar dacă acestea anterior nu au fost cercetate de organele de inspecție fiscală.

Codul de procedură fiscală:

Art. 183 - Suspendarea procedurii de soluționare a contestației pe cale administrativă

(1) Organul de soluționare competent poate suspenda, prin decizie motivată, soluționarea cauzei atunci când:

a) organul care a efectuat activitatea de control a sesizat organele în drept cu privire la existența indiciilor săvârșirii unei infracțiuni a cărei constatare ar avea o înrâurire hotărâtoare asupra soluției ce urmează să fie dată în procedură administrativă;

b) soluționarea cauzei depinde, în tot sau în parte, de existența sau inexistența unui drept care face obiectul unei alte judecăți.

(2) Organul de soluționare competent poate suspenda procedura, la cerere, dacă sunt motive întemeiate. La aprobarea suspendării, organul de soluționare competent va stabili și termenul până la care se suspendă procedura. Suspendarea poate fi solicitată o singură dată.

(3) Procedura administrativă este reluată la încetarea motivului care a determinat suspendarea sau, după caz, la expirarea termenului stabilit de organul de soluționare competent potrivit alin. (2), indiferent dacă motivul care a determinat suspendarea a încetat sau nu.

Art. 184 - Suspendarea executării actului administrativ fiscal

(1) Introducerea contestației pe calea administrativă de atac nu suspendă executarea actului administrativ fiscal.

(2) Organul de soluționare a contestației poate suspenda executarea actului administrativ atacat până la soluționarea contestației, la cererea temeinic justificată a contestatorului.

(3) Dacă se suspendă executarea unei decizii referitoare la baza de impunere, atunci se va suspenda și executarea deciziei de impunere ulterioare.

(4) Organele de soluționare pot dispune instituirea măsurilor asigurătorii de către organul fiscal competent în condițiile prezentului cod.

Cap. IV

Soluții asupra contestației

Art. 185 - Soluții asupra contestației

(1) Prin decizie contestația va putea fi admisă, în totalitate sau în parte, ori respinsă.

(2) În cazul admiterii contestației se decide, după caz, anularea totală sau parțială a actului atacat.

(3) Prin decizie se poate desființa total sau parțial actul administrativ atacat, situație în care urmează să se încheie un nou act administrativ fiscal care va avea în vedere strict considerentele deciziei de soluționare.

(4) Prin decizie se poate suspenda soluționarea cauzei, în condițiile prevăzute de art. 183.

Art. 186 - Respingerea contestației pentru neîndeplinirea condițiilor procedurale

(1) Dacă organul de soluționare competent constată neîndeplinirea unei condiții procedurale, contestația va fi respinsă fără a se proceda la analiza pe fond a cauzei.

(2) Contestația nu poate fi respinsă dacă poartă o denumire greșită.

Art. 187 - Comunicarea deciziei și calea de atac

(1) Decizia privind soluționarea contestației se comunică contestatorului, persoanelor introduse, în condițiile art. 43, precum și organului fiscal emitent al actului administrativ atacat.

(2) Deciziile emise în soluționarea contestațiilor pot fi atacate la instanța judecătorească de contencios administrativ competentă.

Titlul X

Sanctiuni

Art. 188 - Infrațiuni

(1) Sustragerea, substituirea, degradarea sau înstrăinarea de către debitor ori de către terțe persoane a bunurilor sechestrate în conformitate cu prevederile prezentului cod se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 1 an sau cu amendă de la 50.000.000 lei la 100.000.000 lei.

(2) Reținerea și nevărsarea de către plătitorii obligațiilor fiscale a sumelor reprezentând impozite și contribuții cu reținere la sursă, în cel mult 30 de zile de la scadență, constituie infrațiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă de la 100.000.000 lei la 500.000.000 lei.

Art. 189 - Contravenții

(1) Constituie contravenții următoarele fapte:

a) nedepunerea la termenele prevăzute de lege a declarațiilor de înregistrare fiscală sau de mențiuni;

b) nedepunerea la termenele prevăzute de lege a declarațiilor fiscale, în condițiile art. 78;

c) nerespectarea obligațiilor prevăzute la art. 54 și art. 55 alin. (2);

d) nerespectarea obligației prevăzute la art. 102 alin. (8);

e) neducerea la îndeplinire a măsurilor stabilite potrivit art. 102 alin. (9);

f) nerespectarea obligației înscrierii codului de identificare fiscală pe documente, potrivit art. 70;

g) nerespectarea de către plătitorii de salarii și venituri asimilate salariilor a obligațiilor privind completarea și păstrarea fișelor fiscale;

h) neîndeplinirea obligațiilor privind transmiterea la organul fiscal competent sau, după caz, la terțe persoane a formularelor și documentelor prevăzute de legea fiscală, altele decât declarațiile fiscale și declarațiile de înregistrare fiscală sau de mențiuni;

i) nerespectarea de către bănci a obligațiilor privind furnizarea informațiilor și a obligațiilor de decontare prevăzute de prezentul cod;

j) nerespectarea obligațiilor ce-i revin terțului poprit, potrivit prezentului cod;

k) nerespectarea obligației de comunicare prevăzute la art. 149 alin. (9);

l) refuzul debitorului supus executării silite de a preda bunurile organului de executare spre a fi sechestrate sau de a le pune la dispoziție acestuia pentru a fi identificate și evaluate.

(2) Contravențiile prevăzute la alin. (1) se sancționează astfel:

a) cu amendă de la 15.000.000 lei la 30.000.000 lei, pentru persoanele fizice, și cu amendă de la 50.000.000 lei la 100.000.000 lei, pentru persoanele juridice, în cazul săvârșirii faptelor prevăzute la alin. (1) lit. c);

b) cu amendă de la 500.000 lei la 5.000.000 lei, pentru persoanele fizice, și cu amendă de la 5.000.000 lei la 25.000.000 lei, pentru persoanele juridice, în cazul săvârșirii faptei prevăzute la alin. (1) lit. d);

c) cu amendă de la 5.000.000 lei la 15.000.000 lei, pentru persoanele fizice, și cu amendă de la 25.000.000 lei la 50.000.000 lei, pentru persoanele juridice, în cazul săvârșirii faptei prevăzute la alin. (1) lit. e);

d) cu amendă de la 500.000 lei la 15.000.000 lei, pentru persoanele fizice, și cu amendă de la 5.000.000 lei la 100.000.000 lei, pentru persoanele juridice, în cazul săvârșirii faptelor prevăzute la alin. (1) lit. a), b), f) - l).

(3) În cazul persoanelor fizice nedepunerea la termenele prevăzute de lege a declarațiilor de venit constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 100.000 lei la 1.000.000 lei.

(4) Nedepunerea la termen a declarațiilor fiscale pentru obligațiile datorate bugetelor locale se sancționează potrivit Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal.

(5) Sumele încasate în condițiile prezentului titlu se fac venit la bugetul de stat sau bugetele locale, după caz.

Art. 190 - Contravenții și sancțiuni la regimul produselor accizabile

(1) Constituie contravenții următoarele fapte:

a) producerea de produse accizabile ce intră sub incidența sistemului de antrepozitare fiscală, în afara unui antrepozit fiscal autorizat de către autoritatea fiscală competentă;

b) deținerea de produse accizabile în afara regimului suspensiv, care nu au fost introduse în sistemul de accizare conform titlului VII din Codul fiscal;

c) neanunțarea autorității fiscale competente, în termenul legal, despre modificările aduse datelor inițiale avute în vedere la eliberarea autorizației;

d) deținerea în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a produselor accizabile supuse marcării, potrivit titlului VII din Codul fiscal, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false;

e) nerespectarea programului de lucru al antrepozitului fiscal, așa cum a fost aprobat de autoritatea fiscală competentă;

- f) practicarea, de către producători sau de către importatori, de prețuri de vânzare mai mici decât costurile ocazionate de producerea sau importul produselor accizabile vândute, la care se adaugă acciza și taxa pe valoarea adăugată;
- g) neînscrierea distinctă în facturi a valorii accizelor sau a impozitului la țițeiul și gazele naturale din producția internă, în cazurile prevăzute la titlul VII din Codul fiscal;
- h) neutilizarea documentelor fiscale prevăzute de titlul VII din Codul fiscal;
- i) neefectuarea, prin unități bancare, a decontărilor între furnizori și cumpărători, ca persoane juridice, de produse accizabile;
- j) amplasarea mijloacelor de măsurare a producției și a concentrației de alcool și distilate în alte locuri decât cele prevăzute expres în titlul VIII din Codul fiscal sau deteriorarea sigiliilor aplicate de către supraveghetorul fiscal și nesesizarea organului fiscal în cazul deteriorării lor;
- k) nesolicitarea desemnării supraveghetorului fiscal în vederea desigilării cisternelor sau recipientelor în care se transportă alcoolul și distilatele în vrac;
- l) transportul de alcool etilic și de distilate, efectuat prin cisterne sau recipiente care nu poartă sigiliile supraveghetorului fiscal, au sigilii deteriorate sau nu sunt însoțite de documentul de însoțire prevăzut la titlul VII din Codul fiscal;
- m) fabricarea de alcool sanitar de către alte persoane decât antrepozitarii autorizați pentru producție de alcool etilic;
- n) comercializarea în vrac, pe piața internă, a alcoolului sanitar;
- o) circulația și comercializarea în vrac a alcoolului etilic rafinat și a distilatelor în alte scopuri decât cele expres prevăzute în titlul VIII din Codul fiscal;
- p) neevidențierea corectă în registrul special a cantităților de alcool și distilate importate în vrac;
- q) neevidențierea la organele fiscale teritoriale a situațiilor privind modul de valorificare a alcoolului și distilatelor;
- r) nesolicitarea organului fiscal teritorial în vederea desigilării instalațiilor de fabricație, precum și neevidențierea în registrul destinat acestui scop a informațiilor privind capacitățile reale de distilare, data și ora sigilării și desigilării cazanelor sau a celorlalte instalații de fabricație a țuicii și a rachiurilor de fructe;
- s) practicarea de prețuri de vânzare cu amănuntul mai mici decât prețurile minime stabilite pe produse, potrivit titlului VIII din Codul fiscal, la care se adaugă taxa pe valoarea adăugată;
- ș) comercializarea, la prețuri mai mari decât prețurile maxime de vânzare cu amănuntul declarate, a produselor pentru care s-au stabilit astfel de prețuri;
- t) comercializarea produselor ce nu se regăsesc în listele cuprinzând prețurile maxime de vânzare cu amănuntul declarate de către agenții economici producători și importatori;
- ț) refuzul agenților economici producători de țigarete de a prelua și de a distruge, în condițiile prevăzute de lege, cantitățile de produse din tutun confiscate;
- u) folosirea conductelor mobile, a furtunurilor elastice sau a altor conducte de acest fel, utilizarea rezervoarelor necalibrate, precum și amplasarea înaintea contoarelor a unor canele sau robinete prin care se pot extrage cantități de alcool sau distilate necontorizate;
- v) comercializarea în vrac și utilizarea ca materie primă, pentru fabricarea băuturilor alcoolice, a alcoolului etilic și a distilatelor cu concentrația alcoolică sub 96,0% în volum;

x) comercializarea, prin pompele stațiilor de distribuție, a altor uleiuri minerale decât cele din categoria gazelor petroliere lichefiate, benzinelor și motorinelor auto, precum și a petrolului lampant, care corespund standardelor naționale de calitate;

y) funcționarea instalațiilor de producere alcool etilic sau distilate, în afara programului de lucru aprobat de Comisia de autorizare a antrepozitelor fiscale din cadrul Ministerului Finanțelor Publice;

z) producerea sau comercializarea produselor accizabile într-un antrepozit fiscal în perioada în care autorizația a fost revocată sau anulată, iar comisia de autorizare nu a emis autorizație specială pentru valorificarea stocurilor de produse.

(2) Contravențiunile prevăzute la alin. (1) se sancționează cu amendă de la 200.000.000 lei la 1.000.000.000 lei, precum și cu:

a) confiscarea produselor, iar în situația în care acestea au fost vândute, confiscarea sumelor rezultate din această vânzare, în cazurile prevăzute la lit. a), b), d), l), m), n), o), x), y) și z);

b) confiscarea cisternelor, recipientelor și a mijloacelor de transport utilizate în transportul alcoolului etilic și al distilatelor, în cazul prevăzut la lit. l);

c) revocarea autorizației de antrepozit fiscal sau, după caz, oprirea activității, pe o perioadă de 1 - 3 luni, pentru situațiile prevăzute la lit. d), e), j), m), n), o), u), x), y) și z). Cererea pentru o nouă autorizație poate fi depusă numai după o perioadă de cel puțin 6 luni de la data revocării.

Art. 191 - Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor

(1) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către organele fiscale competente.

(2) Constatarea și sancționarea faptelor ce constituie contravenție potrivit art. 190 se fac de personalul de specialitate din cadrul Ministerului Finanțelor Publice și al unităților sale teritoriale.

(3) Contravențiunile prevăzute la art. 189 alin. (1) lit. b) se aplică pentru faptele constatate după data intrării în vigoare a prezentului cod.

(4) În cazul aplicării sancțiunii amenzii potrivit art. 189 și 190, contribuabilul are posibilitatea achitării în termen de 48 de ore a jumătate din minimul amenzii prevăzute în prezentul cod, agentul constatator făcând mențiune despre această posibilitate în procesul-verbal de constatare și sancționare contravențională.

Art. 192 - Actualizarea sumei amenzilor

Limitele amenzilor contravenționale prevăzute în prezentul cod pot fi actualizate anual, în funcție de evoluția ratei inflației, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Finanțelor Publice.

Art. 193 - Dispoziții aplicabile

Dispozițiile prezentului titlu se completează cu dispozițiile legale referitoare la regimul juridic al contravențiilor.

Titlul XI

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 194 - Dispoziții privind regimul vamal

Neplata la termenul legal a impozitelor, taxelor sau altor sume ce se datorează, potrivit legii, în vamă atrage interzicerea efectuării altor operațiuni de vămuire până la stingerea integrală a acestora.

Art. 195 - Dispoziții privind funcționarii publici din cadrul organelor fiscale

(1) În exercitarea atribuțiilor de serviciu funcționarii publici din cadrul organelor fiscale sunt investiți cu exercițiul autorității publice și beneficiază de protecție potrivit legii.

(2) Statul și unitățile administrativ-teritoriale răspund patrimonial pentru prejudiciile cauzate contribuabilului de funcționarii publici din cadrul organelor fiscale, în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

(3) Răspunderea statului și a unităților administrativ-teritoriale nu înlătură răspunderea funcționarilor publici din cadrul organelor fiscale în exercitarea cu rea-credință sau gravă neglijență a atribuțiilor de serviciu.

(4) Ministerul Finanțelor Publice poate constitui fonduri pentru acordarea de stimulente personalului din aparatul propriu și din unitățile subordonate, după caz, prin reținerea unei cote de 5% din sumele încasate prin executare silită potrivit prevederilor prezentului cod, din sumele încasate în cadrul procedurii de reorganizare judiciară și faliment, precum și din surse reglementate prin alte acte normative.

(5) Sistemul de acordare a stimulentele pentru personalul din aparatul propriu și din unitățile subordonate Ministerului Finanțelor Publice, care desfășoară activitățile prevăzute la alin. (4), va fi stabilit similar sistemului de salarizare pentru personalul bugetar și va fi aprobat prin ordin al ministrului finanțelor publice.

(6) Unitățile administrativ-teritoriale, în calitate de creditor fiscal local, pot constitui lunar fonduri pentru acordarea de stimulente personalului din compartimentele de specialitate, cu atribuții în administrarea creanțelor fiscale locale, prin aplicarea unei cote de 5% asupra sumelor încasate:

- a) prin executarea silită, conform legii;
- b) în cadrul procedurii de reorganizare judiciară și a falimentului;
- c) din impozitele și taxele locale stabilite ca urmare a constatării de bunuri sau servicii impozabile ori taxabile, stabilite suplimentar peste nivelul celor declarate de contribuabil, rezultat al inspecțiilor fiscale efectuate, precum și din dobânzile și penalitățile de întârziere aferente acestora.

(7) Aprobarea stimulentele prevăzute la alin. (6) se face de către ordonatorul de credite, la propunerea conducătorului compartimentului de specialitate.

(8) Plata stimulentele aprobate se face în cursul lunii curente pentru luna precedentă.

(9) Sumele constituite conform alin. (6), rămase necheltuite la finele anului curent, se raportează cu aceeași destinație în anul următor.

Art. 196 - Acte normative de aplicare

(1) În aplicarea prezentului cod, Guvernul adoptă norme metodologice de aplicare, în termen de 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a legii de aprobare a prezentei ordonanțe.

(2) Formularele necesare și instrucțiunile de utilizare a acestora privind administrarea creanțelor fiscale se aprobă prin ordin al ministrului finanțelor publice.

(3) Formularele necesare și instrucțiunile de utilizare a acestora, pentru administrarea impozitelor și taxelor locale, se aprobă prin ordin comun al ministrului administrației și internelor și ministrului finanțelor publice.

(4) Formularele necesare și instrucțiunile de utilizare a acestora, privind realizarea creanțelor bugetului general consolidat administrate de alte organe, se aprobă prin ordin al ministrului de resort sau al conducătorului instituției publice, după caz.

Art. 197 - Scutirea organelor fiscale de plata taxelor

Organele fiscale sunt scutite de taxe, tarife, comisioane sau cauțiuni pentru cererile, acțiunile și orice alte măsuri pe care le îndeplinesc în vederea administrării creanțelor fiscale, cu excepția celor privind comunicarea actului administrativ fiscal.

Art. 198 - Înscrierea creanțelor la Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare

Pentru creanțele fiscale administrate de către Ministerul Finanțelor Publice, acesta este autorizat ca operator care, prin unitățile sale teritoriale, ca agenți împuterniciți, să înscrie creanțele cuprinse în titluri executorii la Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare.

Art. 199 - Dispoziții privind termenele

(1) Cererile depuse de către contribuabil potrivit prezentului cod se soluționează de către organul fiscal, în termen de 45 de zile de la înregistrare, cu excepția cazurilor în care prin lege se prevede altfel.

(2) În situațiile în care, pentru soluționarea cererii, sunt necesare informații suplimentare relevante pentru luarea deciziei, acest termen se prelungește cu perioada cuprinsă între data solicitării și data primirii informațiilor solicitate.

(3) Termenele în curs la data intrării în vigoare a prezentului cod se calculează după normele legale în vigoare la data când au început să curgă.

Art. 200 - Confiscări

(1) Confiscările dispuse potrivit legii se duc la îndeplinire de către organele care au dispus confiscarea. Confiscările dispuse de procurori sau de instanțele de judecată se duc la îndeplinire de către Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Administrației și Internelor sau, după caz, de către alte autorități publice abilitate de lege, prin organele competente, stabilite prin ordin comun al conducătorilor instituțiilor în cauză, iar valorificarea se face de organele competente ale Ministerului Finanțelor Publice, conform legii.

(2) Sumele confiscate, precum și cele realizate din valorificarea bunurilor confiscate, mai puțin cheltuielile impuse de ducerea la îndeplinire și de valorificare, se fac venit la bugetul de stat sau bugetele locale, după caz, conform legii.

Art. 201 - Dispoziții tranzitorii privind înregistrarea fiscală

(1) Persoanele prevăzute la art. 68 alin. (4), care sunt deja înregistrate, au obligația de a depune declarația de înregistrare fiscală în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului cod.

(2) Codurile de identificare fiscală și certificatele de înregistrare fiscală atribuite anterior intrării în vigoare a prezentului cod rămân valabile.

(3) Persoanele înregistrate în registrul contribuabililor la data intrării în vigoare a prezentului cod, al căror domiciliu fiscal diferă de sediul social, în cazul persoanelor juridice, sau de domiciliu, în cazul persoanelor fizice, după caz, au obligația de a depune declarația de înregistrare fiscală în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare

a prezentului cod. În caz contrar se consideră valabil ca domiciliu fiscal ultimul domiciliu sau sediu declarat.

Art. 202 - Dispoziții tranzitorii privind soluționarea cererilor de rambursare a taxei pe valoarea adăugată

Cererile de rambursare a taxei pe valoarea adăugată, depuse potrivit legii privind taxa pe valoarea adăugată și nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentului cod, se soluționează potrivit reglementărilor în temeiul cărora au fost depuse.

Art. 203 - Dispoziții tranzitorii privind inspecția fiscală

Inspecțiile fiscale începute înainte de data intrării în vigoare a prezentului cod se vor continua potrivit procedurii existente la data când au fost începute. În aceste condiții, măsurile dispuse prin procesul-verbal de control au valoare de act administrativ fiscal.

Art. 204 - Dispoziții tranzitorii privind soluționarea contestațiilor

(1) Contestațiile depuse înainte de data intrării în vigoare a prezentului cod se soluționează potrivit procedurii administrativ-jurisdicționale existente la data depunerii contestației.

(2) În situația contestațiilor aflate în curs de soluționare formulate împotriva actelor de control prin care a fost reverificată aceeași perioadă și același tip de obligație fiscală și pentru care din instrumentarea cauzelor penale de către organele competente nu rezultă existența prejudiciului, se vor menține obligațiile stabilite anterior.

Art. 205 - Dispoziții tranzitorii privind executarea silită

Executările silită, în curs la data intrării în vigoare a prezentului cod, se continuă potrivit dispozițiilor acestuia, actele îndeplinite anterior rămânând valabile.

Art. 206 - Intrarea în vigoare

Prezentul cod intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2004. Dispozițiile titlului X "Sanțiuni" intră în vigoare la data de 10 ianuarie 2004.

Art. 207 - Conflictul temporal al actelor normative

Reglementările emise în temeiul ordonanțelor și ordonanțelor de urgență prevăzute la art. 208 rămân aplicabile până la data aprobării actelor normative de aplicare a prezentului cod, prevăzute la art. 196, în măsura în care nu contravin prevederilor acestuia.

Norme metodologice:

207.1. Reglementările metodologice aprobate prin ordin al ministrului finanțelor publice, emise potrivit ordonanțelor și ordonanțelor de urgență prevăzute la art. 208 din Codul de procedură fiscală, rămân aplicabile până la data intrării în vigoare a noilor ordine ale ministrului finanțelor publice, respectiv a noilor ordine ale președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală, în măsura în care dispozițiile acestora nu contravin prevederilor Codului de procedură fiscală și ale prezentelor norme metodologice.

Codul de procedură fiscală:

Art. 208 - Abrogări

La data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă:

- a) Ordonanța Guvernului nr. 82/1998 privind înregistrarea fiscală a plătitorilor de impozite și taxe, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 712 din 1 octombrie 2002, cu modificările și completările ulterioare;
- b) Ordonanța Guvernului nr. 68/1997 privind procedura de întocmire și depunere a declarațiilor de impozite și taxe, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 121 din 24 martie 1999, cu modificările și completările ulterioare;
- c) Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 privind colectarea creanțelor bugetare, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 14 august 2003, cu modificările și completările ulterioare;
- d) Ordonanța Guvernului nr. 70/1997 privind controlul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 227 din 30 august 1997, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 64/1999, cu modificările și completările ulterioare;
- e) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2001 privind soluționarea contestațiilor împotriva măsurilor dispuse prin actele de control sau de impunere întocmite de organele Ministerului Finanțelor Publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 62 din 6 februarie 2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 506/2001, cu modificările și completările ulterioare;
- f) Ordonanța Guvernului nr. 39/2003 privind procedurile de administrare a creanțelor bugetelor locale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 66 din 2 februarie 2003, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 358/2003;
- g) pct. 5 din cap. I al anexei la Legea nr. 117/1999 privind taxele extrajudiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 321 din 6 iulie 1999, cu modificările și completările ulterioare;
- h) art. 3 din Legea nr. 87/1994 privind combaterea evaziunii fiscale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 545 din 29 iulie 2003;
- i) art. IV alin. (1) - (5) din Ordonanța Guvernului nr. 29/2004 pentru reglementarea unor măsuri financiare, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 116/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 31 ianuarie 2004;
- j) art. 246 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 927 din 23 decembrie 2003;
- k) art. 61 alin. (3) din Legea nr. 141/1997 privind Codul vamal al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 180 din 1 august 1997, cu modificările și completările ulterioare.
-